

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

V. évfolyam,
235. (1052.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2373 ▲
1 amerikai dollár	2,8691 ▲
100 magyar forint	1,5496 ▼

Aktuális 2**Elmarasztalta Romániát az Emberi Jogok Bírósága**

Elmarasztalta az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) kedden Romániát amiatt, hogy közel két évtizedbe telt a temesvári felkelés leverése miatti perek lefolytatása; az EJEB szerint a román állam ezzel cserbenhagyta az áldozatokat.

Kultúra 8**Karácsonyt ült a Koinónia**

Családias környezetben zajlott az idei Koinónia Karácsony, a kolozsvári Koinónia Könyvkiadó karácsonyi könyvbemutatója. A könyvbemutatók mellett felavatták a Koinónia-ház Könyvtér nevet viselő termét, amely könyvolvasásra, kávézásra, könyvvásárlásra és játszásra egyaránt alkalmas tér.

Média 9**Lomtalanítás Vintuénál**

A Realitatea-Cașavenca vezetői tegnap közölték: a médiagyár január 1-től megváltik a *Business Standard*tól és *Cotidianul*tól. Sorin Ovidiu Vintu kedden a *HotNews.ro*-nak „megelőlegezte” a döntést. „Nem hiszek a nyomtatott sajtó jövőjében” – nyilatkozta.

Vezércikk 3**Tisztességes csalás**

Túl azon, hogy az alkotmánybíráknak aligha lesz idejük ahhoz – és jelenlegi helyzetében az ország sem várhatja meg –, hogy tüzetesen átvizsgálják a szociáldemokraták kamionnyi bizonyítékát, nem férhet kétség ahhoz, hogy mindkét fél nagyjából azonos buzgalommal csalt, ezért nem is befolyásolhatta az eredményeket, így egészen tisztességes a dolog.

Bogdán Tibor

Semmibe vezető út a hármass határon

Elszakadt kötelékek. A Temes megyei Óbébától csak pár lépés a hármass határ, ahol találkozik Románia, Magyarország és Szerbia

Fotó: Gyulay Zoltán

Ahogy zubognak a gyógyvízforrások a bánási földek alatt, úgy folyik a háttérben a szervezés a települések közt a három országba szakadt térség kapcsolatainak felélesztésére. Ma alakul meg a magyarországi Mórahalmon a gyógyvízturizmus- és infrastruktúra-fejlesztéseket tervező csoportosulás romániai és szerbiai jelenlétével. Tennivaló akad: jó lenne megépíteni a Temesvárt Szegeddel, Belgráddal összekötő autópályát, s meg kellene oldani azt is, hogy a térségben lakók ne utazzanak 30 kilométert, hogy egy szomszédos településre átjuthassanak. **6. oldal** ▶

Igazságot várnak Koppenhágától**Hírösszefoglaló**

▶ Igazságos megegyezésre van szükség a koppenhágai klímátárgyalások végén, és mielőbb el kell kezdeni azoknak a technológiáknak a kifejlesztését, amelyek lehetővé teszik a károsanyag-kibocsátás csökkentését – mondta Margot Wallström, az Európai Bizottság alelnöke tegnap Koppenhágában. Mint hangsúlyozta: biztonságos és fenntartható környezetbarát technológiákat kell alkalmazni, hogy a következő 10 évben csökkenjen a károsanyag-kibocsátás. **Folytatása a 2. oldalon** ▶

A talárosokra várnak a pártok

▶ Eljuttatták tegnap a szociáldemokraták az Alkotmánybíróságra azokat a dokumentumokat, amelyek szerintük bizonyítják a választások eredményének meg-hamisítását. A kormányalakítási tárgyalások a talárosok döntéséig megfeneklettek. **3. és 4. oldal** ▶

Crin Antonescut bizalmi szavazással erősítette meg pártja

Fotó: Agerpres

Oltás a krónikus betegeknek is

▶ Kiterjesztette az egészségügyi minisztérium az újinfluenza-ellenes oltási kampányt: a krónikus betegeknek is jár a továbbiakban az ingyenes vakcina. Az egészségügyi dolgozók ellentmondásosan fogadják az oltást. Azok, akik egyetlen rizikócsoportba sem tartoznak, továbbra sem juthatnak oltóanyaghoz, még pénzért sem. A tárca szerint emiatt próbálnak sokan illegálisan vakcinát forgalmazni. **7. oldal** ▶

Mai mellékletünk:ÜMSZ **ÜzletRész**

HIRDETÉS

új magyar szó NYEREMÉNYAKCIÓ - 2010

További nyereményeink: 2 x 2 személyes hétvégi üdülés a székelyudvarhelyi Gondúz, illetve a gyimesközéploki Fatányéros Panzióban; 10, egyenként 100 lejes könyvcsomag, 25 egyéves előfizetés az Új Magyar Szóra.

FŐNYEREMÉNY:
EGY FUJITSU MÁRKÁJÚ
LAPTOPI

Részletek a 9. oldalon

Röviden

Nem talált megértésre a nyelvtörvény ügyében a Híd

Nem találtak sok megértésre a Híd szlovákiai párt képviselői Marek Madaric kulturális miniszternél, amikor az államnyelvtörvény végrehajtó utasításairól tárgyaltak vele kedden – írta az *Új Szó* tegnap. A szlovákiai magyar napilap szerint a Híd küldöttsége ismertette a miniszterrel a pártnak a törvénnyel kapcsolatos elvi kifogásait és közel tucatnyi észrevételeit. „Az esetek többségében nem találtunk megértésre” – mondta a lapnak A. Nagy László képviselő. Szerinte a kulturális minisztérium csak két-három ponton és csak kisebb módosításokra lenne hajlandó a végrehajtási utasításokban. Az egyik változás a hivatali érintkezéssel, a másik a pedagógiai dokumentációival lenne kapcsolatos, és a politikusi esélyt lát arra is, hogy a fegyveres erők szlovákiai nyelvét tárgyaló rész módosuljon.

Washington ötven százalékkal növelné az afgán biztonsági erők létszámát

Az amerikai hadsereg 50 százalékkal akarja növelni az afgán biztonsági erők létszámát 2011 júliusáig, amikor megkezdődik az amerikai csapatok kivonása az ázsiai országból – közölte tegnap egy amerikai tábornok. William Caldwell, aki az afgán rendőrség és hadsereg kiképzéséért felel, a Robert Gates amerikai védelmi minisztert Kabulba elkísérő újságíróknak elmondta: a Pentagon 2011 júliusáig 282 ezer főre akarja növelni az afgán biztonsági erők létszámát. Ebből 123 ezer lenne az afgán rendőrség és 159 ezer a hadsereg létszáma. A Pentagon úgy számol, hogy reálisan 250-280 ezer főre tudják majd növelni a létszámot.

Irán nem akar konfrontációt az atomenergia-ügynökséggel

Irán nem azért hagyta jóvá tíz új urándúsító üzem létesítésének tervét, hogy konfrontációba keveredjen a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel (NAÜ) – jelentette ki Mahmúd Ahmadinezsád iráni elnök a tegnapi kormányülés után Teheránban. „A bejelentés célja nem a konfrontáció volt. Már több hónappal ezelőtt felkértük az iráni atomenergia-ügyi szervezetet, hogy jelölje ki a tervezett új létesítmények helyét” – mondta Ahmadinezsád. Az iráni elnök szerint országának nem érdeke tovább fokozni az atomprogramja körüli feszültséget, és „hajlandó újabb tárgyalásokat folytatni globális problémákról”.

Jogvédő szervezetek bírálják Obamát

Barack Obamának többet kellene tennie nemzetközi szinten az emberi jogok előmozdítása érdekében – fogalmazta meg bírálatát két vezető jogvédő szervezet tegnap, egy nappal azelőtt, hogy az amerikai elnök Oslóban átveszi a Nobel-békedíjat. A Human Rights Watch és az Amnesty International úgy látja: Obama pragmatikus stílusú külpolitikájának időnként az az ára, hogy az elnök nem juttatja kellőképpen kifejezésre az emberi jogok tiszteletben tartásával kapcsolatos aggályokat, például olyan országok esetében, mint Kína.

Március 7-én lesznek az iraki választások

Március 6-ra tűzte ki az iraki elnöki tanács a parlamenti választásokat, és nem február 27-re, mint sokan számítottak rá – jelentette be Nászir al-Ani, Dzsálad Talabani államfő kabinetfőnöke. Késő este azonban a dátumot egy nappal későbbre, azaz március 7-re tolták. Döntő fontosságú időpontban kerül sor az általános választásokra, amikor az arab ország éppen kilábalóban van a 2003-as amerikai megszállás óta tartó felekezeti háborúskodásból, és készül az amerikai csapatok 2011 végére tervezett kivonulására. Al-Ani nem közölte, hogy az utolsó utáni pillanatban miért változtatták meg a már bejelentett időpontot.

Igazságot várnak Koppenhágától

Folytatás az 1. oldalról

Margot Wallström annak kapcsán beszélt erről, hogy december 8-9. között Malmőben tartották az „Út Koppenhágába” című konferenciát, amelyen a civil társadalom, a törvényhozás és a gazdaság szereplői azt vizsgálták meg, hogy egy leendő koppenhágai megállapodásban hogyan érvényesülhet az igazságos teherelosztás.

Dánia: 160 millió euró

Egyébként a világon az első között Dánia letette az asztalra ajánlatát a fejlődő országok klímátámogatására: a klímacsúcsnak otthont adó ország 160 millió eurót hajlandó erre áldozni a 2010 és 2012 közötti időszakban

– jelentette be a dán kormány tegnap. A dán ajánlat feltétele, hogy létrejöjjön egy klímajelölést szabályozó nemzetközi egyezmény, amelybe a többi fejlettségi ország is belép. A dán külügyminisztérium közleménye szerint a felajánlással Dánia ahhoz kíván hozzájárulni, hogy a fejlődő országokban a klímacsúcs után azonnal megkezdődjenek a szükséges munkálatok. A házigazda felajánlása összhangban áll az Európai Unió hivatalos álláspontjával. Eszerint szükség van egy 2010 és 2012 közötti gyorsgályra, hogy megkezdődhessen a legsürgesebb feladatok elvégzése a fejlődő országokban, 2013-tól pedig jelentősen kibővített magán- és közforrásokkal kell folytatni a támogatási programot.

Tiltakozik a Greenpeace

A koppenhágai rendezvényeket tiltakozó akciók is kísérik. A római Colosseumra kifüggesztett transzparenson követelt azonnali fellépést a klímaváltozás ellen a Koppenhágában tanácskozó politikusoktól tegnap a Greenpeace. A szervezet aktivistái kötélen másztak fel az éghajlatváltozás miatt veszélybe került világörökségi műemlékre, és kifüggesztettek egy 300 négyzetméteres transzparenst, amelyen felszólították a dán fővárosban zajló konferencia résztvevőit, hogy egy új klímavédelmi egyezmény kidolgozásával „csináljanak történelmet.” A helyszínre riasztott rendőrök nem avatkoztak közbe. ◀

„Írjátok történelmet!” – kérték a római Colosseumra kifüggesztett transzparenson a Greenpeace aktivistái. Fotó: Agerpres/EPA

Pert indított Kincses Előd a Gușă-szobor ellen

Antal Erika

▶ A közigazgatási bíróságon fellebbezte meg a marosvásárhelyi városi tanács 2009. szeptember 10-én hozott határozatát Kincses Előd ügyvéd, aki Tőkés László jelenlegi európai parlamenti képviselő nevében vétőzta meg a Ștefan Gușă szobrának felállítására vonatkozó döntést.

Kincses tegnap sajtótájékoztatót számolt be arról, hogy a hét elején kérte a törvényszéket az önkormányzati döntés végrehajtásának megakadályozására. A marosvásárhelyi ügyvéd az egyetemes emberi jogok nyilatkozatára hivatkozott, ami szerint háborús bűnösnek nem lehet emlékművet állítani. Kincses a sajtóból értesült arról, hogy állítólag december 19-én szeretnék felállítani a volt tábornok mellszobrát, amit minden forradalmár és azok hozzátartozói nevében elfogadhatatlannak tart. „A marosvásárhelyi halálos áldozatoknak nincs szobruk, de annak, aki

Temesváron 50 személy halálát okozta, szobrot állítanak” – fogalmazott az ügyvéd, akit Tőkés László bizott meg, hogy minden halálos áldozat védelmében lépjen fel a szobor megvalósítása ellen. Kincses Előd arra is rávilágított, hogy a román törvények értelmében elhunyt személyt nem lehet bűnösnek nyilvánítani, ami azt is jelenti, hogy akár Hitlernek is állíthatnak szobrot, hiszen öngyilkos lett, mielőtt még elítélték volna. Ștefan Gușă is elhunyt, mielőtt kimondták volna róla, hogy bűnös – tette hozzá a forradalmárok védőügyvédje, aki azt is dokumentálta, hogy a temesvári vérengzésekért felelős Gușă saját népébe lövett, hiszen az áldozatot többsége román nemzetiségű volt.

Kincses Előd Szoboszlav Aladár ügyében is perújrafelvételt kért, illetve a két, még élő társvádolt – Orbán Péter és Ferencz Ervin – tanúként való meghallgatását kezdeményezte. Erre január 18-án fog sor kerülni. ◀

Elmarasztalta Romániát az Emberi Jogok Bírósága

Hirősszefoglaló

▶ Elmarasztalta az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) kedden Romániát amiatt, hogy közel két évtizedbe telt a temesvári felkelés leverése miatti perek folytatása; az EJEB szerint a román állam ezzel cserbenhagyta az áldozatokat. A strasbourgi székhelyű bírósághoz négy olyan román állampolgár fordult panasszal, akik megsebesültek, vagy elvesztették hozzátartozójukat, amikor az 1989-es romániai forradalmat kioldó temesvári felkelés idején a kommunista rendszer a tömegbe lövött. Az EJEB megállapította, hogy az 1990 januárjában megkezdett peres eljárások csak 2008 októberében értek véget, jöllehet az ügynek a román társadalom előtti fontosságára való tekintettel a román hatóságoknak a pereket gyorsan, halogatás nélkül kellett volna kezelniük, elkerülendő annak látszatát, hogy szemet hunynak a bűncselekmények felett

Martens maradt az EPP elnöke

ÚMSZ

▶ Ismét Wilfried Martens egykori belga miniszterelnököt választották az európai kereszténydemokrata és konzervatív pártokat tömörítő Európai Néppárt (EPP) elnökévé. Az EPP Bonnban tegnap kezdődött két-napos kongresszusán a küldöttek csaknem egyhangú szavazással döntöttek Martens mellett, akivel szemben ellenjelölt nem indult. Wilfried Martens 1979 és 1992 között állt a belga kormány élén, 1976-ban egyik alapítója volt a jobbközép pártokat magában foglaló EPP-nek, amelynek 1990 óta megszaktítás nélkül elnöke. A 10 alelnök megválasztására ma kerül sor. Az egykori bonni parlament épületében a 38 ország több mint 70 konzervatív pártját tömörítő EPP küldöttei a tisztújítás mellett az európai kereszténydemokrácia helyzetéről és célkitűzéseiről, valamint az Európai Unió előtt álló feladatokról kezdtek vitát. Az RMDSZ a kongresszuson kilenc tagú küldöttséggel van jelen. A szövettség delegációját Borbély László parlamenti képviselő, az RMDSZ ügyvezető alelnöke vezeti, a küldöttség tagjai Winkler Gyula és Sógor Csaba EP-képviselő, Frunda György szenátor, Kovács Péter, az RMDSZ ügyvezető alelnöke, Nagy Zsolt külügyi tanácsadó, Kelemen Kálmán, a Kereszténydemokrata Platform elnöke, Papp-Tontsch Kinga külügyi tanácsos és Vincze Lóránt politikai tanácsos. Az EPP kongresszusa ma megvitatja a Szociális piacgazdaság a globalizált világban nevet viselő alapdokumentumot, amelynek kapcsán az RMDSZ több módosító javaslatot megfogalmazott. Ugyancsak ma tárgyalja a kongresszus plénuma az RMDSZ és a Magyar Koalíció Pártja által kezdeményezett, az Óshonos nemzeti kisebbségek jogainak védelméről szóló politikai nyilatkozatot. ◀

Talárosokra váró pártok

Cs. P. T.

„Nem támogatunk olyan kabinetet, amely Traian Băsescu bábkormányára lesz” – ezekkel a szavakkal jött ki tegnap Crin Antonescu a Nemzeti Liberális Párt (PNL) vezetőségi üléséről, amelyen az alakulatnak arról kellett volna dönteni, kész-e részt venni a kormányban a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) oldalán. A PNL elnöke ezzel a demokrata-liberálisoknak üzent, akik tegnap hivatalosan is tárgyalásokra hívták a liberálisokat.

Crin Antonescu egy nappal korábban azt mondta, csak akkor hajlandók elkezdni a koalíciós tárgyalásokat a demokrata-liberálisokkal, ha az államfő liberális miniszterelnök-jelöltet bíz meg kormányalakítási feladattal. A PNL tegnap se zárkózott el attól, hogy egy asztalhoz üljön a PD-L vezetőivel. Közölte, ehhez azonban meg kell várni az Alkotmánybíróság döntését a választás végeredményéről.

A PNL vezetőségi ülését nagy várakozások előzték meg, ugyanis a liberálisok egy része jelezte, hogy hajlana a kormányra lépésre a PD-L oldalán. Szószólójuk Călin Popescu Tăriceanu, a párt korábbi elnöke, aki tegnap ismét kijelentette: a PNL-nek „el kell fogadnia a valóságot”, vagyis azt, hogy várhatóan öt évig ismét Traian Băsescu vezet majd az országot. Az Antonescu riválisának tartott politikus nem kötné a kormányfői tisztséghez a koalícióra lépést a demokrata-liberálisokkal. „Olyan garanciákat kell kérnünk, amelyek szavatolják a liberális elvek és értékek érvényesülését a kormányban” – jelentette ki.

Tăriceanu álláspontjával tegnap kisebbségbe került, a PNL vezetősége ugyanis bizalmat szavazott a PNL jelenlegi elnökének, és Crin Antonescu mögé sorakozott fel.

Megbékélést sürget az államfő

Fotó: Agerpres

Politikai megbékélést sürgetett és nyugalomra intett tegnap sajtónyilatkozatban az államfő. Traian Băsescu fontosnak tartotta leszögezni, hogy Románia elnökeként, nem pedig jelölt minőségében fogalmazta meg üzenetét. Mindenekelőtt demokratikusnak és alkotmányosnak nevezte a Szociáldemokrata Pártnak (PSD) azt az eljárását, hogy megtámadta az Alkotmánybíróságon az elnökválasztások eredményeit. „Meggyőződésem, hogy az állam intézményei korrekt módon látják el a feladatukat, s hitelesítéskor a választási eredmények a romániai szavazók akaratát tükrözik majd” – mondta az államfő.

Az amúgy szokatlanul visszafogott beszédében Băsescu igazságtalannak nevezte azokat az utóbbi napokban elhangzó véleményeket, miszerint a külföldön tartózkodó román állampolgárokat a jövőben nem kellene többé megilletnie a szavazati jog. Emlékeztetett arra, hogy a külföldön dolgozó romániaiak által hazaküldött pénzüsszegek pótolják az utóbbi években a folyó fizetési mérleghiányt. „A versenynek vége, eljött az ideje, hogy az ország sürgető gondjaival foglalkozzunk” – mondta Traian Băsescu.

Markó várja a PNL döntését

Markó Béla RMDSZ-elnök tegnap a liberálisok ülése előtt azt nyilatkozta, reménykedik abban, hogy a PNL olyan döntést hoz, amely lehetővé teszi az együttműködés folytatását a magyar érdekvédelmi szervezettel. „Az együttműködésnek természetesen több formája is lehet. Mi korábban elmondtuk, hogy bizonyos feltételek mellett el tudjuk képzelni részvételünket egy átlátható, hatékony válságkezelő programmal rendelkező, kormányzóképes parlamenti többség kialakításában” – mondta

Markó. A politikus szerint ha a PNL e kormánytöbbség kialakításában nem kíván részt venni, a két alakulat ismét konzultálni fog egymással. „Mi elmondjuk a kormányzati részvétel mellett szóló érveinket, és meghallgatjuk a liberálisok ellenérveit. Ezután döntünk a hogyan továbbról. Mi nem akarunk minden áron kormányra jutni” – közölte Markó.

Kisebbségi kormány PSD-támogatással?

A Szociáldemokrata Párt (PSD) – amely a választások

eredményét sem ismeri el – mindeddig elzárkózott attól, hogy újra koalícióra lépjen a demokrata-liberálisokkal. Tegnap azonban már felmerült, hogy az alakulat a parlamentből támogasson egy kisebbségi PD-L-kormányt. Ezt a lehetőséget Ilie Sârbu, a PSD egyik elnöke lebegtette meg. Mircea Geoană pártelnök minderről csak annyit mondott: a végső döntést a kormányzati lehetőségről az alakulat bővített vezetősége hozza meg, de meg kell várni az Alkotmánybíróság döntését a választások eredményéről. ◀

Tisztességes család

Bogdán Tibor

A szavazást követően, az urnák lezárása, a voksok megszámlálása, a hivatalos eredmény kihirdetése után, többéves választási kampány végén kezdetét vette a választási kampány.

A szembenálló felek: egyrészt Traian Băsescu és alteregó pártja, másrészt a vereség nyomán máris recsegő-ropogó parlamenti többség ugyanúgy folytatja az acsarkodást, az övön aluli ütések, mintha csak most következne a választások, mindinkább meggyőzve a szavazót – és még inkább a távol maradtót – arról, hogy Románia immár nem csupán az örök átmenet, de az örök választási kampány országa is marad.

Vadim Tudor divatot kreált: most már minden szavazás után valamennyi vesztes vagy vesztesre álló választási csalást kiált, a voksok újraszámolását, a szavazás megismétlését követelve. Öt évvel ezelőtt Traian Băsescu játszotta el ezt a színjátékot, most ellenfelén Mircea Geoană és szociáldemokraták a sor, akik Băsescu törekény, 70 ezer voksnyi előnyére alapozva megóvták a választás eredményeit a második forduló megismétlésének reményében.

Lehet, hogy Ion Iliescunak igaza van és Geoană valóban „butácska”, annyira azonban nem, hogy ne merné fel: esélyük – ha nem lenne matematikai képtelenség –: mínusz nulla. Az Alkotmánybíróság, még ha tagjai között szép számmal is vannak szociáldemokrata közeli talárosok, aligha fog igencsak veszedelmessé válható precedenst teremteni. Az óvást gond nélkül visszautasíthatja, hiszen a második forduló megismétléséhez nem elég cáfolhatatlanul bizonyítani a csalást, de azt is igazolni kell, hogy az megváltoztatta a szavazás végeredményét. Egyik esetben sem lesz könnyű a szociáldemokraták dolga, de ez utóbbiról lesz talán a legnehezebb meggyőzniük a talárosokat. Túl azon ugyanis, hogy az alkotmánybíráknak aligha lesz idejük ahhoz – és jelenlegi helyzetében az ország sem várhatja meg –, hogy tüzetesen átvizsgálják a szociáldemokraták kamionnyi bizonyítékát, nem férhet kétség ahhoz, hogy mindkét fél nagyjából azonos buzgalommal csal, ezért nem is befolyásolhatta az eredményeket, így egészen tisztességes a dolog.

A talárosokat nyilván az is visszatartja az „újraszámolást”, hogy azzal kétségbejuttatott helyzetbe hozná Romániát: Brüsszelben megrökönyödve fogadná az uniós premiert, a nemzetközi hitelezőkről, külföldi befektetőkről nem is beszélve.

Ráadásul pedig fölösleges lenne az egész cirkus. Ritka alkalom, de úgy érzem, Traian Băsescunak akár igaza is lehet: a választások megismétlése esetén legalább 10 százalékos előnnyel bizonyulna jobbnak vetélytársánál.

De hát kockázatos lenne előre jelezni a talárosok döntését. Bárhogyan is alakuljanak azonban a dolgok, marad az aggasztó tény: sorozatos botrányai, gorombaságai, legalább is korrupciógyanus ügyletei, feszültségkeltő, konfliktuskereső (és találó!), az országot két-felé cincáló mandátumának öt esztendeje után, Traian Băsescunak még mindig bizalmat szavaz az ország fele. Na jó, plusz-mínusz 70 ezer.

Román lapszemle

Románia fővárosa az utolsók között kullog Európában az egy lakosra jutó zöldövezet nagyságának tekintetében. A Siemens cég felmérése szerint Koppenhága a „legzöldebb” európai város, Bukarest a 28. a harmincas listán. (Ziua) ▶ Tíz sürgős intézkedést kell meghoznia az új államfő beiktatása után hivatalba lépő új kormányban. A legfontosabbak a költségvetés elfogadása, a Nemzetközi Valutaalappal elkezdett tárgyalások folytatása és a jövő évi, 705 lejes minimálberről szóló kormányhatározat elfogadása. (Evenimentul zilei) ▶

Két doboz bizonyíték a bíróságon

ÚMSZ

▶ A beígért „több kamionnyi” dokumentum helyett egy kisautónyi – a Mediafax szerint két doboznyit – iratot szállított tegnap a Szociáldemokrata Párt (PSD) az Alkotmánybíróság székhelyére annak bizonyítására, hogy Traian Băsescu jelenlegi államfő és pártja meghamisította a választások eredményeit. A párt főtitkára, Liviu Dragnea közölte: a PSD tovább gyűjti „az országos méretű csalás” bizonyítékait. Arra hivatkozva, hogy nem akarnak nyomást gyakorolni az alkotmánybírákra, a politikus nem részletezte, milyen dokumentumokat szállítottak a taláros testület székhelyére, ám felsorolt néhány – általa szavazathamisításnak nevezett – konkrét esetet. Idézte az olaszországi bolognai szavazóköri elnökét, Donciu Mirelát, aki állítólag bevallotta, hogy a szavazás lejárta után százzal több cédulát találtak az urnákban, mint ahányan szavaztak. Az eset nyomán az Or-

Marian Muhuleț, a BEC szóvivője tegnap közölte a végeredményt. Fotó: Agerpres

szágos Választási Iroda (BEC) elrendelte a voksok újraszámolását, s kiderült, nem családi kísérletről volt szó, a rendellenességek emberi tévedés okozta. „Elírták a számokat a szavazókat tartalmazó listán” – magyarázta Cornelia Segărcăneanu bírónő, a BEC tagja az evz.ro-nak.

A PSD tegnap a szavazatok újraszámolását kérte a bolognain kívül több olyan a szavazóköri körzetben, ahol rendellenességeket jeleztek. A BEC azonban elutasította a szociáldemokratáknak ezt a kérését arra hivatkozva, hogy a PSD nem jelölte meg, mely szavazóköri körzetekben kéri

az újraszámolást. Szintén elutasították azt a kérést, hogy a külföldön leadott voksokat Bukarestben számolják meg ismét.

A választási iroda tegnap közölte a választások nem hivatalos, ám végleges eredményét is: eszerint Traian Băsescu vasárnap 5 275 808 (50,33 százalék) szavazatot, míg ellenjelöltje, Mircea Geoană 5 205 760 (49,66 százalék) szavazatot kapott.

A BEC szóvivője, Marian Muhuleț közölte, a végeredményt tartalmazó jegyzőkönyvet továbbították az Alkotmánybírósághoz. A taláros testület csak akkor hitelesítheti az eredményeket, ha előbb megvizsgálta a PSD által benyújtott óvás megalapozottságát.

A jegyzőkönyvet egyébként tegnap – az állítólagos csalásokra hivatkozva – nem írta alá a BEC szociáldemokrata, liberális illetve nagy-romániai tagja. Marian Muhuleț szerint ez nem befolyásolja a dokumentum hitelességét. ◀

„Visszatapsolt” második forduló?

Romániában választások alkalmával „a helyzet fokozódik. Azt már megszokhatta a választó, hogy nincs választási eredményhirdetés tiltakozás, csalásra való hivatkozás nélkül. Voltak, akik a szavazatok újraszámolását tartották szükségesnek, Traian Băsescu államfő 2004-ben már a vétkesek letartóztatását követelte, most pedig a Szociáldemokrata Párt és államfőjelöltje a voksolás megismétlését akarja elérni az Alkotmánybíróságnál.

B. T.

Romániában még nem volt példa arra, hogy érvénytelennek nyilvánítsanak választásokat, ha a taláros testület most engedne a szociáldemokraták erre vonatkozó kérésének, akkor precedens teremtené az országban. Mircea Geoanăék, ígéretük szerint, rengeteg bizonyítékkal tudják alátámasztani állításukat, ideértve a rájuk adott szavazatok érvénytelenségét, a kettős szavazást, a választási turizmust, a voksolás előtti megvesztegetéseket, megfélemlítéseket – és még hosszan lehetne folytatni a felsorolást, hiszen kamionnyi bizonyítékot kívánnak az alkotmánybírák elé tárni.

A tettenérés módjai

A csalások ténye kétségbevonhatatlan – azzal a pontossággal, hogy azokat mindkét

részről elkövették; a rendelkezésekre az EBESZ megfigyelői is felhívták a figyelmet, kivizsgálást sürgetve. A szavazás tisztaságának ellenőrzése azonban hónapokig eltarthat, hiszen tüzetesen felül kellene vizsgálni a szavazócédulákat, a szavazórészlegeken készült jegyzőkönyveket, a különleges szavazórészlegek választói listáját.

Választási szakértők szerint többféleképpen is bizonyítani lehet az eredmények meghamisítását. Mindenekelőtt az érvénytelen voksokat érdemes áttekinteni. Ezek száma jelentősen növekedett 2004-hez képest, amikor 55 százalékos részvétel mellett a leadott voksok 1,02 százalékát tették ki, míg most 58 százalékos részvétel mellett 1,3 százalékra emelkedtek, mintha a románok elfelejtették volna, hogyan kell szavazni.

Fontos a különleges szavazórészlegeken leadott voksok

felülvizsgálása. Ha ezeknek a szavazatoknak az aránya szembetűnően eltolódik valamely jelölt javára, akkor csalásra lehet gyanakodni. Érdeemes arra is kitérni, hogy hol adtak ki az országos átlagnál jóval több új személyazonossági igazolványt, és milyen az érintett települések polgármestereinek, helyi kiskirályainak politikai beállítottsága.

Nehezebb ellenőrizni a választási lefizetéseket, a megvesztegetéseket. Bár ezeket is bünteti a törvény, esetükben csak a tettenérés lehet érvényes bizonyíték.

Az „egyszerű” csalás nem elég

Mindez azonban csak a civil társadalom számára jelenthet bizonyítékot, jogi érteke nincs, az igazságszolgáltatás előtt tehát nem lehet felhasználni. Az ilyen és ehhez hasonló eseteket nyilvánvaló-

an csak megfelelő politikai akarattal lehet megszüntetni. Ehhez az szükséges, hogy a parlament és a kormány módosítsa a választási törvényt. Politikai megfigyelők és választási szakértők szerint ez lenne a módja annak, hogy elkerülhetővé váljanak a választási csalások és a szavazás megismétlését szorgalmazó követelések.

Alkotmánybírák egyetértésnek abban, hogy a választások megismételtetése korántsem egyszerű dolog. Amint Ion Predescu kifejtette, nem elegendő bebizonyítani magát a választási csalás tényét. Az „egyszerű” csalást a törvény egyéni bünteti, és az semmiképpen sem jár a szavazás megismétlésével. Ehhez „kétségbevonhatatlan, megdönthetetlen” bizonyítékokra van szükség, amelyekből egyértelműen kiderült, hogy a jelzett rendelkezések megváltoztatták a választási eredményeket, a jelöltek a kapott szavazatok által meghatározott sorrendjét.

A Központi Választási Iroda szóvivője, Marian Muiuleț közlése szerint a Szociáldemokrata Párt–Konzervatív Párt szövetsége által a szavazatok újraszámolásáért most benyújtott észrevételek között kettő alapján lehet választási csalásra gyanakodni. Ezek öt Krassó-Szörény me-

gyei szavazórészleget érintenek, ezeket terjeszti most fel a testület az Alkotmánybírósághoz. A mellékelt bizonyítékokból egyebek között az derült ki, hogy a szóban forgó részlegeken olyan személyek is éltek szavazati jogukkal, akik bizonyíthatóan külföldön tartózkodtak a választások időpontjában.

Gazdasági cunami?

Gazdasági szakértők figyelmeztetnek: a belpolitikai válság elhúzódása, netán a szavazás megismétlése „gazdasági-pénzügyi cunamit” válthat ki az országban. A Nemzetközi Valutaalap máris közölte, egyelőre nem jelöl meg határidőt küldötteinek újabb romániai tárgyalásaira. Ilyen körülmények között féltő, hogy tavaszra marad az esetleges hitelrészletek átutalása, ami a bérek és nyugdíjak kifizetését veszélyezteti. Az amerikai Stratfor intézet elemzői utcai zavargásokat sem tartanak a szegénység és a munkanélküliség fokozódása esetén. A botrány nyomán visszaestek a tőzsdei tranzakciók, a lej vesztett értékéből.

A „kilencek”

A kilenctagú Alkotmánybíróság elnöke a 63 éves Ion Vida. Megbízatása jó-

vőre jár le, akárcsak a Szociáldemokrata Párt volt szenátoráé, Ion Predescué, aki 1996-ban rövid ideig igazságügy-miniszter is volt. Puskás Bálint Zoltán az RMDSZ szenátora volt, 2007-ben lett alkotmánybíró, 9 éves mandátummal. Augustin Zegrean a Nemzeti Megmentési Front, majd a Demokrata Párt színeit képviselte a parlamentben, megbízatása 2015-ig szól. Petre Lăzăroiș Traian Băsescu államfő nevezte ki a taláros testületbe 2011-ig érvényes mandátummal. A Iași-i egyetemi tanár, Tudorel Toader még hét évig marad alkotmánybíró, Nicolae Cochinescu mandátuma viszont már jövőre lejár. Korábban őt Ion Iliescu Románia főügyészévé nevezte ki, tiszttségéből Emil Constantinescu mozdította el. Acsinthe Gaspar szociáldemokrata honatya és a Năstase-kormány minisztere volt, mandátuma még négy évig érvényes. A rengeteg tudományos fokozattal rendelkező Aspazia Cojocarut a Szekuritáté Levéltárát Átvilágító Országos Tanács nemrégiben a Szekuritátével való együttműködéssel vádolta meg, a Brassói Ítéletábról azonban tisztázta a vád alól. ◀

„NATO-szerű” orosz hadsereg

Hatalmas vállalkozásba fogott Oroszország elnöke, amikor belevágott a hadsereg átalakításába: egy korrupcióval átítatott, elavult felszereléssel rendelkező, lényegében máig a hidegháborúra berendezkedett intézményből kell kisebb, hatékonyabb, a kor kihívásainak megfelelő haderőt létrehoznia.

MTI

Dmitrij Medvegyev már nem arra a régi típusú háborúra akar készülni, amelynek megvívására a vörös hadsereget annak idején tervezték. Ehelyett azokra a regionális műveletekre akar összpontosítani, amelyek a következő években valóban érinthetik Oroszországot. Ettől függetlenül természetesen Oroszország nem akar kiszállni teljesen a nagyhatalmi játszmából: az államfő kiemelt kérdésként kezeli az ország máig hatalmas nukleáris arzenáljának modernizálását, amelynek köszönhetően Moszkva megőrizheti helyét a világ vezető nemzeteinek asztalánál.

Háború melegítőnadrágban

A haderőreform kampánya tavaly kezdődött, a hadseregnek a Grúzia elleni háborúban mutatott gyászos teljesítménye után. Több orosz harci repülőgépet lelőttek, jó néhány páncélozott csapatszálító jármű lerobbant. Az

orosz katonák közül többen a bakancs és terepszínű egyenruha helyett futócipőben és melegítőnadrágban indultak a háborúba. A hadsereg összes alakulatának mindössze 17 százaléka rendelkezett hiánytalan felszereléssel. A szembenálló felek közötti alapvető erőkülönbségből adódóan a konfliktus végmenetele egy pillanatig sem volt kérdéses, mégis az amerikai támogatással felszerelt kisgrúz hadsereg mellett az oroszok kissé úgy néztek ki, mintha épp egy második világháborús dokumentumfilmből léptek volna elő.

Csillaghullás

Medvegyev megkezdte a nagytakarítást, és elrendelte a hadsereg állapotának alapos kivizsgálását. Komoly problémaként jelent meg a szervezeti felépítés „vízfejűsége”: a táborkok száma meghaladta a 900-at (az amerikai hadseregben 300 tábornok szolgál), és minden 2,5 katonára jutott egy tiszt, holott a nyugati hadseregekben ez az arány egy a tizenöthöz. Az ambiciózus haderőre-

form értelmében csaknem 200 ezer tisztet elbocsátának, akik maradnak, fizetésemelést kapnak. A sorkatonai szolgálat időtartamát két évről egy év alá csökkentették; a hadsereget kétezer fős gyorsreagálós dandárokból álló modern erővé alakítják át a nehézkes mozgású, ötezer fős vagy nagyobb hadosztályok helyett. A hadsereg teljes létszámát 25 százalékkal csökkentik. Az erőforrásokat az elit harci zászlóaljakra összpontosítják, amelyek az új gyorsreagálós erő magját fogják alkotni.

Vége a tabuknak

Medvegyev hajlandó változtatni néhány tabunak számító régi gyakorlaton, köztük például a beszerzések ügyén. A szovjet időkben már annak a gondolatát is hazaárulásnak kiáltották ki, hogy külföldről szerezzenek be katonai felszereléseket. Idén szeptemberben a védelmi miniszter helyettese közölte az orosz fegyvergyárak vezetőivel: ha nem képesek biztosítani a szükséges felszereléseket, a hadsereg külföld-

A haderőreform kampánya tavaly kezdődött, az orosz hadsereg Grúzia elleni háborúja után

Fotó: Agerpres

ről fogja beszerezni azokat. Ugyanabban a hónapban Moszkva bejelentette, hogy 50 millió dollár értékben vásárol Izraeltől pilóta nélküli repülőgépeket a Grúziában leszerelt drága, orosz gyártmányú drónok helyett. Idén Moszkva az elit egységek számára az Egyesült Királyságtól mesterlövészpuskákat, Ausztriától pisztolyokat vásárolt. Intenzív központi támogatással ugyan a régi óriásoknak számító MIG és Szuhoj repülőgépgyártó vállalatok is gyártanak új modelleket, ám azok

csak a 30 évvel ezelőtt tervezett modellek kissé feljavított változatai.

Nukleáris ütőerő

A hadseregen belül új alakulatok jöttek létre, amelyek Medvegyev szavai szerint „épp olyan jók lesznek, mint a NATO-erők”. Feladatuk közé tartozik a katonai agresszió visszaverése, a terrorizmusellenes harc, a határokon átnyúló bűnözés és a kábítószer-csempészet elleni küzdelem, a katasztrófavédelem. Oroszország korszerűsíti nukleá-

ris arzenálját is. Októberben, nyolc eredménytelen kísérlet után sikerrel tesztelték a legújabb, tengeralattjáróról indítható Bulava ballisztikus rakétát. Két újabb, egyenként 16 Bulava rakéta hordozására képes tengeralattjáró építése már folyamatban van. Igaz, hogy ezek a fegyverek inkább a hidegháborúba illenek, Medvegyev azonban tudja: a lehengerlő nukleáris képesség az egyik kulcsa annak, hogy Oroszország megőrizze nagyhatalmi státusát. ◀

Lap-top

A nap címe. A játékos elnök azért nyert, mert az ellenfél öngólt rúgott, Alexandru Căuțiș, *Academia Cațavencu*.

Magyarázat. „Băsescu erényei voltaképpen szinte kizárólag az ellenfél hibáiból álltak. (...) Őszintén szólva, csalódtam Băsescu-ban e kampány során. A politika Maradonája, aki semmit sem mutatott az egész meccsen. Szép kis játékos elnök. Várta, hogy az ellenfél hibázzék, és hál'Istennek várakozásaiban nem csalatkozott.” Căuțiș két dolgot hagy figyelmen kívül: 1. Maradona legfontosabb gólját kézzel ütötte (s utána kijelentette, hogy az Isteni gondviselés keze volt), 2. alapos a gyanú, hogy a meccset csalással nyerték meg, s a bírót is lefizették. Mindenképpen, mindenki nagyon rosszul áll. S ha arra gondolunk, hogy kinek a zsebéből fizetik ki az iszonyatos összegeket, amiket a kormány ennek a meccsnek a megrendezésébe fektetett, a legrosszabbul az egyszerű adófizetők és egyszer szavazók állnak.

Félreértés. Cristian Tudor Popescu (*Gândul*) két hét rajongás után kissé csalódott Crin Antonescuban – mert rosszul olvastott, másodkézből, egy nyilatkozatot. (Többet is rosszul olvasták, jellemzően az újságírói felületességre.) Antonescu ugyanis nem alkufeltételként jelentette ki, hogy ha liberális kormányfője lesz Romániának, akkor „lehet szó róla”, hanem éppen kizáró értelemben: az alku a PD-L-vel már azért sem lehetséges, mert alapfeltétele a PNL-s kormányfő lenne, amit a PDL és Băsescu sosem fogadna el.

Lázárnak. A *Ziua* szentséggyalázó karikatúráján (Ion Barbu) Traian Băsescu krisztusi szavakkal „fordul” egy koporsóban levő merev választóhoz: „Lázár, vedd az ágyad, kelj fel és járj! Egyik szavazóhelyiségből a másikba”.

A nap állírá. Viszonzásul a gratulációért és a jövődől együttműködésről szóló szép szavakért Traian Băsescu meghívta Orbán Viktort egy gyermekpofozási partira, majd megígérte, hogy Magyarországnak is megadja azt az autonómiát, mint Caracalnak, és Sólyom Lászlót az aradi vasútállomásig beengedi Romániába.

Minden napra egy mondás

„Először megtúrnék téged, később nevetnek rajtad, később harcolnak ellened, majd győzöl.”
Mahatma Gandhi

A kft. feltöltése

Úgy tűnik, a magyar szocialisták idejekorán belenyugodtak a pártra leselkedő csapás elkerülhetlenségébe, maguk az öregek fogják állni a sarat minden dicsőséggel és szégyennel egyetemben. Számukra a dicsőség az lesz, ami egy magabiztos pártban egészen természetes követelmény: bent lenni a parlamentben, következetesen képviselve a hátszínre – ellenzékben. Ez így, a Magyar Szocialista Párt választási kilátásaira való tekintettel egyrészt tisztességes dolog, a párt országos listáján szereplő politikusok maguk eszik meg, amit főztek, viszont egyáltalán nem biztos, hogy a jóllakottság békés örömeivel állnak majd fel az asztal mellől, ha a választási kudarc „mértéken felül” találja meglepni az asztaltársaságot.

Ónsanyargatást humoros lenne állítani, mármint-hogy az öregeknek kell okvetlen a csapást elviselni, mert ha például Kovács László hosszú politikusi pályafutását veszük alapul, személyétől kár és igazságtalan lenne csöndes horto-

Lokodi Imre

A főnök embere

Horváth István

Világok egymásban

SZELLEMLIDÉZÉS

Minden regény egy-egy ideális síkot hoz létre a valóságban; Cervantes előszeretettel mossa egybe az objektív és a szubjektív elemeket, nemkülönben az olvasó és a könyv világát. Azokban a fejezetekben, amelyekben az a vita tárgya, hogy sisak-e a borbély réztányérja, meg hogy sallang-e az általvető, teljesen nyíltan kezeli Cervantes a kérdést; másutt csak sejteti. Az első rész hatodik fejezetében a pap és a borbély átvizsgálja Don Quijote könyvtárát; s csodálatos módon a szemügyre vett könyvek egyike Cervantes *La Galateá*-ja, majd kiderül, hogy a borbély a szerző jó barátja, ám különösebben nem tiszteli, s azt mondja róla, hogy járatosabb az a balsorsok, mint a költészet világában, meg hogy a könyve nincs híján némi leleménynek, van benne ötlet, s nem erőltet semmiféle tanulságot. Tehát a borbély, azaz egy álom avagy Cervantes egyik álomképe mond ítéletet Cervantesről... Ugyancsak meghökkentő, amikor a kilencedik fejezet elején megtudjuk, hogy az egész regényt arabból fordították spanyolra, és hogy Cervantes a toledói piacon akadt rá a kéziratra, s egy mórál végeztette el a fordítást, akit jó másfél hónapon át a házában látott vendégül. (...)

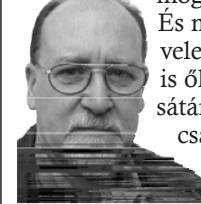
A Don Quijote második részében éri el tetőpontját e különös ketősségekkel való játék; a hősök már mind olvasták az első részt, tehát a regény hősei egyben a regény olvasói is. Shakespeare-t sem hagyhatjuk ki a példák közül: a Hamlet színpadára még egy színpadot helyez, amelyen egy többé-kevésbé Hamlet-szerű tragédia kerül előadásra.

Jorge Luis Borges: *A Don Quijote apró csodái*,
Fordította Scholz László

Nem győzlek butítani...

Folyton beleszólnak az életünkbe. Folyton azt hiszik, hogy elhivatottságuk megkérdőjelezhetetlen, megmondhatják a nagy igazságot, ezért a sarkukra kell állniuk, hogy kinyilvánítsák a felsőbb sugallatot, amely homályos látomások, hallomások, érzetek, álmok formájában száll alá ikonok mögül, glóriák ragyogásából válik testté, sőt antitestté. Olyannyira, hogy elég efféle sugallatot beszippantani vagy leolvasni a képernyős ikonpjuterről – és máris védve vagyunk az új nyavalyától. Megtörténik velünk a csuda. Nem keveredünk a disznók – értsd orvosok, egészségügyiek, felvilágosítók, hírlapírók oltóanyag-készítők maffiája – közé, s nem érhet utol a sertésektől eredő fenéség. Hiszen az ember isteni lény, a disznó sárból gyúrt, sárral élő. Sajnos a kolbász és a szalonna finom dolog, de ez már csak így van, isten is dialektikus: van a teremtésben jó is, meg rossz is.

Kisded teológiai fejtegetésem alá az adja a kifutópályát, hogy minap az egyik honi hírtvé felmérést végzett több erdélyi megyében, és a megkérdettek mindegyike bevallotta, hogy nem adatta be magának az új influenza elleni védőoltást, mert... A legkülönfélébb kifogásokkal hártották el maguktól a védettség megszerzését. Kiderengett, hogy az isteni gondviselésben bíznak, vagy arra számítanak, hogy majd a csodatevő Szent Vakcinus vagy Bunica-olajban dinsztelt Szent Pipogya nyújt feljüket védő kart. Azt persze egyik sem említi, hogy a neten terjed a pátriárka köreihez köthető lebeszélés objektív kommentárnak álcázva: ha kedves az életed, be ne oldsd magadat ezzel a vacakkal, mert a vakcina mérgező, ártó, mellékhatásai kiszámíthatatlanok, amint azt már a Párizsban székelő Egészségügyi Világszervezet, a WHO is mondotta volt. A mellékhatások tekintetében példákat is idéznek, hogy Vaslui megyében, Tutorești faluban egy egyszerű tanácselnök beoltatta magát az új spanyol ellen ezzel az oltóanyaggal, amit egy hazai neves cég gyárt (politikai kötődése ismeretlen, de közel áll a kommunistákhoz és a szabadpallérokhöz), és harmadnapra disznófeje nőtt. Sajnos nem akart kameránk elé állni, annyira szégyelli magát, de egy Francisco Goya nevű helyi rajzóval lerajzoltatták, fantomképe immár a madridi Pradóban ki van állítva. Igaz, azt nyilatkozta, hogy jövőre indul a helyi választásokon a mogulescu párt színeiben.

Sebestyén Mihály

És nem ez az egyetlen, hiszen az útlevelek 666-os számú ördögi ügynökére is ők figyelmeztettek, és arra is, hogy a sátán közöttünk settenkedik, és ellene csak a keresztre feszítés segíthet. Meg az ha agyunkra megszentelt termopán sötétítőt teszünk. Próbált.

bágyi túrákat, netán bakonyi hullámfürdőköt elvitatni.

Ez így nem igaz, érvelhetnek a párt korosabb, természetesen befutó helyen szereplő politikusai, mutassa meg valaki, melyik az a párt, amely még egy Mesterházy Attila-korú miniszterelnök-jelöltet mert állítani. (Ne Jobbikozzunk, mert jobb, ha nem, Vona Gábor távolról sem a vállalható politikai kurzusokat képviseli.) Ez így szép, csakugyan nincs több Mesterházy korához fogható miniszterelnök-jelölt, viszont te- gyük hozzá máris: Mesterházyt vagy hozzá fogható korú és kaliberű politikust még fel lehet áldozni a haza oltárán, lesz még idő és más mutatványos alkalom, hogy a magyar közvélemény elfelejtse, hogy Orbán Viktor hogyan seperle le az asztalról.

Amúgy a szocialista párt öregjei önvállalásukkal nem lóttek túl egészen a célon, úgy tűnik, azért mégis szem előtt tartották a kecske és a káposzta mindig hasznos elvét, vagyis azokat a fiatalabb politikusokat is papírra tették, akikről már tudja a magyar közvélemény, hogy nem haboznak az öre-

gek véleményétől eltérő álláspontot hangoztatni, ha az ön-és pártérdekek úgy kívánják. Sőt még egy MSZP-től mentes, tőle teljesen független, pártként működő fiatal baloldalt is képesek lennének létrehozni... És egyáltalán, azzal, hogy Mesterházy Attila fiatal szocialista politikus lett a párt miniszterelnök-jelöltje, még távolról sincs elintézve semmi. Szándékosan elintéztünk irunk, hiszen ilyenkor, biztos bukás előtt mindenki a lehetőségek szerint igyek-

Biztos bukás előtt mindenki a lehetőségek szerint igyekszik a másikat kielégíteni, lármát, pártzűndülést visszafogni.

szik a másikat kielégíteni, lármát, pártzűndülést visszafogni, nehogy meghalljon belőle is valamit a nagyszájú szomszéd. Hanem a pártbomlasztók minden bizonyonnyal a párt második és harmadik vonalából fognak jelentkezni, akik a választási kudarc miatt elesnek pozícióiktól, vagy nem megfelelően jó kapcsolatokat ápolnak a párt erős budapesti magjával, amelyet még mindig Gyurcsány Ferenc félmjelvez. Az sem biztos, hogy Szili Katalin lesz az, aki a felső pártvezetésnek fog nyugtalan perceket okozni. Szili vagy bejut vagy nem jut be a baranyai listán, de azonkívül nem

ő lesz a nagy hiányzó, ha kikopik a párt legfelső vezetéséből. A lista megmutatta, a párt vezetésének nincs szüksége Szili Katalinra, annál inkább szüksége van Gyurcsány Ferencre, és a volt kormányfő holdudvarához tartozó politikusokra. Aki nem tudná, Szili Katalin nem szerepel az MSZP országos listáján, mivel a volt házelnök visszalépett, mert szerinte a névsor nem tükrözi a megújulást. Egyes szocialista források szerint viszont a volt házelnök döntése mögött az áll, hogy Gyurcsány Ferencet betették elé a negyedik helyre. Gyurcsány neve akár tetszik, akár nem, még mindig húzónev a magyar szocialisták táborában, sőt az sem kizárt, hogy Mesterházy kiütéséből levonható tanulságokat ő fogja a párt vezetésének felmondani, másképp szólva a következőkben ő lesz a nagy leckéztető.

Viszont nem hagyható figyelmen kívül, hogy befutó helyen szerepel egy olyan szocialista politikus, akinek feddhetlensége igen megkérdőjelezhető, de innen már a pártvezetés korábbi klikkesedése érvényesül, ami megint csak arra enged következtetni, hogy az MSZP-t többet is hajlamossak saját káéftének tekinteni.

Röviden

Lekéselt ultimátum

Bár ma van a Nemzetközi Valutaalap (IMF) által haladékként adott végső határidő a 2010-es költségvetés elfogadására, a dokumentum mindössze szerkesztés alatt áll, melyet még a kormány sem hagyott jóvá – írja a *Hotnews.ro*. Ioana Muntean kormányzóvivő szerint jelenleg politikai döntéssel próbálják a legfontosabb ágazatok pénzügyi kereteit leszögezni, mint az egészségügy, oktatás, infrastruktúra, fejlesztés.

Bankjegykonvoj

Egy teherrakomány eurónak az országba való szállításával készül Románia az európai közös fizetőeszköz 2015-ös bevezetésére. A *Gândul* információi szerint a 2012–2013 időszakban háromszáz teherautónyi pénzérme és ugyanannyi papírpénz érkezik az országba, hogy fedezze az átmeneti időszak, az „euróelőszoba” valutaszükségletét.

Afrikai befektetés

Az angolai olaj-, gyémánt-, illetve ásványkincs-kitermelésbe és -feldolgozásba készül befektetni Románia – közölte az *AngolaPresse* hivatkozva a *Bloomberg*. A nyersanyagokon kívül Románia az afrikai állam energiapiaca iránt is érdeklődik. A két posztkommunista ország jövő év elején állapodik meg a beruházási feltételekről, miután 1989 folyamán berekesztették együttműködésüket.

Adózó jegybank

Nyereségének nyolcvan százalékát, közel egymilliárd lejes adót fizetett be októberig a Román Nemzeti Bank az államkasszába – jelentette be Mugur Isărescu, a pénzügyminiszter.

zet kormányzója a *Mediafax*-nak. A jegybankelnök hangsúlyozta, az összeg piaci műveletekből és nem az állami tartalékalapok kezeléséből származik.

Igen a Nabuccóra

Jóváhagyta a kormány tegnapi ülésén a Nabucco gázvezetékre vonatkozó törvénytervezetet, mely most már csak a parlament beleegyezésére vár. A beruházásban részt vevő országok mindenikének nyolcmilliárd euróval kell hozzájárulnia a projekt megvalósításához. A 3300 kilométer hosszú vezeték, mely Oroszország megkezdésével juttatná el a nyersanyagot Európába, Romániát is mentesítené a moszkvai gázfüggőségtől.

Megvámolt prémium

A romániai vállalatoknak csak mintegy fele ad karácsonyi prémiumokat az alkalmazottaknak az idei évben, ennek összege pedig háromszor lesz kisebb tavalyhoz viszonyítva – mutatott rá a Paylogic cég által készített felmérés. A statisztika szerint 2008-ban a vállalatok 93,5 százaléka átlagban hatszáz lejes többlettel jutott ajándékozta meg dolgozóit, ez 2009-ben csupán a kétszázharminc lejt közelíti meg.

Semmibe vezető út

Mától napirenden a magyar–román–szerb gazdasági együttműködés

Nagy Vajda Zsuzsa

► Nincs más út, mint visszafordulni a magyar–román–szerb határ találkozási pontjában fekvő Óbébáról ugyanis a Romániából a két szomszédos ország felé vezető – egyébként ezen a rövid szakaszon kiválóan leaszfaltozott – út a semmibe vezet. A kereszteződésben, semleges területen felállított Triplex nevű obeliszk a három állam fennhatósága alá szakadt történelmi Bánságon keresztül az átjárást jelképezi. De egyelőre még csak előre igényelt engedéllyel lehet közelről megsejteni a húszas években állított emlékművet. Ennek hiányában a román határőrök sűrű szemöldök-ráncolások közepette visszakisérik a merénylőt a pirinyó kis román faluba. A diszkónak keresztelt, de a kiragasztott Traian Bănescu-plakátok és a televíziós műsorok alapján leginkább előretolt választási irodaként üzemelő kocsmá tulajdonosa tárt karokkal várja az oly ritkán felbukkanó idegeneket szentüzelés csarnokában.

Évente egyszer

„Évente egyszer megnyitják ezt a határt is, akkor mindenféle ünnepségeket rendeznek az emlékműnél. Minden évben más ország a gazdája a csinnadrattának” – meséli a majdhogyanem szerbes külsejű fiatal román férfi. Az év többi napján ha például a szomszédos Kükébháza szeretne átjutni valaki, harminc kilométert kell megtennie, hogy Csanádnál átlépjen a magyar oldalra. Évente egyszer... Jól mutatja mennyire nem gyógyultak még be a (trianoni békeszerződés nyomán) feldarabolt Bánság sebei, mely hegek a gazdasági együttműködésre is alaposan rányomják a bélyeget. Hogyan dolgozzanak össze a határ menti cégek, ha nincs megépítve az utak folytatása, ha csak nagy kerülővel lehet a szomszédos településsel érintkezni?

Éledező hármast határ

Az Európai Unió határmenti együttműködést segítő programjai épp az ilyen lehetetlen helyzeteknek a felszámolására nyújtanak anyagi segítséget. Épp ma, december tizedikén alakul meg a magyarországi Szeged melletti Mórahalmon az a háromoldali társulás, amely a gazdasági és infrastruktúra-fejlesztésekre közvetlenül Brüsszeltől hívhat le forrásokat, megspórolva a két vagy három ország külön-külön kifejtett erőfeszítéseit. „Megállapodtunk bizonyos tengelyekben, ami a termálvízenergia-felhasználást, a fűtési energiát illeti; a hármast határ vidéke gazdag hőforrásokban. De nemcsak a fürdőzési-turisztikai rész a fontos, hanem elsődleges csapásirány a logisztika kiépítése, a mezőgazdasági szövetkezés, a piacok közös meghódítása” – mondta Csányi László, Mórahalom alpolgármestere, aki koordinálja a kistérségi gazdasági együttműködését. Az oktatás nagyon fontos szele a csoportosulás tevékenységének, de prioritás

a vasútfejlesztés, a felszíni vizek kezelése is.

Hatalmas lendület

Csányi szerint ezek a programok (amelyeknek a neve is olyan hosszú, hogy a legtöbben lapoznak, ha látják) olyan lendülettel képesek adni egy térség fejlődésének, hogy azt jelen pillanatban sokan el sem tudják képzelni. Pedig vannak erre már Nyugat-Európában nagyon jó példák, és már Magyarországon a szlovák–magyar határnál is „hihetetlen jó eredménnyel tudják elérni a forrásokat”. Az alpolgármester szerint emberileg mind a romániai, mind a szerbiai partnerekkel egy hullámhosszon vannak (összesen negyven település érintett ebben a

Temetői menet a magyar–román–szerb határ közelében. Új kezdet következik a régióban?

Fotó: Gyulay Zoltán

programban), gazdasági kérdésekben nem érzékelhetők a nemzetiségi feszültségek.

Autópálya kellene

Amikor a gazdaság kerül a terítékre, a nemzetek közötti egyetértésről tesz tanúbizonyságot Gheorghe Ciuhandu, a Bánság fővárosaként ismert Temesvár polgármestere is. Szegeddel közösen számos határon átnyúló projektet terveznek, jelenleg például másfél millió euróból egy logisztikai központ létrehozásán fáradoznak, az agrártermelők számára. „Több száz éves gazdasági és kulturális együttműködés jellemezte ezt a térséget, mindig megvolt az érdeklődés egymás iránt. Az Európai Unióhoz való tartozás Magyarországgal azonban jelentősen megkönnyítette a közösködést” – nyilatkozta lapunknak a temesvári polgármester, aki szerint jelenleg a legnagyobb szükség vasútfejlesztésekre és a Temesvár–Szeged autópálya kiépítésére lenne. A spanyolviaszt nem kell feltalálni, a bánsági nagyvárosban számos magyarországi cég működik, mindössze nagyobb szervezetségre és fejlettebb infrastruktúrára lenne szükség.

Pénztelen település

Néhány kilométerrel távolabb, a Temesvár melletti Újszentesen azonban a polgármester egyetlen

Három ország szorításában

A Bánság természetes földrajzi határai délen a Duna, nyugaton a Tisza, északon a Maros keleten pedig a Ruzska-havas, valamint a Temes és a Cserna folyók völgye a Déli-Kárpátok lábainál. A régió három államhoz tartozik: a nagyobbik része a romániai Kelet-Bánság, a kisebbik részét kitevő Nyugat-Bánság a szerbiai Vajdaság területén, illetve egy csekély része Magyarországon helyezkedik el.

anyaországi céget sem tudott megnevezni. Egy olyan vállalkozóról tud, aki facsemetéket hozott onnan, de már felhagyott ezzel a tevékenységgel. Újszentesen egyébként többségében románok, nagy számban magyarok élnek, de néhány szerb család is lakik itt. Szilágyi Géza polgármestertől megtudtuk, hogy európai uniós pénzekből ifjúsági központot építettek és megújuló energiapro-

előre még csak kóstolható másik szomszédunknak is” – tette hozzá Ciuhandu utalva arra is, hogy a Belgrád–Temesvár autósútráda is várat magára. Szerbiával az együttműködés felmelegedését várja mindenki, ugyanis december 19-től várhatóan megszűnik a vízumkényszer az EU-ban az országgal szemben, így könnyebb lesz az átjárás. A déli szomszédal egyelőre még számos jogi

Fotó: Gyulay Zoltán

akadály a felhőtlen kapcsolatnak, a mórachalmi együttműködési csoportosulásba is jogi megkötések miatt csak meghívásos partnerként vehet részt. A csatlakozás az EU-hoz azonban ezen változathat, bár a határ menti falvakban román oldalon úgy vélekednek, hogy a szerbek túlságosan is nyakas-nacionalista népség, ahhoz, hogy fölvegyék őket a közösségbe.

Feloldani a határokat

„Remélem, hogy külső körülmények arra fogják kényszeríteni – jó értelemben véve – Szerbiát, hogy azt az utat járja, amely az európai integrációhoz szükséges. Nincs is más lehetőség, ha azt nézzük, hogy körbe fogja ölelni az Unió határa Szerbiát, a három országrész gazdaságilag csak így, közösen tud győztes lenni” – hangsúlyozta Csányi László. Szerinte a bánsági szálak egybefonása igen fontos lenne annak érdekében, hogy az ott élő emberek helyben maradjanak, perspektívát lássanak maguk előtt a továbbiakban is, amely perspektíva ugye több kell legyen a semmibe vezető utaknál... A hármast határ feloldása a pontos céljuk, hiszen mint mondja: ami összenőtt, az összetartozik; a gazdasági folyamatok túllépik az országhatárokat, élni kell a térség szétszaggatása miatt megsontosodott „végtagokban” a vérkeringést. ◀

Remény Szerbiának

Temesvár és térsége nem csak Magyarország irányába nyújtogatja csápjait, hanem építik a kapcsolatokat szerbiai, vajdasági vonalon is. „Csatlakozásunk előtt nagyon sokat tanulhattunk Magyarországtól, amely két évvel korábban került be az Unióba. Próbáljuk ezt a tudást közvetíteni a közösséghez való tartozást egy-

Szülőt az elhagyott gyermekeknek

ÚMSZ

▶ A gyermekelhagyás ellen indított programot a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság. Az intézmény vezetője, Elekes Zoltán arról számolt be az *Agerpres* hírügynökségnek, hogy a SERA Alapítvány által kezdeményezett projekt célja felkutatni azokat a szülőket, akik már több gyermek neveléséről lemondtak. Számukra szociális gondozók, egészségügyi szakemberek fognak segítséget nyújtani úgy, hogy az elhagyott gyermekek visszatérhessenek a szülőkhöz. „Fel fogunk keresni olyan anyákat is, akik többször szültek, és a nem kívánt terhességekből származó gyermekeket állami gondozásba adták. Nekik a családtervezéshez szeretnénk tanácsokat adni, hogy megelőzhessék a további terhességeket” – nyilatkozta Elekes. Hargita megyében jelenleg 1200 gyermeket hagyott el a családja és él állami gondozásban, további ötszáz gyerek gondozását pedig nevelőszülők biztosítják. Idén közvetlenül a szülés után 39 gyermeket hagytak el az anyák, 23 esetben azonban a szociális gondozók meg tudták győzni őket, hogy mégis ragaszkodjanak az újszülötthöz. ◀

Oltás krónikusoknak is

ÚMSZ

▶ Kibővítik az új vírus elleni oltásra térítésmentesen jogosult személyek körét. Az Egészségügyi Minisztérium tegnapi döntése értelmében az influenza elleni vakcinával a krónikus betegeket is beoltják. Adrian Streinu Cerceles egészségügyi államtitkár tegnap elmondta: az influenza új típusa kizárólag a krónikus betegségben szenvedők köréből szedett halálos áldozatokat, eddig 14-en vesztették életüket. Az elmúlt 24 óra leforgása alatt 115 új megbetegedést regisztráltak.

A jövő héttől a háziorvosok rendelőjében minden 16 éven felüli krónikus beteg megkaphatja az oltást. Főleg azokat részesítik előnyben, akik tüdő, szív- és érrendszeri, valamint májbetegségekben szenvednek. Ingyenes oltásra jogosultak továbbá a túlsúlyosak és az AIDS-betegek is.

Van, aki kérheti

A krónikus betegek mellett védőoltást kaphatnak azok a nagy cégeknél dolgozó alkalmazottak is, akik sajátos munkakörülmények miatt számos emberrel érintkeznek. A nagy vállalatoknak kérelmezniük kell dolgozóik ingyenes beoltását. Az államtitkár közölte, hogy egy nyolcezer dolgozóval

Számos helyen az egészségügyi dolgozókat is nehéz meggyőzni az oltás fontosságáról

Fotó: MTI

rendelkező nagy üzletlánc már kérte is, hogy alkalmazottait oltás be.

Románia eddig egymillió 340 ezer adag vakcinát gyártott, ezeket már eljuttatták az ország különböző pontjaira. A legveszélyeztetettebb társadalmi csoportok szervezett kérétek között történő ingyenes oltása érdekében. A kormány jövő év végéig összesen 10 millió adag vakcinát rendelt.

A minisztérium kimutatása szerint eddig 25 ezer személyt oltottak be az új influenza elleni szérummal. A betegség továbbra is gyorsan terjed Romániában, a laboratóriumi vizsgálatok alapján több mint négyezer személyt fertőzött meg a H1N1 vírus.

Vigyázat, csalnak!

A szaktárca adatai szerint több kísérlet történt az oltóanyaggal való visszaélésre is: magánszemélyek újsághirdetéseken és internetes ajánlatokban kínáltak eladásra olyan vakcinát, amely állításuk szerint a bukaresti Cantacuzino intézetben készült. A minisztérium közleményében figyelmeztetett, hogy az eredeti oltóanyag nem került szabad forgalmazásba, csak az oltási kampány résztvevői juthatnak hozzá legálisan. A lopott vagy hamisított oltóanyag beadása illegális, és veszélyes is.

Eltérő hatékonysággal folyik az oltási kampány az ország több körzetében. Hargi-

ta megyében sikeres az akció, eddig az egészségügyi dolgozók közül 850 már megkapta az oltást. A megyei Közegészségügyi Igazgatóság vezetője, Cornelia Miron arról számolt be, hogy Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen, Gyergyószentmiklóson és Maroshévízen oltották be az érintetteket, a tölgyesi pszichiátrián a következő napokban kezdődik az oltás. Beszterce-Naszód megyében azonban már kevésbé sikeres a kampány, itt a hét eleje óta a kiutalt oltóanyag csupán a két százalékát használták fel. A helyi egészségügyi dolgozók többsége elutasította a vakcinát, és csupán 41-en járultak hozzá az oltáshoz. ◀

Pazarol a tanügyi tárca?

Kovács Zsolt

▶ Átgondolatlanul költötte idén a rendelkezésére álló összegeket az Oktatási Minisztérium – fejtette ki tegnapi sajtótájékoztatóján Keresztély Irma. A Kovászna megyei főtanfelügyelő azt nehezményezi, hogy a tanintézmények többéves fejlesztéséhez szükséges összegek alig 2 százalékát utalták ki ebben az esztendőben Háromszékre. „Ez nem a gazdasági válság miatt történt így, hanem

azért, mert a szaktárca átgondolatlanul költekezett, például több pénz ment el képzésekre, mint beruházásokra” – mondta Keresztély. Számításai szerint míg tavaly 29 millió lejt kapott Háromszék tanügyi beruházásokra, addig idén csak 4,2 millió lejt érkezett. A jövő esztendőben azonban folytatni szeretnék az elkezdett korszerűsítéseket, és új munkálatokat is indítanának, melyekhez 190 millió lejt igényeltek az Oktatási Minisztériumtól, mond-

ta Keresztély Irma, aki szerint a helyi önkormányzatoknak túl nagy anyagi megterhelést jelentene a tanintézmények korszerűsítése. A Kovászna megyei tanügy fejlesztési stratégiáját három fejezetre osztották. Prioritást élveznek az elkezdett munkálatok, ezek befejezésére kevés pénzre van szükség. Második kategória a többéves lefutású beruházások. Emellett több tanintézménynél is különböző fejlesztésekre van szükség. ◀

Hőszigetelnek Szentgyörgyön

K. Zs.

▶ Újabb 500 tömbházlakás hőszigetelésére pályázik a Sepsiszentgyörgyi önkormányzat. A tervek szerint félezer lakrészt hőszigetelnek a Dália, Jövő és Horgász utcákban. A 8,7 millió lejt értékű hőszigetelési projekthez szükséges összeg 30 százalékát a város költségvetéséből fedezik, 20 százalékot fizetnek a lakók, a többit pedig a Fejlesztési Minisztérium állja. Sepsiszent-

györgyön idén még 800 tömbházlakást kellett volna leszigetelni a Császár Bálint, Ág és Siló utcákban, valamint a Lendület sétányon, de az egyik kivitelezésre sikertelenül pályázó cég megfellebbezte a versenyzési eredményét, és a pereskedés miatt eddig nem sikerült elkezdni a munkálatot. A sepsiszentgyörgyi tanács által erre a célra szánt kétmillió lejt idén nem sikerült elkölteni, ezért várhatóan jövő esztendőben újra ki-

utálják, tudtuk meg a hőszigetelési programot irányító Dulányi Enikőtől, akinek köszönhetően Sepsiszentgyörgyön sikertörténeté vált a tömbházszigetelési program, miután az Állomás negyedi Barátság sétány 17 tömbházának 410 lakrészét sikerült szigetelni és felújítani. Azok új nyílászárókat és új tetőt kaptak, ugyanakkor a tömbházak pincéjét is felújították, kicserélték a vezetőket, szigetelték és újrafestették a falakat. ◀

HIRDETÉS

KINCSEK A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GYŰJTEMÉNYÉBŐL

EGYIPTOM MŰVÉSZETE

A FÁRAÓK KORÁBAN

www.csikimuzeum.ro

CSIKI SZÉKELY MÚZEUM / 2009. október 10. – 2010. február 7.

Partnerek:

Röviden

Siker a gyűjtés

December 8-án délig 17 130 300 forint érkezett a kassai Thália Színház számlájára. Az adományozók között akadt olyan is, aki több mint 2 millió forintot utalt át a felvidéki teátrumnak. A 40 éve működő felvidéki magyar színház javára a Duna Televízió hirdett gyűjtést. A Nemzet Televíziója november végén három napig jótékonyági műsorokkal, tematikus összeállításokkal kampányolt a színház megmaradásáért. A Thália Színház azért került válságos helyzetbe, mert a fenntartó csökkentette a támogatást.

Dáné Károlyt díjazta a Román Zenei Fórum

A Román Zenei Fórum 2009. évi díjkiosztó ünnepségén a „Teljesítmény a mesteremben” kategóriában díjazták Dáné Károlyt, az Országos Tankönyvkiadó vezérigazgatóját. Az indoklásban a Muzica Viva könyvsorozat színvonalas megszerkesztése és publikálása szerepel.

Karnebál Sepsiszentgyörgyön

Újabb bemutatóra készül a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház. Ion Luca Caragiale Karnebál (eredeti címén D'ale carnavalului) című darabját Alexandru Dabija bukaresti rendező irányításával állítja színpadra a sepsiszentgyörgyi társulat; a bemutatóra december 11-én, pénteken este 19 órától kerül sor a színház Nagytermében.

Koncert Haydn tiszteletére

Újabb szimfónikus koncerttel várja az érdeklődőket a Nagyváradi Állami Filharmonia, ma 19 órától. Vezető Jankó Zsolt, szólista Georgiana Fodor. Műsor szerepel W. A. Mozart: *A varázsfuvola*, K. 620 – nyitánya, W. A. Mozart: *24. C-moll zongoraverseny*, K. 491, és J. Haydn: *104. G-dúr szimfóniája* a zeneszerző halálának kétszázadik évfordulójára. Jegyek a filharmonia székhelyén válthatók.

Bem-szobor Szamoskrassón

Az erdélyi hadjáratba tartva, 1849 tavaszán, Bem József egy éjszakát a Szatmár megyei Szamoskrassón töltött, melynek nyomait az adott helyszínen, az egykori Dargai kúriában külön emlékszóba őrzi. Kónya László történésztől, a megyei önkormányzat művelődési bizottságának elnökétől arról értesültünk, hogy a nagy szabadságharcosnak, Petőfi barátjának a jövő évben szobrot is állítanak a Szamos-menti faluban. Az előkészületeket a Bem Emlékbizottság intézi.

Koinónia karácsonya

Sipos M. Zoltán

Családias környezetben zajlott az idei Koinónia Karácsony, a kolozsvári Koinónia könyvkiadó immár hagyományossá vált karácsonyi könyvbemutatója kedden. A szokásos közegektől eltérően, ahol az elmúlt években megrendezésre került az esemény, idén a kiadó kolozsvári székháza fogadta magába az eseményt.

A szervezők bevallása szerint meglepő volt a könyvbemutatók iránt érdeklődők alacsony létszáma, de annál bensőségesebb, családiasabb hangulat alakult ki: több könyv szerzője és az érdeklődők közül is többen családostól érkeztek az ünnepi könyvbemutatókra. Az egész estés program keretében Balázs Imre József: *Han-*

na-hinta és Demény Péter: *Ágóbágo naplója* című gyermekverses köteteket, Zágoni Balázs *Barni és a lányok* című meséit, a *Kincses képeskönyv – Visegrád izgalmas története*, Zakariás Erzsébet *Vót hol nem vót* című moldvai csángó népmeséket és Mihail Sebastian *Napló 1935–1944* című könyveket mutatták be a szerzők. Több könyv esetében is a gyerekek kerültek főszerepbe, hiszen Balázs Imre József és Demény Péter verses, illetve Zágoni Balázs meséskönyve is a gyerekek sajátos észjárásának köszönhetően láthatnak napvilágot.

„Vannak olyan költők, írók akik úgy tudnak gyerekverseket, meséket írni, hogy közben nincs szükségük arra, hogy a környezetükben gyerek legyen. Ilyen költő

volt például Weöres Sándor is. Nekem, úgy látszik, ahhoz, hogy gyerekverseket tudjak írni, arra volt szükségem, hogy megszülessen a lányom és hogy elkezdjen beszélni” – mondta el könyvét bemutató Demény Péter. Az író, költő szerint a gyerekekbe van egy adag – jó értelemben vett – örültség, ami önmagában véve már költészet. Demény, elmondása szerint, az *Ágóbágo naplója* című könyvének megírásakor gyakorlatilag nem kellett mást tennie, mint azokat a mondatokat leírni és alakítani, amelyeket a lánya mondott.

A szerzők verseit, meséit nemcsak a gyerekek hallgatták szívesen, a szülők és a felnőtt érdeklődők is derültek azokon. Ugyanakkor itt mutatták be a Kincses Képes-

könyv sorozat *Visegrád izgalmas története* című könyvét is, amelyről kiderült, hogy több történész, építész, illusztrátor is dolgozott azon, hogy egy gyerekek és felnőttek számára is érdekes, élvezhető, igényes könyv kerülhessen a családok könyvespolcaira. A Koinónia Karácsony szervezői a legkisebbekre is gondoltak: a könyvbemutatók ideje alatt a gyerekek egy másik teremben diafilmeket nézhetek és játszhattak is. A könyvbemutatók után avatták fel a Koinónia-ház Könyvtér nevet viselő termét, amely könyvolvasásra, kávézásra, könyvvásárlásra és játszásra egyaránt alkalmas tér. Az ünneplést zenével, játékokkal, pogácsával, forralt borral tette még izletesebbé, otthonosabbá a szervezők csapata. ◀

Zágoni Balázs: Barni és a lányok című kötetének meséit osztotta meg a hallgatósággal Kolozsváron

A szerző felvétele

Noé és Jézus Krisztus képregényben

Botrányt kiváltó bibliák jelentek meg Németországban

Gyulay Zoltán

A Biblia a világ legtöbb nyelvére lefordított és legtöbbet olvasott könyve, mégis megesik, hogy némelyek az újraírására adják a fejüket. Németországban most két új kötet is fölkaparta a kedélyeket: a napokban jelent meg az amerikai Robert Crumb *Genesis* (Teremtés) és Ralph König *Archetypje* (ami körülbelül annyit tesz: a kézirát vagy valamely élőlény legelső példánya).

A művek – ezt előljáróban leszögezhetjük – nem kis botrányt kavartak, már csak annak okán is, hogy a Bibliából persziflázst (mi több, a popkultúra újabb gyöngyszemeit) csinálni eleve szentségtörésnek számít.

Előző kísérletek

Alig fél évszázada volt már egy kísérlet; Jean Effel

többször és több formában alkotta képregénnyé a világ keletkezésének és az ember teremtésének a történetét csehszlovák–francia koprodukcióban, és rajzfilm is készült belőle, azok a rajzok azonban nem voltak bántóak, csak bájosan bumfordiak. Nem is találtak elutasításra, mivel a szentírás szellemét követték, rejtett – vagy talán nem is annyira rejtett – céljuk a népszerűsítés volt.

Akárcsak a nem sokkal később angol nyelvterületen terjesztett hasonló vállalkozásnak, amely ugyancsak képregény formájában igyekezett „a Biblia szövegét közelebb hozni a gyermekekhez”, ezúttal már valódi képregény-figurák formált bibliai alakok, amlyan „szuperhősök”, valamint az Ó- és az Újszövetség akciójelenetkévé átlényegített eseményeinek a segitésével.

A teremtés, mint apokaliptikus látomás

Innen már csak egyetlen lépés volt a japánok „Manga Bibliája”, ami már csak azért is furcsa vállalkozás volt, mert a távol-keleti szigetország kultúrájától meglehetősen távol állnak a keresztény hagyományok. Robert Crumb németül most kiadott képregénye azonban oly mértékben változtatja apokaliptikus látomássá a teremtést, mint előtte még soha senki. König „bibliája” az ördög bibliájának világába vezet el: kártyabarlangokba, játékkaszinókba és nem utolsósorban – szvingerklubokba.

A *Genesis* ráadásul szóról szóra fordítja le a teremtés könyvének mondatait a képi ábrázolás nyelvére, a világ, majd az első emberpár, Ádám és Éva megalkotásától Noén, Ábrahámotól egészen József halá-

lágig. Valamelyest hasonló vállalkozás volt a Mel Gibson rendezte *Passió* is, a maga teljesen naturalista ábrázolásmódjával. Csakhogy még a *Passió* indíttatása épp az, hogy a nézőt hozzásegítse a szenvedéstörténet átéléséhez, addig Crumb sokkal merevebb álláspontot foglal el. „Nem hiszem, hogy a Biblia Isten szavait tartalmazná” – írja előszavában, és már ezzel a mondattal sikerül kiváltania a hívek, az egyház rosszállását.

Crumb és König „másvilága”

A hetvenes évek Amerikájában Crumb még a hippies és az ellenkultúra ikonjának számított; 1990 táján magányos lázadóként élt egy észak-franciaországi faluban, és alig alkotott. Most pedig előállít ezzel a kötetel, amelyben Noé és családja lumpenizálódott, Ábra-

Premier a Stúdióban

Antal Erika

Az idei évad első bemutatóját tartja ma este a Marosvásárhelyi Színművészeti Egyetem a Stúdiószínház nagyszínpadán. Békeffy István *Egy asszonygyilkos vallomása* című krimi-komédiáját Kovács Levente rendezte. A darab ősbemutatója 1967-ben volt a Vígyszínházban és azóta nem játszották sem Magyarországon, sem Erdélyben. Kovács Levente elmondta, véletlenül akadt a kezébe, amikor több színpadi műből kellett választania. „Békeffy a kedvenc kabarészerzőim közé tartozott és amikor megláttam, azonnal kíváncsi lettem erre a darabjára is” – mondta a rendező, akinek ez lesz az utolsó színpadi munkája az egyetemen, ugyanis a tanév végén nyugdíjba vonul. A ma este színpadra kerülő produkcióban a mesterképzős színészhallgatók játszanak, mondta a rendező, aki azt is elárulta, hogy a beleélés és a távolságtartás váltakoztatásával egy rég nem használt pedagógiai módszert is felfrissített az október 12-én elkezdett munkafolyamat során. Békeffy István kétszeres Kossuth-díjas színmű- és forgatókönyvíró darabjának alapmotívumát a valódi gyilkosságot leíró, a '60-as években főleg Amerikában és Nyugat-Európában hódító „valóságirodalom” inspirálta. Darabjában a szerző a bulvársajtónak tart görbetűkröt, annak a divatnak, amely a szenzációt hajhászta, amely a semmiből próbál hírt készíteni. A szöveghez a rendező és munkatársai csupán annyira nyúltak hozzá, hogy az a kor társadalmának is üzenetethető, a XXI-ik század embe-
rének is szellemes legyen. ◀

Lomtalanítás Vântuékánál

Farkas István

A Realitatea-Cașavencu médiatársaság vezetői tegnap közölték: a médiagyár január 1-től megvált a *Business Standard* és *Cotidianul* című lapoktól. Utóbbi napilap végleg bezárhat, ha Cornel Nistorescu főszerkesztő péntekig nem talál befektetőt. A *Money Express* hetilap tegnap a *paginamedia.ro* információi szerint a M&C Strategy tulajdonába került. A tröszt közlésére lehetett számítani, ugyanis Sorin Ovidu Vântu médiamágnás a *HotNews.ro* hírportálnak adott – kedd este megjelent – interjúban kijelentette: nem hisz a nyomtatott sajtó jövőjében, ezért médiabirodalmának ezt a részét fokozatosan leépíti. Vântu elmondta, hogy a továbbiakban az elektronikus médiumokba internetbe, rádióba, de főleg televízióba fog beruházni.

A sajtógyáros a Moldovai Köztársaság és Szerbia mellett Magyarország audiovizuális médiapiacát is célba vette. „Jövőre remélem sikerül tévécsatornát indítanom Budapesten és Szerbiában. 2011-re mindenképp megnyitom. Moldovában február 14-én indul” – fogalmazott Vântu. Az üzletember azért éppen ezekbe az országokba fektet be, mert „közel állnak a szívéhez”. Mindhárom országban elsősorban televíziót akar alapítani. Arra a kérdésre, hogy Magyarországon és Szerbiában milyen típusú televíziót szándékozik működtetni, kijelentette: a romániai *Realitatea TV* politikai és a *The Money Channel* gazdasági-pénzügyi hírtelevíziók jellemzőit ötvöző új adóra gondolt.

Vântu lemond a nyomtatott lapokról (pl. *Cotidianul*, *Business Standard*) és az elektronikus médiumok felé fordul

Az *Evenimentul zilei* tegnapi számában, belső információkra hivatkozva arról ír, hogy miután a Központi Választási Iroda bejelentette Traian Băsescu győzelmét, Sergiu Toader, a Realitatea-Cașavencu tröszt projektmenedzsere gyűlést hívott össze, melyen közölte, hogy a médiagyár anyagi nehézségekkel küzd, ezért megszorításokra kell számítani.

A lap szerint az információt Emil Hurezeanu, a tröszt elnöke is megerősítette, azonban szerinte a pénzügyi helyzet nem függ össze a választás eredményeivel. Vântu a *HotNews.ro*-nak adott interjúban azonban kijelentette: „A gazdasági recessziót természetesen én is megéreztem, de szeretem azt hinni, hogy gazdasági szempontból kiegyensúlyozott a helyzetem”. Az üzletember elmondta, hogy a mintegy öt évvel ezelőtt indított Realitatea

SOV-életút röviden

A 2000-ben csődbe ment Országos Befektetési Alap (FNI) miatt a román közvélemény számára vitatott múltú üzletember médiabirodalmá 15 millió eurós veszteséget halmozott fel, melyet a folyamatosan terjeszkedett, és beruházásokat igényelt. A *Capital* című gazdasági hetilap leggazdagabb romániaiakat összesítő top-listáján Vântu az előkelő harmadik helyet foglalja el, vagyonának értékét 1,2 milliárd euróra becsülték.

tröszt „fejlődésben van”. „Befektetés alatt áll. Megszakítás nélkül újabbnál újabb termékeket adunk hozzá a trösztökhöz. És egyértelműen, amíg ezek felnőnek, pénzt fogyasztanak” – nyilatkozta.

Ugyanakkor azt is megerősítette, hogy a „média által terjesztett fertőzés” miszerint eladta volna Patriciunak a trösztöt. „Hogy az ördögbe adtam volna el, ha nincs szükségem pénzre! Világos mint a nap. Meg lehet kérdezni Patriciu urat... Gazdasági szem-

pontból azt hiszem én vagyok az, aki megvásárolhatná Patriciu-t” – fogalmazott a *HotNews.ro*-nak. Arra a kérdésre, hogy szerinte mikor térülnek meg a médiapiaci befektetések, Vântu elmondta, hogy „csak akkor, amikor az ország gazdasági helyzete normalizálódni fog”, ugyanakkor hangoztatta: tartja azt, amit a *Capital*-nak mondott: „nem éri meg befektetni a romániai piacra, ugyanis a kormánynak nincs egy működőképes gazdasági projektje”. ◀

Összefognak a médiahatóságok

ÚMSZ

Együttműködési megállapodást írnak alá pénteken a cseh, a román, a magyar, a lengyel, a szlovák és a szerb médiahatóságok képviselői Prágában – tájékoztat az *MTI*. Az együttműködésben résztvevő hatóságok vállalják, hogy eljárnak az olyan pa-

naszokkal kapcsolatban, amelyek az együttműködésben résztvevő országokból érkeznek olyan műsorszámok miatt, amelyeket más joghatóság alá tartozó műsorszolgáltató sugározott. A panaszok jelentős része olyan jellegű, hogy a „Határok Nélküli Televíziózással” szülő – a gyakorlatban amúgy is nehézkesen működő –

irányelvi rendelkezés alapján nem lehet eljárást indítani a műsorszolgáltató ellen, azonban a műsorszám sugárzása mind a fogadó ország, mind a műsorszolgáltató székhelye szerinti ország jogát sérti. A most aláírt megállapodás fontos része, hogy a hatóságok tájékoztatják egymást a hazai audiovizuális ágazatot érintő

szabályokról, így azokat figyelembe lehet venni a panaszok kezelésekor. A testületi tagok évenkénti találkozója mellett a „legjobb módszerek” megismerését, átvételét segíthetik a hivatalok munkatársai részére szervezett tanulmányi látogatások. Ez különösen hasznos lehet a műsorfigyelés területén. ◀

Dénes Mária, Brassó

HIRDETÉS

Új Magyar Szó 2010-es előfizetési akciók*

NYEREMÉNYAKCIÓ – FŐNYEREMÉNY EGY FUJITSU MÁRKÁJÚ LAPTOP!

További nyereményeink: 2 db., két személyre szóló hétvégi üdülés a székelyudvarhelyi Gondúzó és a gyimesközéploki Fatányéros Panzióban; 10 db., egyenként 100 lejes könyvcsomag, valamint 25 db., egy éves előfizetés az *Új Magyar Szóra*.

Fizessen elő 2010-re az *Új Magyar Szóra* és nyerte meg a fenti ajándékok egyikét. Aki legalább egy hónapra előfizet, és december 22-ig beküldi szerkesztőségünkbe az előfizetést igazoló nyugta másolatát, már részt vehet a sorsoláson. Sorsolás december 29-én!

1. KEDVEZMÉNNYEL EGÉSZ ÉVRE

Most csak 120 lejbe kerül az egyéves előfizetés annak, aki a szerkesztőségünk címére beküldött postai utalvánnyal, előfizettségünknél vagy közvetlenül a szerkesztőségben fizet elő az *Új Magyar Szóra*, és egyben megspórolja a postának fizetendő szállítási költséget is.

2. SZOCIÁLIS KEDVEZMÉNY -50% **

Idén is gondoltunk azon hűséges olvasóinkra, akik anya-

gi nehézségeik miatt nem tudnak teljes áron előfizetni lapjainkra. A kisnyugdíjasok (havi 500 lej alatti jövedelem), fogyatékkal élő személyek az előfizetési ár felét fizetik, amennyiben az előfizetési nyugta mellé másolatot csatolnak a legutóbbi nyugdíjszelvényről, illetve a szociális támogatást igazoló szelvényről.

1. Áraink évek óta nem változtak, mert ragaszkodunk olvasóinkhoz.
2. Úgy alakítottuk ki árainkat, hogy minél hosszabb periódusra fizet elő, annál kevesebbe kerül egy lap ára.
3. Egységes áraink vannak magánszemélyeknek és jogi személyeknek.

BŐVEBBEN A POSTAI UTALVÁNYRÓL

Lapunkra legegyszerűbben postai utalvánnyal fizethet elő, mert így igénybe veheti kedvezményeinket, részt vehet a nyereményakcióban és a szállítási költséget is megspórolja.

A postai utalvány („mandat postal”) kitöltési módja:

Destinatar: Lázár Zoltán, Prenume: Editura Scripta, cím: Piața Presei Libere, nr.1, OP. 33, CP. 17. A szelvény hátlapján: Abonament *Új Magyar Szó*, perioada ..... (itt megjelölendő az előfizetés időtartama).

TOVÁBBI ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉGEK:

1. A postásoknál, illetve postai hivatalokban
2. Magánterjesztőknél
3. Előfizetésszervezőinknél

Postacímünk: 014820 București, P-ța Presei Libere, nr.1, OP. 33, CP. 17.

ELŐFIZETÉSI VONAL: 031 405 4088

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1 hónapra	3 hónapra	6 hónapra	12 hónapra
15 RON	38 RON	75 RON	148 RON

* Akcióinkban csak a postai utalvánnyal, az előfizetésszervezőinknél és közvetlenül a szerkesztőségben előfizetők részesülhetnek. A levélben kérjük pontosan feltüntetni személyi adataikat.

** A szociális kedvezményben részesülők az év végi sorsoláson kívül egyéb akciókat nem vehetnek igénybe.

Száz szó

December 11-én lép életbe a CFR hivatalos menetrendje. Az új közlekedési rend érdekessége, hogy a vasúttársaság a vonatok menetidejébe beillesztette a statisztikailag mért késési átlagot is. Így a Temesvár-Iași gyorsvonat 15 óra 32 perc helyett kerekén 17 óra alatt teszi meg ugyanazt a távot, a Szatmár-Bukarest gyors egy óra „türelmi” időt kapott a CFR-től. Jövőre százzal nő a személyvonatok száma, viszont csökkentik az intercity, a gyors és sebesvonatok számát. Érthető, ha valami lassú, akkor nevezd is annak. Egyébként az ötlet fejleszthető, így lehetne hivatalosítani a kenőpénzt, esetleg az utólagos viták elkerülése érdekében a jövőbeli választási csalásokat eredményt pontosító pótszavazásnak elnevezni.

(szücs el)

Röviden

Cégvezető az MTV élén

Bednár Imre hírigazgatót nevezte ki a MTV ügyvezető alelnöke mellé az intézményt felügyelő kuratórium elnöksége, arra hivatkozva, hogy bizonyossá vált az „MTV vezetetlensége”. Az ügyvezető alelnök gazdasági és pénzügyi döntései ezentúl csak Bednár ellenjegyzésével lesznek érvényesek. Az ellenzék szerint a kinevezés törvénytelen.

Postafiók

Köszönet a brassói postásnak

Kedves szerkesztőség! 1974-ben költöztünk jelenlegi lakásunkba. Azóta, idén októberig, Becker Maria volt a postásunk, 35 éven át. A nevét az utódjától, az új postástól tudtam meg. Rendszeresen, pontosan hozta a lapot, amit mindig nála rendeltünk meg. (...) Mindig félttem, amikor pihenőszabadságra ment, mert olyankor sosem kaptuk meg rendszeresen. (...) Egy szóval sem említette, hogy nyugdíjba megy, amilyen csendesesen végzte a munkáját, olyan csendesesen is vonult vissza. Tudom, hogy „csak a munkáját végezte”, mégis szeretnék köszönetet mondani becsületesen végzett munkájáért. Isten gazdag áldását kérem nyugdíjas éveire. Tiszta szívből kívánom, hogy jó egészséggel sokáig élvezze jól megérdemelt pihenőidejét. A lap munkatársainak is kívánok jó egészséget, munkabírást és azt, hogy olvashassuk a lapot még nagyon hosszú éveken át. Önöknek is köszönöm, hogy vannak, és olvashatjuk mindennap a színvonalas, mindenről tudósító lapot. Hálával, köszönettel és tisztelttel, több brassói olvasó nevében,

Dénes Mária, Brassó

PÉNTEK
2009. december 11.

A nap filmjei

DUNA Televízió, 20.00

Öregember nem vénember

Leopold, az özevgy iskolaigazgató kénytelen szembenézni a nyugdíjas lét kihívásaival. Elhatározza, hogy feleséget keres - a mai kor eszközeivel: az interneten. Céltudatosan osztályozza a jelentkezőket és szervezi a randevúkat, mégsem képes választani. Szívét egyedül új házvezetőnője tudja megdobogtatni, aki Romániából érkezett, a házimunkához semmi tehetsége és sokkal fiatalabb nála.

m1, 23.20
Garázs-rock

Nehéz a kezdő rockbanda tagjainak élete, akik megpróbálják megvetni lábukat a nagyok között. Sikertelenséget sikertelenségre halmoznak, ők azonban nem adják fel. Freddy, az énekes, nagyon hisz a csapatban, ezért akcióba lép és megpróbálja maguk mellé állítani az ország legbefolyásosabb menedzserét, aki hajlandó meghallgatni a zenekart. A mindent eldöntő fellépéshez azonban pénzre van szükség.

PRO TV, 22.45
Apocalpto

Jaguár Manacs törzse békében él a Közép-Amerikai dzsungelben. A férfinek gyönyörű felesége van és kisgyermek. Egyik nap maja harcosok támadják meg a falut. Sok embert lemészárolnak, sokat rabszíjra fűznek. Köztük van Jaguár Manacs, akinek a családját sikerült egy mély üregben elrejtetnie. A maják a városukba viszik a foglyokat, hogy föláldozzák őket. Jaguár Manacs megszönik és megpróbál hazajutni.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.00 Hírek 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Egy az Isten! 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-idő 16.00 Közelről 16.45 Hétköznapi tudomány 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.05 Sportvilág 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszaka 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történései 23.00 Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

BUKARESTI RÁDIÓ magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Heti esemény-összefoglaló

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás, Művelődési hírek, Környezetünk védelmében Agrárgazda az unió küszöbén 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - Hírnegyedóra 16.00 Hírnegyedóra, Sport 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorismertetés 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló, műsorismertetés 16.15 Mozgáster 17.00 Nap-óra 17.30 Operettprádé 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Hattól Nyolcig
9.05 Térkép - Reggel
9.50 Heuréka! Megtaláltam!
10.15 Kisenciklopédia
10.25 Női pulzus
10.55 Carlo és vendégei
11.30 Család barát
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.15 Adventi Kalendárium
15.35
16.20 Mi vagyunk az unió
16.40 Kupé - Vasúti magazin
17.10 Beavatás - Érettségizőknél
17.20 Térkép ráadás
17.55 Állomás (magyar tévéfilm sor.)
18.25 Mese
18.50 Példa-Képek
19.00 Híróra
19.25 Térkép
20.00 (belga vígj.)
22.00 Nagyratörők (francia vígj.)
23.30 Váltó - Gazdasági Híradó
23.40 Sport
23.45 Időjárás-jelentés
23.50 Drót (am. filmsor.)
0.50 Az igazság fogságban (dráma)
2.30 Vers
2.35 Himnusz
2.40 Híradó

TVR 1

7.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
7.30 UEFA Champions League
7.50 Rajzfilmek
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, sport
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
11.15 100 %-os jóállás
12.25 A mágikus szem (ism.)
12.55 Történelmi emlékek
13.00 Leomania
14.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
14.45 Rajzfilmek
15.00 A parlamenti pártok fóruma
15.35 Románia Parlamentje
16.30 Közéleti hangzó
17.10 Vihar a palotában (koreai filmsor.)
18.25 A világ hangjai
19.00 Superlabdarúgás. UEFA Champions League
19.30 Sport Plusz
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Egyszer az életben - szórakoztató műsor
23.00 CSI: A helyszínelők (sor.)
0.00 Történelmi emlékek (ism.)
0.05 Hírek, sport, időjárásjelentés

VIASAT 3

9.40 Halálbiztos diagnózis 10.35 Gyilkos sorok 11.30 Smallville 12.20 Jóbarátok 13.10 A nagy házalakítás 14.00 Gordon Ramsay 14.55 Halálbiztos diagnózis 15.50 Gyilkos sorok 16.40 Smallville 17.30 Jóbarátok 18.25 Nagy házalakítás 19.15 Gordon Ramsay 20.10 Főz élőben Gordon Ramsay-el 21.10 CSI: A helyszínelők 22.00 A hetedik mennyország 23.40 Las Vegas

m1

6.25 Hajnali gondolatok (ism.)
6.50 Ma Reggel
10.00 Afrika gyöngyszeme (port. kalandfilmsor.)
10.55 Nappali
11.50 Szomszédok (magyar filmsor.)
13.00 Déli harangszó
13.01 Híróra
13.17 Időjárás-jelentés, Sport hírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Afrika gyöngyszeme (port. kalandfilmsor.)
15.55 Körzeti magazin
15.55 Ájtáró
16.25 Sírjaik hol domborulnak...
16.55 Ablak
17.20 Prizma
17.40 Hírek
17.45 Körzeti híradó
18.00 A Fagyos folyó lovasa (auszt. filmsor.)
18.50 6 órai tea
20.00 Párizsi jóbarátok
20.28 Föld TV
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.10 Önök kérték!
22.40 Az Este - Péntek
23.10 Memento
23.20 Garázs-rock (auszt. vígj.)
1.05 Hírek - Időjárás-jelentés
1.15 Szarvassá válni
2.15 Nappali

TVR 2

7.00 Carabinieri (filmsorozat, ism.)
8.00 Gyermekműsor (ism.)
9.35 Szabad a szembejövő sáv (ism.)
10.10 Szórakoztató műsor
11.30 Hírek, Sport, időjárásjelentés
12.00 Bazár (ism.)
12.30 Hírek, Sport
12.45 Detektív tanár (filmsor.)
13.45 Világutazó
14.00 Teleshopping
14.30 Utópia
15.00 Együtt Európában - magazin
16.00 Vízilabda: Dinamo - Rapid
17.15 Euronews
17.30 Kosárlabda: U Mobitelco Cluj-Napoca - ELBA Timisoara
19.30 Esetly és eselytelenség
20.30 Csavargó halász
21.00 Jamie (angol filmsorozat)
21.30 Különleges műveletek
22.00 Hírek, Sport, időjárásjelentés
23.00 Paranormális
0.10 Hoppson maradt playboy (kan. rom. vígj., 2004)
1.45 Egy hazugság ára (amerikai thriller, 2005)

SPORT.RO

7.00 Sport Hírek 8.00 Sport.ro Hírek 10.00 Hírek 10.05 Információ 11.00 Sport.ro Hírek 11.05 Információ 12.05 Külön kiadás 13.00 Hírek 13.30 Darts VB 14.00 Sport.ro Hírek 15.00 Külön kiadás 16.00 Box: Andre Ward - Mikkel Kessler 17.00 Sport Hírek 19.00 Local Kombat 20.00 American Gladiators 21.00 Wrestling RAW 23.00 A jó lányok levétköznek 0.00 Poker VB

m2

6.25 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
10.00 Hrvatska kronika
10.25 Ecranul nostru
10.50 Tízparancsolat
11.40 Nem csoda! - Mérnök!
12.05 Biovásár és Kihajtási Ünnepe Hortobágyon
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.17 Időjárás-jelentés
13.30 Kárpát Expressz
13.55 A tudás hazája
14.20 SZEMLE
14.35 Delta
15.00 Sophie - a nemkívánt jegyesség
15.30 Múzeumtúra (francia dok.)
15.55 Ez történt ma reggel
16.55 Telesport
19.00 Magyar bulizene
19.55 Az időjárás titkai
20.05 A mikulástanonc
20.15 Pufóka
20.30 Karácsonyi kalendárium
21.30 Híradó este
21.50 Sport hírek
21.55 Időjárás-jelentés
22.00 Mad Men (sor.)
22.50 Büntetés? Megtorlás? Véréngzés?
23.15 Jelöletlen tömegsírok
0.15 Vigyázz, kész, Charlie!

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 ProTV hírek, sport, időjárásjelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 Igazság ízig vérig (amerikai filmdráma, 2006)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai filmsorozat)
13.00 ProTV hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Nevezz csak! (amerikai vígjátéksor.)
14.15 Divertis - Land of Jokes (ism.)
15.00 Divertis - szórakoztató műsor (ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sor.)
17.00 ProTV hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 ProTV hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Tűzfal (amerikai ausztrál thriller, 2006)
22.45 Apocalpto (amerikai kalandfilm, 2006)

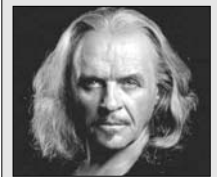
1.45 Cobra 11 (filmsor.)
2.45 ProTV hírek, sport (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
12.30 Disney-rajzfilmsorozat: Szünet
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.10 06-91-33-55-33 - Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Kegyvesztettek (filmdráma)
17.15 Második esély (am.-mex.-kol. filmsor.)
18.20 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata - Gasztroréalitá
21.05 Fókusz - Köszölgélati magazin
21.40 Barátok közt (magyar tévéfilm sor.)
22.20 New York-i helyszínelők
23.20 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
Utána: RTL-hírek
1.20 Reflektor - Sztármagazin
1.40 ittHON - Belföldi utazási magazin
2.00 Autómánia - Autós-magazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Vidám történetek
12.00 Szórakoztató műsor (reality show, ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Egy rém rendes család (amerikai filmsorozat)
14.30 Bemutatlak a szülemnek - szórakoztató műsor (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés Madalin Ionescuval
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Zorro álarca (amerikai kalandfilm, 1998)

23.30 Hűségteszt (reality show)
1.30 A város kissé bogaras (amerikai katasztrófa film, 1998)
2.30 Egy rém rendes család (amerikai filmsor., ism.)
3.15 Hűségteszt (reality show, ism.)

TV2

7.00 Alexandra Pódium (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.05 Babapercek
10.10 Telekvíz
11.05 Teleshop
12.10 A vad Kurdisztánon át (sp.-német kalandf.)
14.15 Kvízió
15.45 Dokik (am. filmsor.)
16.15 Bostoni halottképek (am. krimisor.)
17.20 Bűbajos boszorkák (am. tévéfilm sor.)
18.20 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Áll az alku - A játék-show
21.15 Jóban Rosszban (magyar tévéfilm sor.)
21.50 Hal a tortán - Teljes gőzzel
22.25 Kamukém (akció-vígj.)
Közben. Kenőrsorolás
23.55 Macsólabor (magyar szór. műsor)
0.35 Tények Este - Hírműsor
1.05 Kis durranás (am. vígj.)
2.35 A Donnelly klán (auszt. krimisor.)
3.30 Borkultusz - Borkultúra magazin

PRIMA TV

5.00 Aida hercegnő
7.00 Kandikamera (ism.)
7.30 Flash Gordon (amerikai filmsor.)
8.20 Sport Florentínával
8.30 Teleshopping
9.00 Rajzfilm - Aida hercegnő (ism.)
11.30 Flash Gordon (amerikai filmsor.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Láthatatlan anya (amerikai vígjáték, 1998)
16.00 Carter edző (amerikai filmdráma, 2005, ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
20.30 Négy tesó (amerikai akcióthriller, 2005)

22.30 Karácsonyi doboz (amerikai tévéfilm, 1995)
0.00 Hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
1.00 Négy tesó (amerikai akcióthriller, 2005, ism.)
3.00 A cseresznye a tortán (reality show, ism.)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzártá (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
10.30 Felfedező (ism.)
11.05 Kő kövön (ism.)
11.30 Soroló (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Lapzártá (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapélda (ism.)
16.05 Reporters (ism.)
A BBC riportműsora
16.30 Panaszkönyv
17.05 Keresztmetszet (ism.)
18.00 Híradó
18.35 Európai híradó
19.05 Értékmentés másként
19.30 BBC Hard Talk
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8
Mondatvadászat
22.00 Híradó 21
22.30 Célpont
Oknyomozó riportműsor
23.05 Civil kaszinó - Hűsbavagó kérdések
0.05 Péntek 8

DISCOVERY

7.00 Amcsi motorok - Make-A-Wish motor
8.00 Motorkerékpár-pító VB
9.00 Hogyan készült? - Optikai lencsék
10.00 Állítólag - Franklin sárkánya
11.00 Újjáépítők
12.00 LA Ink - Élet Pixie után
13.00 Hogyan csinálják?
14.00 Halálos fogás - Homárhálszok
15.00 A világ legnehezebb versenye: Iditarod

16.00 Hogyan készült?
17.00 A túlélés törvényei - Válogatott kalandok
18.00 Amerikai hotrodok
19.00 Újjáépítők
20.00 LA Ink - Orbi titka
21.00 Hogyan készült? - Lópatkók
22.00 Time Warp
22.30 Állítólag - Zuhanó és kilőtt golyó
23.30 Katasztrófa: ahogy én láttam
0.00 Végzetes másodpercek
0.30 Harc az elemekkel
1.30 Dühöngő világ

KANAL D

7.00 Őrült világ (sorozat)
7.15 A szív dala (sorozat)
8.15 Mondd, mennyibe kerül 9.15 Pláza (sor.)
9.45 Teleshopping 10.00 Menyet anyának (show)
12.30 Hírek 13.15 ajkától a szivedig (sorozat)
15.00 Tereferé Bahmuval (show) 17.00 Kiszasszonyok (sor.) 18.30 Hírek 19.30 Menyet anyának (show) 20.30 Óriás-pókok 2. (amerikai film, 2001) 0.30 A csábítás művészete

HALLMARK

9.00 Foyle háborúja (angol sorozat) 11.00 Ne szólj szírom... (amerikai filmdráma) 13.00 McLeod lányai (sorozat) 14.00 Amy-nek ítélve (amerikai sor.) 15.00 Foyle háborúja (angol sor.) 17.00 A bűbajos (kan. családi film) 19.00 A Partiórszék (auszt. filmsor.) 20.00 Amy-nek ítélve (amerikai filmsor.) 21.00 Őrangyal (am. tévéfilm sor.) 22.00 Esküdt ellenségek (amerikai krimisor.)

FILM+

8.25 Jégvihar (katasztrófa f.) 10.00 Televíziós vásárlás 13.10 Fagypon (katasztrófa f.) 14.50 Úszó csapda 16.30 Mélytengeri kalandorok (sci-fi) 18.00 Eltanácsolt tanácsadó (amerikai vígj.) 19.40 A seriff és az idegenek (olasz akció-vígj.) 21.15 A szökevény 2. (amerikai akcióf.) 23.35 Testvérbosszú (akció-vígj.) 1.35 A Jade skorpió átká (amerikai-német vígjáték)

ACASĂ

8.30 Dona Barbara 9.45 Híresség 11.00 Szerlempárlat 12.15 Sosem feledlek (sorozat) 13.45 Aniela (sorozat) 15.30 Átkozott paradicsom (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 A szerelem nevében (sorozat) 19.30 Dona Barbara (sorozat) 20.30 Aniela (sorozat) 22.00 Csajok, szilikon, ez lesz a Paradicsom! (sorozat) 23.00 Éjszakai történetek (sorozat) 0.00 Terra Nostra (filmsor.)

December 10., csütörtök

Az év 50. hete, eltelt 344 nap, hátravan 21 nap

Ma **Judit** nevű olvasóinkat köszöntjük. A Judit női név héber eredetű, jelentése: júdeai nő, zsidó nő. Holnap **Árpád** napja van.

Évforduló

• 1898-ban Párizsban megkötötték a spanyol-amerikai háborút lezáró párizsi békét, melynek értelmében Spanyolország átengedte az Egyesült Államoknak a Fülöp-szigeteket, Guamot, Puerto Ricó-t. Kuba formális függetlenséget nyert, az Egyesült Államok katonai és politikai ellenőrzése alatt.

Recept

Sajtos uborkakrém

Hozzávalók: 1 kg friss sajt, 4 nagy uborka, 10 dkg feta sajt, 2 dl tejszín, egy evőkanál olaj, őrölt bors, só; a **díszítéshez:** petrezselyem, színes bors.

Elkészítése: A friss sajtot szitára tesszük, és hűtőben 12 órán át hagyjuk lecsöpgönni. Az uborkákat megmossuk, végeiket levágjuk,

hosszában kettéhasítjuk, és 2 mm vékonyságúra szeleteljük. A szeleteket gőzben 2 percig főzzük, majd tiszta konyharuhával felitatjuk a nedvességet. A sajtokat, a tejszínt, az olajat, kevés sót és borsot sima krémmé turmixolunk. Téglalap alakú süteményformát olajjal kikentünk, a szeleiteit és az alját az uborkaszeletekkel kirakjuk. Erre öntünk egy sor krémet, ezt uborkaszeletekkel befedjük, és a rétegezést addig ismétljük, amíg a hozzávalók elfogynak. Folpackkal lefedjük, vágódeszkát teszünk rá, és 12 órára hűtőbe rakjuk. Tálra borítjuk, petrezselyemmel és színes borssal megszórjuk. 1 cm vastagra szeletelve kínáljuk.

Vicc

A sorozáson:
– Van valami baja?
– Még hogy van-e? A gyomorfekélyem naponta bevérzik, a tüdőm egy rossz szivacs, a lábam fordítva van beakasztva és félvak vagyok.
– Alkalmas! Magának megváltás lesz a hősi halál!

Gondolatjel

Visky István rovata

A beszéd képessége emberi kiváltság, a hallgatni tudás pedig emberi kiváltság. A kimondott szavak mögött mindig szándékok rejlenek; a hallgatásba viszont bölcs megértés, türelem, tisztelet vegyül. Egy embert inkább hallgatásából, semmint beszédéből ismerhetünk meg – vagyis abból, hogy kellő pillanatban hallgatni tud. A bölcs

hallgatás szoros kapcsolatban van az időzéssel. Aligha lehet valaki bölcs, ha nem tudja, hogy mennyit és főleg mikor kell szólnia. Beszédünk leleplez, elárul bennünket. Felfedi, hogy mennyire vagyunk összhangban önmagunkkal, megmutatja, hogy van-e csend bennünk. A belső csend hiánya sok beszédben mutatkozik meg.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A Kosok ma egy kis mókát eszelnek ki, barátaik szórakoztatására, de csakis olyan ismerősökkel tegyék ezt meg, akik értik a tréfát, nehogy sértődés legyen ebből a kis örömködésből.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A Bikák ma főnökükkel kisebb félreértésbe keveredhetnek, ami ha nem tisztázzák rögtön – csak még tovább dagadhat.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Az Ikrek régi télapós sztorikat mesélnek kollégáiknak. Ha olyan gyerekekkel találkoznak környezetükben, aki hisz ebben a misztériumban, ne vegyék el a kedvét.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Ma legyenek nagyon óvatosak a pénzügyekben, ha lehet, ne szórják könnyelműen a pénzt, mert idén már nem biztos, hogy lesz bevételi forrásuk, s ami marad, abból kell majd gazdálkodniuk az ünnepekre is!

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Ha az Oroszlánok unalmasnak ítélik meg a kapcsolatukat házastársukkal, itt az ideje, hogy feldobják a szexet valami újdonsággal.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A Szűzek olyan támogatóra lehetnek, akik segíteni tudnak nekik egy új munkahely megszer-

zésében, csak arra vigyázzanak, hogy ezzel kapcsolatban ne építsenek légvárakat.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

A Mérlegek biznak abban, hogy újdonsült kedvesükkal nem esnek bele abba a hibába, hogy túlidealizálják őket, mint idáig sok esetben tették az érzelmi kapcsolataikban.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

A Skorpiókhöz, otthonukba, külföldről látogatók érkeznek, s ez jó kedvre deríti őket. Talán tudnak nekik jó tanáccsal szolgálni külföldi munkavállalásra.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A Nyilasok kapcsolataik révén emléik helyzetük jobbra fordulását. Csak arra vigyázzanak, hogy megmaradjanak a realitások talaján.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

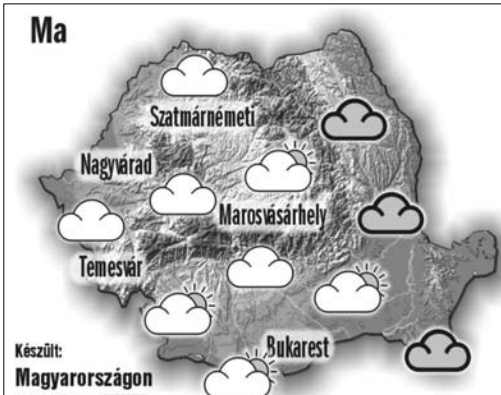
A Bakok a pénzügyek területén legyenek nagyon körültekintőek! Bármennyire is csábítótnak tűnik egy ajánlat, előbb gondolják át alaposan.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A Vízöntők a mai nap folyamán kissé elbizonytalanodhatnak akár a pénzügyeket, akár a szakmai képességüket illetően.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A Halaknak ma kedvesükkal kapcsolatban van rossz előérzetük. Talán úgy érzik, hogy nem teljesen őszinték velük, de ez csak egy pillanatnyi benyomás.

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Erősen felhős és többé-kevésbé napos területek egyaránt lesznek. Szórvaosan kialakulhat csapadék. Az északi szél többnyire mérsékelt marad. Az átlagosnál enyhébb időre van kilátás.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	felhős idő várható	5°C
Brassó	felhős idő várható	3°C
Bukarest	napsütés időnként felhősödéssel	6°C
Csiksereda	napsütés felhőkkel	2°C
Kolozsvár	felhős idő várható	5°C
Marosvásárhely	felhős idő várható	5°C
Nagyvárad	napsütés felhőkkel	6°C
Szatmárnémeti	felhős idő várható	6°C
Temesvár	felhős idő várható	5°C

Generációs szakadék

Horváth István

***	ROSSZUL JEGYZETEL	TOLSZTOJ; OROSZ ÍRÓ	IDE-ODA FUT	BOLTOZAT LEGFELSŐ KÖVE	KIS ARANKA	ÜRES A KÜT!	A JÓD VEGYJELE	LOMBTALAN	TARTÓZKODÁS
KETTÉTEPŐ									
PECSÉTES. BONTATLAN							AVATNI KEZD!		
NEMI						PAPAGÁJ-FÉLE	FRANCIA FERFINÉV		
REGISTRED		SZÓRAKOZÓHELY						A MÚLT IDŐ EGYIK JELE	
***	LADÁT BEZÁRÓ	ÉVEKET ELTÖLTŐ				SZÖRNYŰ BAJT HOZÓ		MÉLYRE HATÓLO	
LÁBOSON VAN	... ASTAIRE; SZINESZ				VONZÓ TAJ				
A MÚLTBAN				RUHA-TISZTÍTÁS	KÜLÖNBÖZŐ				
ESŐTŐL CSUROM-VIZESSE VÁLÁS				KIEJTETT Z BETŰ			SÁPÍTANI KEZD!		
BORULÁS						ÜGYVÉD TANULJA	JAPÁN AUTÓJEL		

MÉDIAPARTNEREK

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Lokodi Imre, Simon Judit, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Szinkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Szász Pólika

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0770-101571 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csiksereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Adminisztrációs igazgató:
Szentiványi Márta

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353, Sarkadi Sándor – 0788-715760

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Gyurka Lajos – 0788-488740 (Harghita), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy), Zsurzsa Emese – 0751-939401 (Kovászna)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányaszám-auditálás Hivatal (BRAT) tagja

Próhirdetés

Agyagfalván, Udvarhely közelében családi ház és a hozzá tartozó gyümölcsös eladó. Gáz, víz bevezetve, új fürdőszoba. Érdeklődni: 0722 627656

Sétagalopp volt Tunézia

Kézilabda

V. Ny. R.

▶ Negyedik csoportmérkőzését is megnyerte tegnap Románia női kézilabda-válogatottja Szoucsouban, a kínai világbajnokságon. Radu Voina tanítványai különösebb megerőltetés nélkül múlták felül Tunézia legjobbjait – Pușcașu, Stanca, Manea, Maier, Nechita, Vădineanu, Geiger, Neagu, Lecușanu és Amarieci góljaival 39-22-re nyertek. A középdöntőbe jutásukat már a magyarok elleni győzelemmel bebiztosították, csoportelsőségük azonban csak ma, a norvégok elleni rangadó után dől el. A trikolórok ugyanis az ellen az olimpiai és Európa-bajnok skandináv csapat ellen lépnek ma pályára, amelyik a tegnap 25-29-re legyőzte Magyarországot legjobbjait, s az aranyérem egyik favoritja. Gheorghe Tadici, a romániaiak korábbi szakvezetője szerint amennyiben ma sikerrel veszük az akadályt, akkor szinte biztos, hogy döntősök lesznek. A Románia–Norvégia-csatát ma 13.15 órától az RTV1 élőben közvetíti, majd 19.30 órától az RTV2 megismétli.

Magyarország legjobbjai amúgy nem játszottak rosszul a norvégok ellen, az első félidőt még 11-11 arányú döntetlennel zárták, s Mátéfi Eszter szövetségi kapitány szerint jó úton haladnak. Középdöntőbe jutásuk csak ma, a Chilét 38-19-re legyőző japánok elleni találkozón dől el. Az erdélyi származású szakveze-

A magyar kézilabdás lányok tegnap fejet hajtottak a norvégok (fehér mezben) előtt

Fotó: Agerpres/EPA

tő elmondta: „Azt hiszem, nincs szégyenkeznivalónk. A szeptemberi Világkupán 20 góllal kaptunk ki a norvégoktól, most hatal. A lányok mindent megtettek, szívüket, lelküket a pályára téve hajtották végig a meccset. A jövőben azért kell tovább dolgozunk, hogy az utolsó negyedórán bennünket elérő vészes gól-szegénység többet ne forduljon

elő. A meccsnek volt egy olyan szakasza, amikor az ellenfél beállását nem igazán tudtuk megtartani, sok gólt kaptunk onnan. Élet-halál összecsapás következik Japán ellen.” A C csoportban jelenleg Románia (8 pont), Norvégia (8), Magyarország (4), Japán (3), Tunézia (1) és Chile (0) a sorrend, a középdöntőbe a legjobb három együttes kvalifikál.

A többi tegnapi eredmény: A csoport: Franciaország–Kongó 29-22, Brazília–Dánia 21-28, Svédország–Németország 27-33; **B csoport:** Angola–Thaiföld 36-16, Ausztrália–Ukrajna 7-40, Ausztria–Oroszország 19-32; Kazahsztán–Elefántcsontpart 22-30, Kína–Spanyolország 12-27, Koreai Köztársaság–Argentína 36-15. ◀

Lemondott Petru Ghervan

Egészségügyi okokra hivatkozva lemondott Petru Ghervan, Románia férfi kézilabda-válogatottjának szövetségi kapitánya. „Az orvos szerint szívügyi problémáim vannak. Mindent megtettem és megteszek a sportkarrierem érdekében, de az egészségemet nem áldozhatom fel” – magyarázta a szakvezető, aki Aihan

Omer eltöltése után vette át a trikolórok irányítását. Mihai Marinescu, a sportági szövetség főtitkára jelezte, ideiglenesen a segédtréner Sorin Toacsen fogja edzeni a csapatot. A januári világbajnoki selejtezőre készülő válogatott december 15-én gyűl össze, majd Aradon játszik két barátságos mérkőzést a macedónokkal.

Európa-bajnoki címért csobbannak Isztambulban

Úszás

Híresszefoglaló

▶ Három-négy aranyérem, s további néhány dobogós helyezést vár tanítványaitól Kiss László, Magyarország úszóválogatottjának szövetségi kapitánya a ma kezdődő isztambuli rövidpályás Európa-bajnokságon. Erről még a törökországi indulás előtt nyilatkozott, hozzátéve: mindenekelőtt Cseh Lászlótól, Gyurta Dánieltől és Verrasztó Evelynától várja a legjobb eredményeket. Egyetemi tanulmányai miatt nem tarthatott ugyanis a kerettől a nagymedencés világbajnok, Hosszú Katinka, s múlt héten Kis Gergő is kidőlt a sorból. „Gergő kiesésével legalább egy, Katinka távolmaradása miatt pedig több biztos medállal leszünk eleve szegényebbek” – magyarázta a szakember az MTI-nek.

Az Európai Úszószövetség (LEN) hírlevele alapján részvételi csúcs várható, hiszen 42 országból 550-en rajtolnak el a 13. kontinensviadalon, ahol négy nap alatt 38 számban hirdetnek végeredményt. A LEN adatai szerint a tavalyi, rijekai (fümei) Eb-n kiosztott 115 medálból 88-nak a tulajdonosa ott lesz Isztambulban is. 2008-ban Oroszország képviselői bizonyultak a legeredményesebbnek 8 arannyal, 2 ezüsttel és 4 bronzal, mögöttük az éremtáblázaton

Franciaország (7,9,4) és Olaszország (5,5,8) következett. A törökországi kontinensvetélkedőre az oroszok küldik a legnépesebb csapatot 38 fővel, Svédország 36, Olaszország 34, Németország 33 úszót nevezett, a házigazdák 28 sportolójukat indítják az idei Eb-n.

Bár eleinte úgy tűnt, pénzügyi nehézségei miatt a magyar közszolgálati televízió nem tudja közvetíteni a törökországi seregszemlét, a Európai Műsorszolgáltatók Szövetsége (EBU) végül kivételt tett, s magára vállalta a költségeket, ingyen bocsátja a csatorna rendelkezésére a műhold jeleit. „Az m2-n minden magyar szurkoló láthatja majd többek között Cseh László versenyzését. A versenyeket vasárnapig mindennap 16 és 18 óra között (szerk. megjegyzés: itteni idő szerint 17 és 19 óra között), élőben láthatják a nézők” – mondta Schulek Csaba, a TeleSport főszerkesztője. Az európai közmédiákat tömörítő, 125 aktív tagot számláló EBU vezetői korábban Sólyom László köztársasági elnökhöz, valamint Bajnai Gordon kormányfőhöz írt levelükben tiltakoztak a Magyar Televízió működését veszélyeztető, példátlan és indokolatlan költségvetési elvonás miatt, aminek következtében az MTV kénytelen radikálisan csökkenteni a gyártási és működési költségét. ◀

Torinói dráma, bajor ünnep

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ „Nagy csalódás ez a klubnak, a csapatnak és a szurkolóknak egyaránt” – kesergett a Juventus labdarúgócsapatának vezetőedzője a keddi esti Bajnokok Ligája-csoportmérkőzést követően, mert hogy olasz együttese súlyos, 4-1 arányú vereséget szenvedett a vendég Bayern Münchentől, s így nem jutott tovább a sorozat nyolcaddöntőjébe. A torinóiaknak pedig egy döntetlen is elég lett volna a második hely megtartásához, s Trezeguet meg is szerette nekik a vezetést a 19. percben. Csak hogy Butt büntetőből lött egyenlítőgólja után Olic (52. perc), Gómez (83.) és Tyimoscuk (91.) is betalált. Fabio Cannavaro, a „zebrák” védője szerint azért kaptak ki, mert belőlük hiányzott az „elszántság, az agresszivitás”. Bár az olaszok szeretnék mihamarabb elfelejteni ezt a kudarcot, azt ők is elismer-

Cannavaro elfelejtené a kudarcot

ték, hogy ellenfelük megérdemelten győzött. „A bajorok taktikailag és technikailag is fölényre tettek, gyakran okoztak nehézségeket nekünk, miközben mi ritkán tettük ugyanezt velük. Sokat futottunk ugyan, de üresben” – értékelte Ferrara. A Bayern München megszerezte tehát a második helyet az A csoportban, míg a Juventus a harmadik helyen zárta az Európa Ligában folytatott nemzetközi harcot.

A BL-csoportkör utolsó fordulójának keddi esti eredményei: **A csoport:** Juventus–Bayern München 1-4, Maccabi Haifa–Girondins Bordeaux 0-1; **a csoport végeredménye:** 1. (és továbbjutott) Bordeaux 16 pont, 2. (és továbbjutott) Bayern München 10, 3. (és az Európa Ligában folytatja) Juventus 8, 4. Haifa 0. **B csoport:** Wolfsburg–Manchester United 1-3, Besiktas–Moszkvai CSZKA 1-2; **a végeredmény:** 1. (és továbbjutott) Manchester United 13 pont, 2. (és továbbjutott) CSZKA 10, 3. (és EL) Wolfsburg 7, 4. Besiktas 4. **C csoport:** Zürich FC–AC Milan 1-1, Olympique Marseille–Real Madrid 1-3; **a végeredmény:** 1. (és továbbjutott) Real Madrid 13 pont, 2. (szintén továbbjutott) AC Milan 9, 3. (és EL) Marseille 7, 4. Zürich 4. **D csoport:** Chelsea–APOEL Nicosia 2-2, Atlético Madrid–Porto FC 0-3; **A csoport végeredménye:** 1. Chelsea 14 pont, 2. Porto 12 (mindkettő továbbjutott), 3. (és EL) Atlético Madrid 3, 4. APOEL 3. ◀

Röviden

Remizett a Dinamo

A Dinamo csak 1-1-es döntetlent ért el Ploiești-en az Astra ellen, a labdarúgó-Liga I 16. fordulójának keddi esti zárómérkőzésén. A tabella élén Temesvári FC (21 pont), Kolozsvári CFR (31), Urziceni (31), Steaua (31), Rapid (30), Vaslui (29), Dinamo (29) a sorrend. A Ploiești 17 ponttal a 13. helyen áll.

Zapodeanu perel

Ioan Zapodeanu beperelte a Iași-i Polit, és a csődeljárás megindítását kéri a futballklub ellen. Zapodeanu még ez év elején, a polgármester és a klub tiszteletbeli elnöke, Gheorghe Nichita kérésére 150 ezer eurót kölcsönzött az egyesületnek, hogy az megkaphassa az élvonalbeli induláshoz szükséges licencet. A kölcsön visszafizetésének határideje év végén jár le, de Pavel Hodea, a klub alelnöke szerint ennek nem lesz akadálya.

Távol marad a címvédő

Nem áll rajthoz a januári, Japánban rendezendő gyorskorcsolya sprint-világbajnokságon a 16-szoros vb-győztes, kétszeres olimpiai bajnok Anni Friesinger-Postma. A 32 esztendő gyorskorcsolyázó az elmúlt hónapokban térdműtéten esett át, valamint bokaszalag-szakadással és az új influenza-járvánnyal is megküzdött, ezek miatt a Világkupa-sorozatban sem tudott elindulni. Friesinger a hétvégi Salt Lake City-i Vkfutamon először áll rajthoz ebben a szezonban, mégpedig 1000 és 1500 méteren. Menedzsere szerint többek között azért nem utazik el Japánba, mert nem szeretné vállalni a többnapos utazással járó veszélyt és fáradalmakat három héttel a van-couveri téli olimpia előtt.

Pintért is meghallgatták bundaügyben

Pintér Ádám utánpótlás-válogatott labdarúgót tegnap hallgatta ki a magyar szövetség megbízásából a Retteghe István vezette ad hoc bizottság a bundabotránnyal kapcsolatban. Az MTK védőként és középpályásként is bevethető játékosát eredetileg keddre hívták az MLSZ-székházba, amikor Présinger Ádám és Somodi Bence, továbbá Potoczki Tamás, a Szigetszentmiklós ügyvezetője számolt be vesztegetési kísérletről. Aznap Pintér azt üzentte, nem tudott az eseményről. Az MLSZ tájékoztatása szerint a játékos mindenben maximálisan együttműködött, a kért információkat az ügyvel kapcsolatban a testület tudomására hozta. Az MLSZ az ügyben felvett jegyzőkönyvet, ahogy kedden a másik három meghallgatás során is, azonnal továbbította a vizsgálatot folytató Nemzeti Nyomozó Iroda részére.

Hatszoros Stanley Kupa-győztes irányítja a kanadai hokisokat

A hatszoros Stanley Kupa-győztes Mark Messier lesz a 2010-es jégkorong-világbajnokságon szereplő kanadai válogatott főigazgatója. A volt kiváló hokis jelenleg az észak-amerikai profiligában érdekelt New York Rangers elnöki tanácsadója. Messier – akit 2007-ben beválasztottak a sportág legelismertebb alakjait felvonultató Hall of Fame-be – NHL-pályafutása alatt az alapszakaszban 1756 mérkőzésen 1887 pontot (694 gól, 1193 gólpassz), a rájátszásban 236 találkozón 295 pontot (109, 186) gyűjtött, és 15-ször szerepelt az All Star-gálán. Kanada az utóbbi két vb-n ezüstérmes volt, míg utoljára 2007-ben diadalmaszkodott.

Jön az olasz bajnok

Az olasz bajnok Asystel Novara csapatával játssza következő csoportmérkőzését a Galaci Metal női röplabdacsapata a Bajnokok Ligájában. A találkozót ma 21.30 órától a Sport.ro közvetíti.

Hazai gazdaság 2

Csökkenő lakásárak

További árcsökkenést valószínűsítnek az ingatlanpiacon a következő néhány évre – az idei negyvenszázalékos árzuhanás után – a lapunk által megkeresett szakemberek. Szerintük a válságtól függetlenül is zsugorodniuk kellett volna a lakásáraknak, amelyek irreálisan magas szinten álltak Romániában.

Világgazdaság 4

Az eurózóna éllovasa

Szlovákiában megszűnni látszik mára a bevásárlóturizmus, ugyanis év elején az ország bevezette az eurót és emiatt megemelkedtek az árak. Szakértők szerint a közös fizetőeszközre való áttérés igen jótékony hatással volt a gazdaságra, ennek köszönhetően Pozsony az első között lábalt ki a válságból.

Interjú 8

Tavaszig csúszhat a hitel

Nem tragédia, ha a következő kormány átmenetileg megemeli a forgalmi adót, hiszen nagy szüksége van az államháztartásnak a bevételekre – mondta lapunknak Demeter Attila volt gazdasági államtitkár. A lényeg az, hogy okosan, munkahelyteremtésre használja az ország a befolyó pénzt, és ami még ennél is fontosabb, hogy minél hamarabb megalakuljon a kormány. A szakember nem lát esélyt arra, hogy a valutaalapi hitel következő részlete március előtt beérkezzen.

Euróért takarítanak diplomás romániaiak

Sok diplomás akár takarítói munkát is vállal külföldön a valutában kapott fizetésért. Németország a legfőbb célpont

Karikatúra: Horváth István

Biciklit vesz kisfiának az a marosvásárhelyi származású fiatalember, aki a karácsonyi vásár idejére Németországba szegődött el egy körhintáshoz. A fiatal családapa nyolcszáz euróért forgatja a ringlispílt, ezt az összeget itthon fél év alatt kereste meg. Bár a válság miatt a külföldön dolgozók kevesebb pénzt utaltak haza idén, és néhányan haza is költöztek, háromból egy családot még mindig érint a kivándorlás. Ennek ellenére semmilyen stratégia nem létezik az eltávozók visszatartására, s elképzelhető, hogy Románia néhány éven belül a bevándorlás problémájával találhatja magát szembe. S az is kérdés, hogy a gazdasági nehézségek nyomása alatt hányan keresnek vigaszt a fejlettebb országokban. **7. oldal**

Karácsony lejben számolva

A karácsonyt váró ragyogást beárnyékolja az országos szinten észlelhető szegénység, ami még szembetűnőbb a decemberi árubőségben. Sokaknak, a gazdasági válság miatt, idén felére csökkent a jövedelme, vannak olyan családok, ahol személyenként két-háromszáz lejből kell megélni. „Csak a legszükségesebb élelmiszereket szerezzük be az ünnepekre, már Mikulásra kevesebbet sütöttem” – mondta lapunknak a kolozsvári ünnepi ajándékvásár egyik eladója. A kiállításon azt is megtudtuk, hogy a kis- és középvállalkozások üzleti forgalma a 2008-as év hasonló időszakához képest jelentősen visszaesett. **3. oldal**

A karácsonyi ragyogást sokan csak távolról figyelik

Fotó: Oborocea Mónika

Újításra szorul a hazai oktatás

A munkaerőpiacon erősödik a verseny, a munkaadók a legjobbakat keresik, de gyakran meglepődnek azon, hogy az egyetemek diákjai sincsenek felkészítve a piaci követelmények szerint. Sokszor a középiskolai végzettség alapján lehet jobban választani. Erőteljesebben össze kellene kapcsolni az oktatást a gazdasági követelményekkel – írta az *ÚzletRész* jegyzetében Szécsi Kálmán, a Romániai Magyar Közgazdász Társaság alelnöke. Angliában tudja, hogy ott nem tud az egyetem életben maradni vállalati alapítványi pénzek nélkül, ehhez pedig piac-kepes kutatási eredményt kell produkálnia. **3. oldal**

Röviden

Milliókat hozó kattintások

Jelentős növekedést jósolnak a román internetes áru piac szereplőinek: 2010-ben akár harminc százalékkal is bővíthet a vásárlói forgalom, melyet idén kétszázötvenmillió euróra becsültek. Bár a piac hatalmas kiaknázatlan potenciállal rendelkezik – mivel az uniós szinthez képest még gyerekcipőben jár –, a nemzetközi online áruházak zöme még mindig hátrányos megkülönböztetésben részesíti a román vásárlót.

Kóstolják az energiafűtést

Székelyföld után Szatmár megyében is kezdik felfedezni a fűtésre alkalmas

energiafűz természetében rejlő lehetőségeket. A támogatások megvonása miatt egyre kevésbé éri meg hagyományos terményekkel foglalkozni, mind több gazda kényszerül arra, hogy áttérjen a nagyobb hasznot hozó „pénzes növényekre”.

Tömörfa lábakon a bútortipar

Erdélyi cégek járnak élen az orosz bútortipar újrahódításáért indított versenyben – mondta az *Új Magyar Szónak* Zilahy Imre, a *Mobila* című bútorszaklap főszerkesztője, aki nemrég tért haza a Moszkvai Bútortipari Kiállításról, melyen Románia aktívan képviseltette magát. Segítő intézkedések nélkül azonban az ázsiai dömpingáru veszélybe sodorhatja a hazai bútortipart, s épp a keleti országok gyártói áshatják meg a romániai vállalatok sírját.

Szárnyegéd az Airbusnak

Olcso, ugyanakkor jól képzett munkaerő – ezen szempontok miatt döntött romániai terjeszkedéséről a légi és űrtechnikára szakosodott EADS leányvállalata, a Premium Aerotec. A gyárépítés, mely több száz embernek biztosít munkát, nem sokkal az elnökválasztás után meg is kezdődhet. A romániai terjeszkedés első lépéseként Brassó mellett létesítenének egy kétszázötven alkalmazottat foglalkoztató üzemet, mely később ötszáz főre duzzadna – adta hírül a *Financial Times Deutschland* (FTD).

tás után meg is kezdődhet. A romániai terjeszkedés első lépéseként Brassó mellett létesítenének egy kétszázötven alkalmazottat foglalkoztató üzemet, mely később ötszáz főre duzzadna – adta hírül a *Financial Times Deutschland* (FTD).

Hiteláldásra vár az agrárium

Nagy szükség lenne arra, hogy a bankrendszer újra kölcsönöket adjon a mezőgazdaságnak – mondta az *ÚMSZ*-nek Sebestyén Csaba, a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének elnöke. Dacian Cioloştól, a nemrég kinevezett európai uniós mezőgazdasági biztostól az agrárszektor képviselői azt várják, hogy a támogatásokat a nyugati országokéval azonos szintre hozza.

Csökkenő lakásárak

A jövő évben további áreséseket vár az ingatlanszakma, nem tér magához a piac

További árcsökkenést valószínűsítene az ingatlanpiacon a következő néhány évre – az idei negyvenszázalékos árzuhanás után – a lapunk által megkeresett szakemberek. Szerintük a válságtól függetlenül is zsugorodniuk kellett volna a lakásáraknak, amelyek irreálisan magas szinten álltak Romániában.

Totka László

Év elejétől negyven százalékkal estek az ingatlanárak, azonban kérdés, hogy elérte-e már a piac a mélypontját. – Jövőre további, de lassúbb csökkenés várható az idei évben mért adatokhoz képest. A piac helyzetének alakulása attól is függ, hogy megalakul-e a kormány, illetve mikor. További kártartó, több évre kiterjedő lassú esésre azonban mindenképpen lehet számítani” – nyilatkozta Kandó Svábi Norbert, az A1 Immobili Real Estate ingatlaniroda nagyváradi fiókjának vezetője és ingatlantanácsadója. A piac szerinte még messzemenőleg nem érte el a mélypontot, további negyven százalékos csökkenés várható, ami vélhetőleg két-három éven belül fog bekövetkezni. „Eladások tekintetében várhatóan a jövő év lesz a legrosszabb” – tette hozzá. A politikai bizonytalanság sem segít kilábalni a problémákból az ágazatban: a Romániára jellemző kormánybizonytalanság és instabilitás számos külföldi befektetőt is elijeszt.

Irreális haszonkulcsok

Egy neve elhallgatását kérő, lakóparkokat építő csíkszeredai ingatlanfejlesztő lapunk érdeklődésére elmondta, hogy az általa épített lakásokat még a gazdasági válság előtt azért tudta eladni, mert reális áron kínálta azokat. A beruházás összegére rá kell tenni húsz-huszonöt százalék hasznot, de többet – mint mondta – nem szabad. A válság előtt az ingatlanfejlesztők azonban irreálisan magas, száz-százötven százalékos haszonkulccsal dolgoztak. Szerinte amennyiben még húsz százalékkal csökken-

nek az ingatlanárak, akkor talán újra mozgásba lendülne a piac. De most aki venni akar, az vár, mert sokallja a régi ingatlan árát, ahhoz pedig, hogy újat vegyen, el kell adni a régit, így a 22-es csapdája helyzet figyelhető meg. Az emberek nem akarnak kölcsönt felvenni vagy ha akarnak sem kapnak.

Van egy minimum

Jelenleg a piac mozdulatlan, mindenki vár, így a lakáspiacra egyáltalán nem jellemző a spekulálás – ebben egyetértett két nyi-

amennyiért fel lehet építeni. Az építés áll tervezésből, területvásárlásból, kivitelezésből, és erre jön a haszon. Ennél alább nem lehet menni” – hangsúlyozta a spekulációkkal kapcsolatos kérdéseinkre a csíkszeredai szakember. Ha ennél tovább esik az érték, akkor már nem éri meg építeni, akkor maradnak a kínálati palettában a régi lakások, s így értelemszerűen megnő irántuk a kereslet, tehát felmegy majd az árak.

nyos százalékát beleszámolnák a megvásárlási árba. Ez segítene a piac újraindításában, és hosszú távon megtérülhetne a fejlesztőnek is a befektetés. Ez esetben a bérlők, vásárlók is jobban vigyáznának az otthonukra, valamint az ember sokkal szívesebben fizet ha tudja, hogy idővel ő lesz a tulajdonos. Irodahelyiségeket csak bérelnék – állapította meg –, de itt is nagy esés volt megfigyelhető.

Normalizálódó helyzet

A használt lakások piacán is sokat zuhant az ár, de még mindig drágák a lakások. Kandó a bérlést ajánlja jelenleg inkább: Nyugat-Európában teljes mértékben ez a megoldás az elterjedtebb: ott az emberek mindaddig bérlakásban élnek, míg meg nem veszik az álmaiknak és igényeiknek megfelelő kertes lakást. A vásárlást jelenleg megnehezíti a hitelszűke és a stabil gazdasági

Bérbeadási megoldás

A nagy ingatlanfejlesztők hatalmasat buktak, gigaépítményeik most üresen állnak, nincs ki- eladni a lakásokat, az irodákat. Egyelőre nem lehet tudni, hogy mikor fognak elkelni ezek az ingatlanok. „2010-ben nem látok erre esélyt. Az értékesítés alapvető feltétele a bétútorozottság, minimum a konyha szintjén.

Sok ingatlanfejlesztést leállítottak a válság miatt Romániában, ugyanis bizonytalan az értékesítés

Fotó: Szávuj Attila

latkozónk –, a telkekre azonban sokkal inkább. Jelenleg a biotermelésre alkalmas területek a legkeresettebbek – emelte ki Kandó. „Úgy gondolom, hogy az ingatlan mindig fog érni annyit,

Azonban ez extra befektetés, amitől jelenleg sokan ózdkodnak” – mutatott rá Kandó. Szerinte az egyik megoldás az lenne, ha bére adnák ezeket az ingatlanokat úgy, hogy a lakbér bizo-

helyzet hiánya. A szakértők szerint a piacon jelenleg tapasztalhatóknak jelei, hogy helyreáll a normális egyensúly, az árak stabilizálódnak egy alacsonyabb szinten.

Vîntu: esélytelenek a fiatalok

T. A.

„Roppant kényes helyzetben van Románia gazdasága most, hogy nincs kormány és államelnök” – nyilatkozta a *Capital*-nak Sorin Ovidiu Vîntu vállalkozó, az idei top háromszáz lista negyedik helyezettje. A legnagyobb problémát jelenleg nem Románia kedvezőtlen külföldi gazdasági megítélése jelenti, hanem a határain belüli. Az utóbbi évek politikai csatározásai, a krízisre vonatkozóan a parlamenti képviselők nyugodtsága, a szőnyeg alá söpört szeméthyegyek szerinte mind lehúzzák az országot, elveszik az emberek bizalmát a jövőben. Az infrastruktúra hiánya, pénztelenség, a szociális ellátottak egyre növekvő aránya, az állami hivatalno-

kok túlméretezett létszáma megannyi kérdést vet fel a következő kormány számára.

„Csupán akkor leszünk túl a krízisen, ha tisztán látunk, reális megoldásokat találunk, és azo-

kat hitelesen próbáljuk a gyakorlatban is alkalmazni, de ez időbe telik. Az utóbbi hetek kérdése, hogy az államelnöki választások függvényében vajon milyen irányba halad majd a gazdaság, a

jelöltek programjából nem derült ki ugyanis” – mondta a gazdasági lapnak adott interjúban Sorin Ovidiu Vîntu. Az 1955-ben született üzletember úgy gondolja, hogy az 1989 utáni kormányok legnagyobb tévedése a privatizálások voltak. Az 1,2 milliárd vagyonú vállalkozó – akit három év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték korábban – azt állítja, hogy a fiataloknak semmilyen esélyük nincs arra, hogy tisztességesen pénzt keressenek, s meglepő módon arról számolt be, hogy nem szereti az üzletelést, csupán „éhségből” vágott bele a bizniszbe. Szerinte semmilyen különleges képességre nincs szükség ahhoz, hogy valaki sikeres legyen a vállalkozásával, egész egyszerűen szerencsére van szükség.

Fotó: hotnews.ro

Karácsony lejösszegben

Oborocea Mónika

A tavalyhoz képest idén öt családból négynek csökkent a bevétele, így ezek a közösségek kénytelenek a karácsonyi készülődésre is kevesebbet költeni – derült ki lapunk rögtönzött közvéleménykutatásából, melyet az Expo Transilvania ünnepi ajándékvásáran készítettünk Kolozsváron. A december 3. és 13. között megrendezett kiállításon azt is megtudtuk, hogy a kis- és középvállalkozások üzleti forgalma szintén jelentősen visszaesett a 2008-as év hasonló időszakához képest. A kis cégek ünnepi ajándékai iránt azért is csappant meg jelentősen a kereslet, mert nehezen tudják felvenni a versenyt a nagy bevásárlóközpontok árengedményeivel.

Szegényebb angyaljárás

„Csak a legszükségesebb élelmiszereket szerezzük be az ünnepekre, már Mikulásra kevesebbet sütöttem, főztem. Felére csökkent az egy főre eső jövedelmünk ebben az évben, személyenként kétszáz-háromszáz lej-

A luxuscikkeknek nem volt keletjük a kolozsvári Expo Transilvanián

Fotók: Oborocea Mónika

leannyiba kerül, mint 2008-ban. Sőt, egyes ruhaneműk árát tíz lejre leszállítottuk, csak vegyék. De így is alig van vásárló” – magyarázza, miközben arról érdeklődünk, mekkora a forgalom a vásáron.

cégyövedelem visszaesése, nyáron külföldön dolgozott, hogy az ünnepekre legyen miből ajándékokat vásárolnia.

Bóvli vagy kézműves

A népművészeti cikket sem kímélte a gazdasági válság. Egy kőrösfői családi vállalkozás a népművészeti termékek mellett fajtékokkal próbálta ajándékvásárlásra ösztönözni a vevőket. „Nem csökkentettük az árakat, figyelembe véve, hogy szinte ötven százalékkal esett az éves forgalmunk. De így is szeretnénk ugyanakkora összeget fordítani az ünnepekre, mint tavaly. Nincsenek nagy igényeink” – magyarázza Kovács Erika cégtulajdonos. Tapasztalata szerint egyre többen vásárolnak bevásárlóközpontokból olcsó, rossz minőségű, keletre importált termékeket ajándékként.

Kevesebb az árus

Az ázsiai bóvli térhódításával is magyarázható, hogy az Expo Transilvania kiállításán jelentősen

Enyhén emelkedtek az árak

Az országos statisztikai hivatal adatai szerint az elmúlt egy évben (2008. november–2009. október) 5,9 százalékkal lettek nagyobbak a fogyasztói árak, mint 2007 novemberre és 2008 októberre közti időszakban. Idén októberben 0,2 százalékkal emelkedett az élelmiszeripari termékek, 0,5 százalékkal a nem élelmiszeripari cikkek, valamint 0,9 százalékkal a szolgáltatások ára.

Küzdelem a túlélésért

A kedvezmények jelentőségét hangsúlyozza Lovász Jolán is, a kolozsvári, sapkákat, sálakat forgalmazó Basic cég egyik alkalmazottja. „Ilyen gyenge vásárlóerő mellett átlagosan harminc százalékkal voltunk kénytelenek csökkenteni termékeink árát” – mondja. A húszas éveiben járó Lovász, akinek fizetését is befolyásolta a

A díszek iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés a kolozsvári ünnepi vásáron

ből kell megélnünk. Idén bizony szegényesebb lesz az angyaljárás” – panasolja egy középkorú, munkanélküli nő egy ruhákat, cipőket kínáló pult mögül. A májustól munkanélküli-segélyen élő családanya elmondja, alkalmi munkaként ugrott be barátnője helyett elárúsítónak, de tavaly is itt volt a vásáron. „Sokkal olcsóbban adjuk most az árut, olyan darab is van, mely idén fe-

Olaj, sör és édesség az asztalon

O. M.

A karácsonyi készülődéshez nemcsak az ajándékvásárlás tartozik hozzá, hanem a sütés-főzés is, amelyhez a hozzávalókat be kell szerezni. Ez némiképp növeli decemberben az élelmiszerboltok forgalmát is. Az olaj értékesítése például határozottan jobban megy, mint az elmúlt hónapokban, de így is négy-öt százalékkal kevesebb lesz a forgalom, mint 2008-ban – magyarázta Vasile Leu, a Konstancai Argus étolaj-termelő vállalat vezérigazgatója. Az olaj akár tíz százalékkal is olcsóbb lehet 2008 decemberéhez képest.

„Nem várok csodákat az év

utolsó felétől, ami a sörforgalmat illeti. Naivítás lenne részemről. A gazdasági visszaesés nemcsak ebben az évben, hanem jövő év első felében is folytatódni fog” – nyilatkozta Jan Derck van Karnebeek, a Heineken Románia vezérigazgatója. Idén Romániában 15 százalékkal esett vissza a sörpiac. Elemzők szerint a gazdasági válság ebben a hónapban az import alkoholtermékeket érinti a leginkább. A Jack Daniel's whiskey-t importáló BDG vezérigazgatója, Pepe Berciu szerint azok, akik az üzleti forgalmukat lejben realizálták, 2008 decemberéhez képest minimum tíz-tizenöt százalékos visszaesésre számíthatnak.

Emilian Dobrescu, az Agrana Románia cukoripari csoport képviselője szerint megváltoztak a fogyasztók igényei, egyre többen készítik el otthon azokat a termékeket, melyeket eddig a városban szereztek be. „A román fogyasztók jobban kedvelik az otthon édesített teát, kávét és kalácsot, ez látszik az eladási mutatókon” – magyarázta.

Nem csak a karácsonyi ajándékokat kínáló kisvállalkozók folyamodnak promóciókhoz a nagyobb forgalomért, a nagy élelmiszertermelők is csökkentették árait decemberben. A szakemberek szerint az ünnepek idején legjobb esetben is csupán öt százalékos keresletnövekedés várható.

„Idén a promóciók évét éljük, és nem csak a tejiparban. Másképp nem sikerülne eladnunk semmit. Az ünnepek alatt egy kicsit még nagyobb a ráadás, ha eddig húszszázalékos árengedményekről beszélhettünk, most akár 25-35 százalékos is lehet” – nyilatkozta Valentin Blănaru, a hazai tejtermelők érdekvédelmi szervezetének vezetője. A tejtermelők éves forgalmuk tíz-tizenöt százalékát bonyolítják le az év utolsó felében. „Októberhez és novemberhez képest is több terméket adunk el decemberben. Idén abban reménykedünk, hogy az értékesítési mutatók a nagy árkedvezmények mellett ugyanolyanok lesznek, mint tavaly” – tette hozzá.

Legyzet

Újításra szorul a hazai oktatás

A jövő évre szóló csaknem kilencszázalékos munkanélküliség-előrejelzések nem jósólnak sok jót Romániában, a tanulmányaikat most befejezőknek egyre nehezebb elhelyezkedni. Bár az utóbbi állítás a legtöbb európai kortársukra igaz, a romániai diákok versenyképességét meghatározza a hazai oktatási rendszer színvonala is.

Egy frissen végzett kertészmérnökkel beszélgetek Csíkszeredában. Magyarul tanult, még nincs állása, de már tudja, hogy mit akar: szeretne kerti öntözőrendszerekkel foglalkozni, egy barátja családjának vállalkozásában utolsó évesként megtanulta. Nem beszél jól viszont sem románul sem idegen nyelven. Tud számítógépen kertet tervezni, de rózsát metszeni nem. Lorena Nagyszebenben nemzetközi vállalatnál dolgozik, az állami egyetem közgazdasági karán tanult, a nappali tagozaton. Tanulmányi eredménye jó, bár teljes idejű munkaidőben dolgozik. Beismeri, hogy sok órától hiányzik, de részben nem is bánja, mert szerinte a tanterv kevés gyakorlati tantárgyat tartalmaz, a munkahelyén viszont sokat tanul.

A fenti példák jól utalnak azon gondok egy részére, amelyekkel a hazai diákok küszködnek.

A munkaerőpiacon erősödik a verseny, a munkaadók a legjobbakat keresik, de számukra sem könnyű a döntés, gyakran meglepődnek azon, hogy a legjobb egyetem diákjai sincsenek felkészítve a piaci követelmények szerint. Sokszor a középszintű végzettség alapján jobban lehet választani – mondják. Néhány területen – információ-technológia, orvosi képzés – jobb a helyzet, vélhetően a folyamatos szakmai gyakorlat miatt. Erőteljesebben össze kellene tehát kapcsolni az oktatást a gazdasági követelményekkel, az egyetemnek szorosabb kapcsolatokat kellene ápolni a reálszférával. Angliai egyetemen tanító barátom szerint náluk az egyetem nem tud életben maradni vállalati alapítványi pénzek nélkül, ehhez pedig piacképes kutatási eredményt kell produkálnia. Nemrég még a diákjaim többsége nem dolgozott, ma azonban egyre gyakoribbá válik nálunk is a tanulmányi idő alatti munkavállalás. A szerencsésebbek rész-munkaidőben, lehetőleg a tanulmányhoz kapcsolódó területen, de alkalmazóként azt tapasztalom, hogy bármely fejlett kultúrával rendelkező szervezetben eltöltött idő javítja a végzős elhelyezkedési esélyét. Hasznos megismerkedni más kultúrákkal, a különböző diákcsera adta lehetőséget feltétlenül ki kell használni. És sokkal többet kellene olvasni, a pályakezdeők jelentős része ugyanis nincs napirenden a szakmai kiadványokat illetően.

Húsz évvel ezelőtt meglepődve olvastam, hogy Japánban a vállalatok az egyetemek legjobb diákjaiból gyakran úgy válogatnak, hogy figyelmen kívül hagyják végzettségüket. Szerintük, ha egy diák eredményei kiemelkedőek, betanítható más területen is. Ezt erősíti meg egy multinacionális vállalat itteni igazgatója: munkatársaitól elvárja, hogy legyenek nyitottak az új iránt, legyenek csapatorientáltak, a többit meg – átfogó képzéssel – biztosítja a vállalat. Később már itt, Romániában is találkoztam például termelési vezetővel, aki művészettörténetet végzett Cambridge-ben, az ő esete arra is rávilágít, hogy egy jó egyetem fontos hozzáadéka a kapcsolati tőke is. A román piacon elkerülhetetlen a mennyiségi túlképzés visszaszorítása is. Az idén elhíresült magánegyetemi botrány rávilágított az ott szerzett tömérdek diploma kétes értékére. Nemcsak magánegyetemek, de rangos állami intézmények is csökkentették idén a diákjaik számát. Szívneművelés képzés csak komoly szelekcióval, piachoz alkalmazott tantervvel, külföldi kapcsolatokkal, tapasztalatcserével lehetséges.

Szécsi Kálmán,
a Romániai Magyar
Közgazdász Társaság alelnöke

Röviden

Chrysler vagy Fiat?

Barack Obama amerikai elnök intézkedései az autópár átalakulását szolgálják. Ennek eredményeként a Chrysler jóval nyereségesebbé vált európai partnerénél, a Fiatnál. A torinói gyár eredetileg azért szállt be az amerikai autókonzernbe, hogy megmentsse a végveszélytől, mostanra azonban egyre inkább úgy tetszik, a megmentő szorul rá a segítségre. Európa ugyanis fölösleges kapacitásokkal rendelkezik, amelyeket le kell építenie – írja a Rómában megjelenő *La Repubblica*.

Az IT és a kipufogógázok

A német ipar egy friss tanulmány szerint 2020-ig a légkörre káros gázok kibocsátását intelligens szoftverek segítségével akár a negyedével is csökkentheti. Ez 207 millió tonnával jelentene kevesebbet az ideinél – áll egy jelentésben, amelyet egy információs technológiai csúcs alkalmából jelentettek meg, olvasható a stuttgarti *Süddeutsche Zeitungban*.

Japán önszegélyezés

A távol-keleti szigetország másodjára vet be több milliárdos programot a válság megakadályozására. Hatójama Jukio miniszterelnök kormánya 55 milliárd eurós (mintegy 233 milliárd lejes) csomagot fogadott el, egyebek mellett a nem környezetbarát járművek és háztartási eszközök kicserélésének megsegítésére. A program finanszírozását a kormányzó demokraták átszámítva nagyjából 3,3 milliárd lejes kölcsönből kívánják fedezni – jelentette a tokiói *Asahi Shinbun*.

Menkülés euróba

A gazdasági válság az első között és a leg súlyosabban érintette Izlandot. Az ország bankjai 43 milliárd euró (körülbelül 182 milliárd lej) tartozást halmoztak föl a külföldi hitelezőkkel szemben. A reykvíki kormány most az európai kikötőkben keresne menedéket. Az északi szigetország célja, hogy két éven belül az Európai Unió tagja legyen, és 2014-ben bevezethesse a közös fizetőeszközt, az eurót is – nyilatkozta Gylfi Magnússon izlandi pénzügyminiszter a finn *Helsingin Sanomat* hasábjain.

20 millió állás szűnt meg

A világméretű gazdasági válság következtében a megvizsgált 51 országban összesen 20 millió álláshely semmisült meg, jelentette a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO). A tanulmány szerint további 43 millió munkahely lehet veszélyben, ha a föllendülést szolgáló kormányprogramok nem vezetnek időben sikerhez – írja a New York-i *The Economist*.

Az eurózóna éllovasa

Szlovákiában megszűnni látszik mára a bevásárlóturizmus, ugyanis év elején az ország bevezetette az eurót és emiatt megemelkedtek az árak. Szakértők szerint a közös fizetőeszközre való átterés igen jótékony hatással volt a gazdaságra, ennek köszönhetően Pozsony az elsők között lábálhat ki a válságból.

Gyulay Zoltán

A román–magyar határ mentén, többek között Arad megyében jól megfigyelhető jelenség: mind többen vásárolnak maguknak magyarországi településeken – például Battonyán – lakóingatlan. Ugyanakkor – főként a gazdasági válságot megelőző időszakban magyar állampolgárok Aradon és környékén kerestek maguknak munkahelyet. Hasonló jelenség bontakozott ki a magyar–szlovák határon is. A schengeni határ kiterjesztésének és a közös európai uniós gazdasági térségnek köszönhetően a magyarországi Rajkán például már oly sok szlovák állampolgár telepedett meg, hogy a pozsonyi autóbuszvállalat saját járatokat indított.

Ez a fajta mobilitás azonban csupán egy apró szelete a kialakult helyzetnek. Szlovákia 2009 elején csatlakozott az eurózónához, az euró fizetőeszközként való bevezetése azonban számos vonzattal járt. A hétköznapi életben, a polgárok szemében úgy nyilvánult meg, hogy a két ország határa mentén megjelent a szlovák bevásárlóturizmus. Nem is olyan régen, mindössze néhány esz-

tendeje még a magyarok jártak át (nemcsak Szlovákiába, Romániába is), hogy a saját lakóhelyükön is kapható, ám

	2006	2007	2008	2009 ⁽¹⁾
GDP (milliárd euró)	43,8	50	65	63
A GDP növekedése (reálértéken)	8,8	10,4	6,4	-5,4
Infláció	4,5	2,4	4,4	3
Beruházások	7,3	8,8	6,8	-8,5
Munkanélküliség	13,3	11,2	9,9	12,4
Reálbővekedés	3,3	4,6	3,4	-0,3
Export (milliárd euró)	34,3	41,5	49,6	42
Import (milliárd euró)	36,8	43	50,3	44
Külker. mérleg (milliárd euró)	-2,5	-1,5	-0,7	-2

Források: szlovák pénzügyminisztérium, statisztikai hivatal, nemzeti bank

jóval drágább árucikkkel – főként élelmiszerekkel – töltötték meg autójuk csomagtartóját. Az euró bevezetésével azonban, főként a forint folyamatos gyengülésének következtében ez az irány megfordult, idén a szlovákiaiak kerekedtek útra.

Fordul a kocka

Igen ám, de ez a folyamat is a vége felé közeledik, legalábbis ami Szlovákiát illeti: a pozsonyi Új Szó újabban már arról cikkez, hogy eltűnőben van a szlovák–magyar árkülönbség. A szlovákok

lendületes nagybevásárlásai Magyarországon lassan a múlt emlékévé válnak, mivel a forint hosszú átlagban erősödik az euróhoz képest, és a szlovák üzletlancok is lefaragták a legfontosabb élelmiszerek, a leggyakrabban vásárolt termékek árát. Ráadásul nyáron – leszámítva néhány alapvető élelmiszert – a magyar áfakulcs húsról 25 százalékra nőtt, miközben ez a tétel Szlovákiában 2004 változatlanul 19 százalék. A Hospodárske Noviny című szlovák gazdasági napilap

azt is megállapította, hogy napjainkban néhány élelmiszer már sokkal olcsóbb Szlovákiában, mint Magyarországon.

Romlott a környezet

Az emberek napi fogyasztása egyúttal hű tükre a nemzetgazdaság általános állapotának is. Néhány esztendeje a magyarországi üzletemberek azon keseregtek, hogy a gazdasági környezet Szlovákiában jóval kedvezőbb, mint Magyarországon, ezért érdemesebb ott vállalkozásba fogni, vagyis a céget Szlovákiá-

Olcsóbb energiaforrások

Januártól olcsóbb lesz Szlovákiában a lakossági földgáz, a távhőszolgáltatás és a villanyáram – jelentette Jozef Holjenčík, az árszabályozási hivatal elnöke. Legjobban a földgáz ára csökken: 5,13 százalékkal (legutóbb 2007 elején módosult, akkor négy százalékkal mérséklődött). A villamos energia ára átlagosan 2,87 százalékkal lett kevesebb.

ban bejelenteni, de a tevékenységet Magyarországon folytatni. (Gyurcsány Ferenc akkori magyar miniszterelnök ki is fakadt: „El lehet menni, kérem Magyarországról! Itt lehet bennünket

is magyarozzák. A cégek pedig a rendkívül hosszúra nyúló bírósági perek és a korrupció bírálata mellett viszont pozitívként értékelik az euró bevezetésével járó stabil árfolyamot és az alacsony inflációt.

Mentőv az euró

Miközben az eurózóna országaiban megkezdődött a lassú gazdasági növekedés – a harmadik negyedévben 0,4 százalékos többletet mértek –, addig az újonc Szlovákia büszkélkedhet a GDP legmagasabb emelkedési rátájával, 1,6 százalékkal, amit szakemberek azzal hoznak összefüggésbe, hogy az ország nemrég rátért a közös fizetőeszközre. Az Európai Unió mind a 27 országában a teljesítmény 0,3 százalékkal nőtt, a közösség éllovasa Litvánia kerekén hat százalékkal. Magyarországon a vártnál is gyengébb, -7,2 százalék; Romániában -7,1 százalék.

Nemzetközi megfigyelők a szlovákiai teljesítménnyel kapcsolatban megállapították: a gazdaság élénkülésére jó hatással volt a korábban a térség valutáival együtt mozgó korona fölváltása a stabilabb euróra. Emellett a járulékos költségek (például az átváltási jutalékok) elmaradása is közrejátszott a pozsonyi kedvező hírekhez.

A citromdíjasok klubjában

Magyarország gazdasága, akárcsak Romániáé legjobban fél százalékkal nő jövőre

A magyar gazdaság az idei 6,5 százalékos zsugorodás után a Citigroup prognózisa szerint 2010-ben már szerény mértékű növekedést könyvelhet el, nagyjából a romániaiával azonos szintűt. A Danske Bank elemzői azonban további, csaknem kétszázalékos csökkenésre számítanak Budapesten.

ÜzletRész

Döntően a kereslet mélyreépülése miatt a magyar gazdaság 2009-et hat és fél százalékos zsugorodással zárja, és 2010-ben sem várható fél százalékos meghaladó növekedés a bruttó nemzeti termékben (GDP) – áll az *Ecoline.hu* által közölt Citigroup-elemzésben. A Danske Bank ennél pesszimistább, legfrissebb vizsgálata szerint a magyar gazdaság jövőre további 1,7 százalékkal zsugorodik. Eközben Romániában a harmadik negyedévben 7,1 százalékkal esett vissza a

GDP, s a legoptimistább előrejelzések szerint jövőre csupán fél százalékkal nő a gazdaság.

Nyugati függőség

A 2010-es magyarországi növekedés inkább az exportnak lesz köszönhető, a lakossági fogyasztás és a beruházások volumene jövőre tovább csökken, így a gazdaság kilátásait a nyugat-európai országok teljesítménye határozza meg. Az IMF a 2011–2013-as időszakban átlagosan kétszázalékos GDP-növekedésre számít, márpedig ez kevés az

Lengyelország: a nagy kivétel

A gazdaság harmadik negyedévi adatait az előző év hasonló időszakához mérve, Románia a negyedik legrosszabb tanulója az uniónak a 7,1 százalékos GDP-csökkenéssel. Ebben a rangsorban a bukarestinél nagyobb bukást csak Észtországban (mínusz 15,3 százalék), Litvániában (mínusz 14,2 százalék) és Magyarországon (mínusz nyolc százalék) mértek. Éves viszonylatban Lengyelországon kívül az EU minden tagországának a gazdasága megroggyant: Varsóban a GDP egyszázalékos

bővülését mérték 2009 harmadik negyedévében. Az unió tizenhárom országában a gazdaság hőmérőjének mutatója a harmadik negyedévben viszont már elindult felfelé. Összesítve, az EU országai 0,3 százalékos GDP-bővülést következett be; az eurózóna mérlege ennél kicsit jobban alakult. A mutatók a harmadik negyedévben azonban hiába lendültek át összességében mérve a pozitív tartományba, éves szinten még mindig 4,3 százalékos visszaesésen áll a közösség gazdasága – írta az *ÜMSZ*.

eurózónához való felzárkózásához. Szakértők szerint közelebbi a gyorsabb növekedés a strukturális reformok végrehajtásának függvénye.

Választás, kérdőjelek

Az államháztartás GDP-arányos hiánya az alapforgatókönyv szerint négy százalék körülire várható. A jövő évi választások ugyanakkor a bizonytalanság forrását jelentik, nagy az esélye ugyanis, hogy az új kormány más gazdaságpolitikai irányvonalat

fog követni. A Fidesz várható stabil többsége ugyanakkor azt is lehetővé teheti – jegyzi meg a Citigroup elemzője –, hogy az új kormány a szükséges reformok végrehajtására koncentráljon.

Csökken a fogyasztás

A dán bank elemzői a fogyasztás visszaesését tartják a recesszióból való kilábalás legnagyobb kerékkötőjének. A nyári adóemelés miatt az infláció emelkedett, aminek eredményeként a reálbérek

csökkentek, ami jó ideig negatív hatást fog gyakorolni a lakossági fogyasztásra. A magyar munkaerőpiac kilátásai igencsak negatívak a Danske Bank szerint. A ráta 2009 végére 10,6 százalékra emelkedik, és 2010-ben is tovább nő, egészen 11,5 százalékig. A munkaerőpiaci helyzet alakulása a kiskereskedelmi forgalomra is rányomja a bélyegét. A Danske idén ezen a területen 8,7 százalékos, jövőre pedig 4 százalékos éves szintű visszaesést valószínűsít.

Luxusbiznisz futóhomokon

Nem tudja fizetni adósságait az egyik legnagyobb dubaji állami vállalat, amely az egész világ pénzpiacait megrengette, ugyanis sokan finanszírozták az arab ország luxusbefektetéseit. A kínai hatóságok olajat öntöttek a tűzre azzal, hogy közzétették a fejlesztés legfontosabb hitelezőinek listáját.

Szakács Zsuzsanna

Egy lélegzetelállítóan merész, újszerű és gazdag világ illúziója omlott össze az elmúlt napokban, amikor fény derült Dubaj gazdasági helyzetének néhány kellemtelen hiányosságára: adóssághátralékot kért az egyik legnagyobb állami vállalat, a holdingként működő Dubai World. Az ország az Egyesült Arab Emírségek egyik legismertebb kisállamává nőtte ki magát az utóbbi időben, miután olaj szűkében elsősorban ingatlanfejlesztésre alapozva sikerült meghódítania a pénzügy világ felső tízezerét – többek között a híressé vált, földgo-

lyót imitáló mesterséges sziget lakóparkberuházásával. Mint utóbb kiderült, adósságokból finanszírozva – mindaddig, míg a recesszió meg nem nyírta a luxusbefektetések iránti hajlandóságot.

Olaj a tűzre

Csak a Dubai World adósságát különböző források harminc- és hatvanmilliárd dollár közé teszik, Dubaj bruttó államadóssága nyolcvannyolc milliárd dollárra rúg. A piaci sokkot elsősorban az okozta, hogy a Dubai World tartozását a nemzetközi befektetői közösség „kvázi szuverén”

Dubai: egy lélegzetelállítóan merész világ illúziója omlott össze az elmúlt napokban

adósságnak, vagyis szinte államadósságnak tekinti, és attól tart, hogy a cégnek kért törlesztési haladék a dubaji szuverén nem fizetővé válás előjátéka lehet – világított rá az *mfor.hu*. Az ügy felbolygatta a pénzügyi berkeket, a kínai hatóságok pedig (a közel-keleti beruházás kivülálló) olajat öntöttek a tűzre azzal, hogy közzétették az arab fejlesztés legfontosabb hitelezőinek listáját, mely szerint legtöbb féltlenivalójuk a brit pénzintézeteknek lenne – számolt be róla a Financial Times (FT). A botrányt tetézte viszont az állam későbbi bejelentése, melynek értelmében Dubaj nem vállal garanciát a társaság adósságaira, mivel az önállóan tevékenykedik.

Folyik az alkudozás

Hosszú tárgyalássorozatnak néz elébe az ügy – vélik a megfigyelők –, miután a hét elején találkoztak a Dubai World nemzetközi hitelezői, akik jelenleg a vállalkozáscsoport különböző ágazatait vizsgálják. „Semmi sincs, ami a leányvállalatok eladását megakadályozná” – idézte a dubaji pénzügyminisztert az *FT* az *Al Jazeera* televízióknak adott nyilatkozatára hivatkozva. A tárcavezető utalt arra, hogy az eladósodott társaság megválna néhány külföldi ingatlanjától és vállalkozásától, amilyen például a világhírű Cirque du Soleil kanadai cirkuszüzemeltető.

Kifizetési nehézségekkel küzd a Dubai World

A világ talán leghíresebb beruházásába belevágó Dubai World bejelentette, hogy több milliárd dollárra rúgó fizetési kötelezettségének elhalasztását kezdeményezi – számolt be róla a Portfolio.hu-ra hivatkozva az *ÚMSZ*. A befektetők egyelőre nem tudják, hogy a következő négy hónapban esedékes kilencmilliárd dollárt tudja-e törleszteni az arab állam, a

kedvezőtlen hírek pedig akár drasztikusabb eladásokat is generálhatnak a piacon. Minden valószínűség szerint a Dubai World fizetési problémáit a leányvállalatainak keresztül történt túlzott kockázatvállalás okozhatta, az Egyesült Arab Emírátsok egyik oszlopos tagja ugyanis nagy álmokkal vágott bele a befektetésekbe az utóbbi években. A társaság egyike a három

nagy dubai konglomerátumnak. Tíz leányvállalatán keresztül végezte a fejlesztéseket, gyakorlatilag egy állami befektetési alapnak volt tekinthető. Normális esetben valós pénzüsségeket kellett volna az alapon elhelyeznie az elindításnál az államnak (olaj- vagy egyéb exportbevételeket), azonban jelen esetben nagyrészt hitelből állították fel az alapot. Komoly problémát je-

lentett az is, hogy ezt külső jelzálog-fedezettű hitelekkel finanszírozták, a dubai ingatlanpiac pedig a fejlett országoknál nagyobb bukkott. A hitelezők egyre inkább szorongatott helyzetben érezhetik magukat, tarthatnak attól, hogy esetleg nem jutnak hozzá a várt bevételekhez. Ezek között ott található például a Barclays, az RBS és a Deutsche Bank is.

Elkészült a régió megatárolója

A Zsanán átadott gáztartály segíthet a térség országainak az Oroszországtól való gázfüggőség csökkentésében

Gázelosztó központtá válhat Magyarország azt követően, hogy kiépülnek a szomszédos országok, többek között Románia felé a vezetékek a Bács-Kiskun megyei Zsanáról. Ezen a településen a közelmúltban fejeztek be egy fejlesztést, aminek köszönhetően a település jelenleg a régió legnagyobb gáztároló kapacitásával rendelkezik.

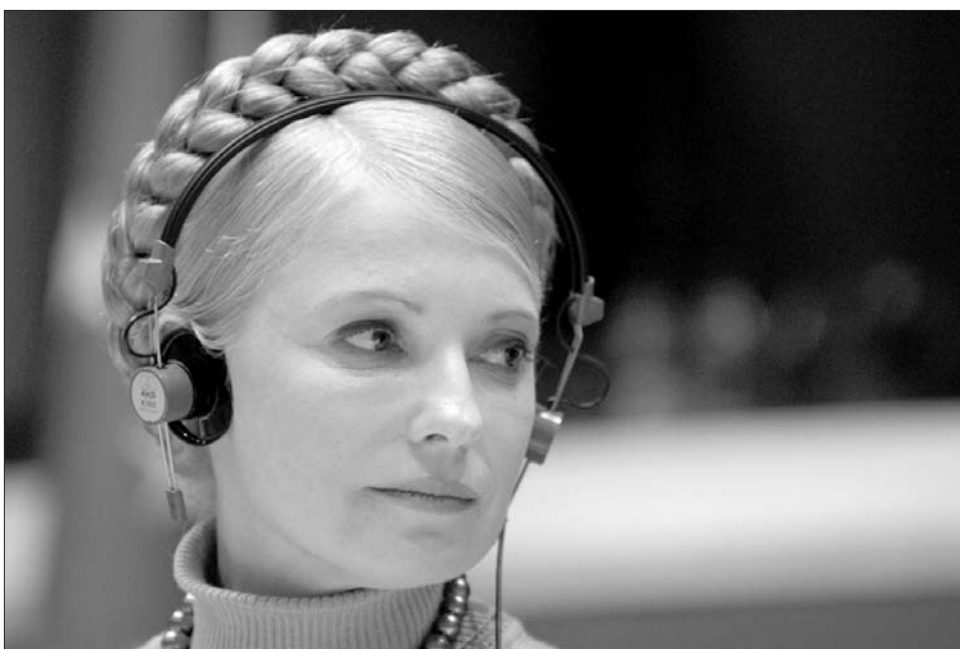
Gy. Z.

A közelmúltban a magyar energiaügyi miniszter és a szerb energiaügyi államtitkár jelenlétében avatták fel Közép- és Kelet-Európa legnagyobb gáztárolóját Zsanán, Bács-Kiskun megyében. A 600 millió köbméteres bővítés két év alatt készült el; mintegy 2,2 milliárd köbméter tárolókapacitásával és 28 millió köbméteres napi kitárolási befogadóképességével. Zsana mostantól nemcsak Magyarország, hanem a közép-kelet európai régió legnagyobb gáztárolója is. Hans-Peter Floren, a beruházást

végrehajtó E.ON Földgáz Storage anyavállalata, az E.ON Gas Storage vezérigazgatója alkalommal hangsúlyozta, hogy befektetésüknek regionális szerepe is van: amint kiépülnek a Magyarországot Szlovákiával, Horvátországgal és Romániával összekötő vezetékek, tárolóik révén Magyarország gázelosztó központtá válhat, ami számottevő előrelépés lenne a mostani importfüggőséghez képest.

Szokásos csapelzárás

Az európai gázháború ugyanis nem csitul, hiszen az

Julija Timosenko ukrán miniszterelnök azt ígerte, hogy fizetnek Oroszországnak

orosz fél már a tél elején előrevetítette annak árnyékát, hogy a tranzitálásban kulcs szerepet betöltő Ukrajna függő számlái miatt a „szokásos” januári csapelzárást – az *ÚMSZ* ezekről az akciókról rendszeresen beszámolt – ezen a télen sem hagyja ki a

„műsorból”. A legújabb fejlemény: az Európai Unió (EU) és Moszkva megegyezett az olaj, a gáz- és az áramszállításban adódó zavarok kétoldalú előrejelzéséről, de megkezdésére azért még mindig lehet számítani. A megállapodást a tegnapi írt alá Kop-

penhágában Andris Piebalgs, az EU energiaügyi biztosa és Szergej Smatko orosz energiaügyi miniszter.

Ingatag Ukrajna

Ukrajnával kapcsolatban azonban a brüsszeli diplo-

maták változatlanul szkeptikusan nyilatkoznak. Benita Ferrero-Waldner, az EU osztrák külügyi biztosa kijelentette: jóllehet a legfőbb tranzitország – ha csak az utolsó pillanatban is – kiegyenlített saját gázszámláit, kérdés azonban, hogy így lesz januárban is. Az unió azonban a jövőben sem kíván semmiféle fizetési garanciát nyújtani, mert félt, hogy az precedenst teremtene, és nem várt következményekkel járna. (Jelesül: Kijev „nagyvonalúan” átengedné önnön fogyasztásának terheit Európának.)

EU–orosz ellentét

A pénz immár egészen új dimenziókba helyezte a gázháborús fenyegetőzést. Tavasszal ugyanis épp az EU készítette fejszólásra Moszkvát azzal, hogy az oroszokkal történő egyeztetés nélkül jelentette be részvételi szándékát az ukrainai csővezetékrendszer korszerűsítésében.

Röviden

Metropolisz-álm

New York, Tokió, Párizs, Róma, London, Kolozsvár – ilyen települések sorába álmodják a kincses várost azok, akik az elkövetkező húsz-harminc évben világvárossá kívánják azt fejleszteni. A tervek szerint Szamosújvártól Désig terjedne a Kolozsvár metropolisz, miután a környező falvakat bekapcsolták a város vérkeringésébe. Az elképzelést most már az EU is támogatja, és előkelő helyet foglal el a hazai politikai stratégiák sorában. A robbanásszerűen felduzzadt lélekszámú Kolozsváron komoly gondot okoz a megnövekedett járműforgalom – mely egyben tetemes parkolási gondokat okoz a megveszék helyen. Több mint négymillió euró értékű beruházással jelenleg a Monostor lakónegyedben épül egy ötszáz férőhelyes, ötemeletes parkolóház, melynek tervezetét még tavaly fogadta el a városi tanács.

Privatizációs stop

Bár az előző sepsiszentgyörgyi önkormányzat vezetősége elindította a tulajdonában levő Tega Részvénytársaság magánosítási folyamatát, a város új vezetése úgy döntött, megtartja és fejleszti a köztisztasági vállalatot. Az Európában használt legkorszerűbb munkagépeket járdasepésre és mosásra, útlovasásra, konténerek szállítására használják.

Rövidesen befejeződnek a fejlesztések Szovátán

Végéhez közeledik a nagyszabású városfejlesztési projekt Szovátán, melynek keretében tizennégy kilométernyi utat aszfaltoztak le, és felújították a központi parkot is. A tervek között szerepel a Tivoli-tó, vagyis a volt Ifjúsági-tó visszaállítása is, amire tízmillió lejt szán a település.

Antal Erika

Jövőre egy teljesen felújított, infrastruktúrájában is megújult fürdőváros várja a beruházókat és a turistákat Szovátán. A múlt évtől kezdődően több befektetés is elkezdődött a településen, ezeknek egy részét be is fejezték az ős során, másokat az év végéig terveznek átadni.

„Mindezek a beruházások csak alapjai egy nagyobb turisztikai fejlesztésnek” – fogalmazott a polgármester, aki a város patinájának a megőrzésére is törekszik, a kivitelező cégekhez azzal a kéréssel fordult, hogy a két világháború között kialakult építészeti stílust mindenképp őrizzék meg a munkálatok során. „Ezzel a nagyszabású projekttel reményeink szerint még több vállalkozást tudunk Szovátára vonzani. Továbbá a település idegenfor-

galmi vonzerejének a növelését is várjuk a munkálatok elvégzésétől” – foglalta össze az építkezések lényegét az *ÜzletRésznek* Péter Ferenc polgármester. Szerinte mindehhez egy jól működő országos szállítási rendszere, korszerű belső infrastruktúrára és változatos szórakozási lehetőségekre van szükség.

Hamarosan befejezik a múlt évben elkezdett útburkolást, amit a PHARE-program keretében csaknem hatmillió euróból valósítottak meg, tizennégy kilométernyi sétányt, útszakaszt és járdát újítottak fel a fürdőtelepen – tájékoztatott Péter Ferenc. A polgármestertől megtudtuk, szeptemberben átadták a hat és félmilliárd régi lejből felújított központi parkot is. Ehhez a környezetvédelmi minisztérium négymillió lejjel járult hozzá, a többi saját költ-

A polgármester azt igéri, hogy a fejlesztések ellenére megtartják a régi városképet

Fotó: Antal Erika

séggel finanszírozta a tanács.

A SAPARD-program révén egymillió euróból új járvárárszolgát a sípályához vezető utat, amelyet szintén szeptemberben adták át. További egymillió euróból megépítették a városzéli részek – Patakmajor, Május 1. utca és Szakadát (periféria) – víz- és csatornahálózatát. Az átvétel folyamatos, még egy-két szimuláció maradt hátra, amit decemberben be is fejeznek. A

Szovátát két kijáratát összekötő, nyolckilométeres országutat is felújították, ezt a munkálatot az országos útügyi hatóság finanszírozta.

„Jelenleg a víz- és csatornahálózat, a két városi vízüzem és az ülepítő állomás korszerűsítésén dolgoznak” – mondta a polgármester. A vezetékek hatvan százaléka már a föld alá került, a tervek szerint 2010 közepéig befejezik a munkálatokat. Ennek a költségeit az Országos Beru-

házi Ügynökségen keresztül sikerült fedezni.

Újabb beruházás a Tivoli-tó, vagyis a volt Ifjúsági-tó visszaállítása, amire tízmillió lejt szán a hivatal. Ezt a tavat is a turizmus számára szeretné felújítani a polgármester, csónakázási, horgászási lehetőséget biztosítva a vendégeknek, télen korcsolyapályát, nyáron strandot alakítva ki. A tó jövőre készülne el, de a gát építését már december végéig befejezik.

Válogatás a külföldi gazdasági lapokból

Newsweek

A dubaji eladósodási botrány ellenére a gazdasági válság következő komoly áldozata mégsem a likviditásban bővelkedő Közép-Keletről kerülhet ki, hanem az államháztartások eladósodottsága miatt veszélyeztetett Kelet- és Közép-Európa államaiból, mutattak rá elemzők.

Forbes

Kormányzati forrásokból alacsony költségű lakások fejlesztésével igyekszik Kína megállítani az ingatlanpiaci spekulációt – nyilatkozta Zhang Ping, az ország Nemzeti Fejlesztési és Reform Bizottságának vezetője. Elemzők szerint Peking el fogja kerülni a szélesebb monetáris szigorításokat, hogy egy ingatlanpiaci lufi veszélyét elkerülje.

hvg.hu

A piac a leghatékonyabb eszköz, amely képes érdemi csökkentésre rávenni az üvegházhatású gázok legnagyobb kibocsátóit. Ez az elv húzódik meg az idén negyedik éve működő európai szén-dioxid-tőzsdék mögött: az európai ETS emissziókereskedelmi rendszer a leg-

utóbbi jelentések szerint már próbaüzemben érdemi csökkenést eredményezett, miközben a globális CO₂-piacról még csak vitatkoznak a politikusok.

The Economist

J a p a n kormányja nyolcvanegymilliárd dolláros ösztönzőcsomagot készített elő a recesszióba való visszaesés elkerülésére. Az erős jen és a növekvő defláció veszélyeztetik az ország válságból való kilábalását a gazdasági növekedés ellenére is.

THE WALL STREET JOURNAL.

Némi kárpótlásban reménykedhetnek a botrányos Madoff-csalás áldozatai, miután Irving Picard, a vagyonkezelőjének sikerült másfél milliárd dollárnyi összeget visszaszerezni a befektetők felé elmaradt 19,4 milliárd dolláros tartozásból. Emellett további tizenötmilliárdot próbál jogi kiskapuk segítségével „leírni” a terhelő adóságból.

The New York Times

Barack Obama elnök és az amerikai Kongresszus

ügyanyag fejezi be az évet ahogy kezdte, egy gazdaság-ösztönző adó és költségcsökkentő csomagon dolgozva: ezzel vélhetőleg egymilliárdra növekszik a recesszió elleni intézkedések mérlege. Bár nem nevezett meg pontos összeget, Obama utalt arra, hogy a pénzügyi intézmények szanálásából megtakarított kétszázmilliárd dollárból fedeznék a többletköltségeket. Az idei évben mintegy hétszáznyolcvanmilliárd dollár volt elkülönítve az amerikai gazdaság élénkítésére.

FT FINANCIAL TIMES

Két és félmilliárd dollárt fizet a Volkswagen a japán Suzuki Motorban való 19,9 százalékos részesedésért, mely a világ legnagyobb autógyártó-szövetségét jelenti. A német autókonzern szerdán megerősítette a megállapodás létrejöttét, a szerződő partnerek a két cég „tökéletes illeszkedését” hangsúlyozták.

Les Echos

Bagdadban ülnek össze holnap az olajipar legfontosabb szereplői, hogy az iraki kőolajkitermelés felélesztésé-

ről tanácskozzanak. Elemzők szerint amennyiben a közeli keleti ország nyersanyagkitermelése eléri a kitűzött napi 6-7 hordós szintet (mely éppen a duplája a mostaninak), globálisan megváltoztatná a geopolitikai helyzetet – ugyanis Oroszország és Szaúd-Arábia után a világ harmadik legnagyobb olajszállítójává nőné ki magát.

Capital

Az egykori pártüdülő melletti kelet-németországi tavakat áruba bocsátaná most a berlini kormány. Mivel sok helyi tanácsnak hiányzik a pénze a vásárláshoz, a környéken lakók attól tartanak, hogy az érdeklődő ingatlanbefektetők kiszorítják őket a „közvégyonként” szolgáló szabadidőhelyekről.

mfor.hu Menedzsment Fórum

Több mint másfél milliárd forintot zároltak a ScienNet vásárlói közösség bankszámláján a magyar vámnomozók a múlt héten. A teljes adóhiány azonban milliárdos nagyságrendű lesz a becslések szerint, mivel csak 2008-ban kilencszázhatvanmillió-

ra rúgott a be nem fizetett adó mértéke. A piramisjáték gyanújával vádolt céget régóta figyelik a pénzügyi ellenőrök. A vizsgálatok szerint több külföldi tulajdonú cég is képbe került a ScienNettel kapcsolatban, melyek szintén több százmilliót vontak ki a rendszerből.

VG.hu

A görög pénzügyminiszter szerint „egyáltalán” nincs kockázata annak, hogy országa fizetéseketelenné váljon, és nem kér uniós támogatást sem. A miniszter annak kapcsán igyekezett megnyugtatótani a felbolydult piacokat, hogy a Standard & Poor's, majd később a Fitch Rating is leminősítésre jelölte Görögország szuverén adósszótályzatait.

DER SPIEGEL

Győzedelmeskedett az élelmiszeripar lobbija a fogyasztóvédelemmel szemben – melynek következtében mégsem tüntetik fel a jövőben a csomagoláson a termékek egészségre vonatkozó információit. Az egészséges táplálkozásért

Bloomberg TELEVISION

Rekordösszegért kelt el Rembrandt egy portréja, valamint Raphael egy rajza a londoni Christie's International aukción: a mesterek műveit összesen 111,4 millió dollárért vitték el. A nyilvános árverések történetében eddig ez a legnagyobb összeg, melyet műalkotásért fizettek.

FINANCIAL TIMES DEUTSCHLAND

Újrairhatja a pénzügyi válság történetét néhány amerikai jogász azon igyekezete, hogy megváltoztassanak bizonyos törvényi paragrafusokat. Amennyiben ez sikerül, előkerülhetnek és újratárgyalhatóak lesznek óriásvállalkozások olyan esetei, melyeket eddig törvényi kiskapuk mögé bújva hallgattak el – elkerülve ezzel a felelősségvonalat.

Euróért takarító diplomások

Szakács Zsuzsanna

„Eleinte én is közvetítőn keresztül jöttem külföldre dolgozni, de mára már megvan a kapcsolat, egyszerű telefonhívással egyeztetünk a munkaadóval. Ismerősök között néha egymásnak adjuk az ajánlatokat” – meséli a Marosvásárhely mellől származó fiatal családapa, akivel egy német kisvárosban találkoztunk. Nyolcszáz euróért szegődött el a karácsonyi vásár bő egy hónapjára egy körhintaüzemeltetőhöz, ott, ahol alkalmi munkákból élt, fél év alatt keresné meg az itt nyert pénzt. Teljes ellátást kap, a szállását szolgáló lakókocsit egy honfitársával megosztania. Legfontosabb és egyetlen kiadása a kisfiának karácsonyra vásárolandó bicikli lesz, melyre nem sajnálja a pénzt. Úgy véli, Romániában ez luxuskiadásnak számít, a választék kisebb és rosszabb minőségű. Mivel egész nap gyerekek veszik körül, gyakran elérkeznyül, és számtalanszor megfogadja, hogy jövőre már nem vállalja. Nyugdíjas korú sorstársa Vatra Dorneiről érkezett, ahol kis gazdasága révén szinte önellátó, euróban kapott keresete amolyan zsebpénznek számít szűkebb időkre. Büszkén újságolja, milyen jól boldogulnak gyermekei és unokái Olaszországban.

Tömeges kivándorlás

Bár a globális recesszió negatívan hatott a hazaküldött pénzek mennyiségére, és sokan vissza is költöztek emiatt Romániába, csak részben változtatott a statisztikai valóságon, miszerint száz román állampolgárból mintegy tíz külföldön él. „Legbiztosabb forrásunkat a külföldi munkavállalásra vonatkozóan a Román Nemzeti Bank (BNR) adatai képezik. Az országba érkező pénzösszeg alapján 2,8 millió román emigráns számoltunk 2008 végén, ez jelenleg mérséklődött valamelyest, ám nem csökkent 2,5 millió alá” – fogalmazott Dumitru Sandu, a Bukaresti Egyetem professzora az *Evenimentul zilei*-nek adott interjúban.

Olaszországban sem túl rózsás

Bár a román munkaerő nagy része vállal munkát Olaszországban, és van, aki megtalálta helyét, a legtöbben számtalan nehézséggel küszködnek. A romániai nők főleg az ázsiaiakkal vetélkednek a cselédségért, és bár a minimálbér hétszáz euró csak ők tudják, milyen keserves perceket okoznak számukra rigolyás gazdáik. Elena négy éve, a Moldvából kivándorolt testvére pedig nyolc éve dolgozik kint, és míg nővére sikerült, Elena munkavállalási engedéllyel sem rendelkezik. Mindez pedig nem ütközne nehézségbe, ha munkáltatói hajlandók lennének valamelyik hétfő délután (csak ilyenkor van külföldiekkel foglalkozó ügyintézés Romániában a személyi igazolvány osztályon), szabadon engedni, és írnanak számára egy befogadó nyilatkozatot. Mivel kell a

A szakember szerint a romániai családok több mint egyharmada érintett valamilyen módon a kivándorlás kérdésében, az országvezetés ennek ellenére nélkülöz mindenféle elképzelést a jelenség kezelésére.

Kockázatos üzlet

Németországban tovább bolyongva, a hannoveri karácsonyi vásár italbódéjánál egyből kiszúrjuk a román fiatalokat, ahogy „egzotikus” nyelven szidják munkaadójukat. Hamar bizalmukba fogadnak, mint „otthoniakat” és pár korty után azt is elárulják, hogyan tudnak pulat alatt kis borralalóra szert tenni az italmérésben. Bár bevallják, hogy ezzel állásukat kockáztatják, mellékeresetüket jogos kompenzációnak érzik a szerintük megalázó szállás- és munkakörülmények miatt. „Nyugati” pénzkereső kalandjuk sokszor végződött kudarccal – a hasonló (ügy-

ország és Nagy-Britannia követ a rangsorban. Mindhárom országban a legnagyobb számban a szolgáltató- és szórakoztatóipar alkalmazott jövevényeket, emellett időszakos szerződésekkel az agrárszektor is kínált munkát. A számítógépes szakemberek például annyira keresettek, hogy gyakran akár tapasztalat nélkül is szerződéshez juthatnak. Míg tavaly a munkaerőkereslet meghaladta a kínálatot, 2009-ben kevésebbé voltak válogatósak az álláskereső. Hivatalos adatok szerint több mint száz ezer román állampolgár vállalt munkát Németországban az év első kilenc hónapjában – a számok azonban nem reálisak, mivel sok a „saját zsebre dolgozó” vendégmunkás, a szürkegazdaság alanyai. Magánszerződéssel, a hatóságok kikapcsolása mellett vállalnak időszakosan munkát, így mentesülnek például a származékos „többletköltségektől”: jöve-

család” – mondja kezét tördelve a Németországban élő bukaresti lány, aki egy súlyos gyógyszeres kezelést volt kénytelen megszakítani. Bár a család úgy tudja, bejárónőként dolgozik, az „ösi mesterseget” űzi immár sokadik éve Európa nyugati részén. Adót, betegbiztosítást sehol sem fizet, a nyelvet nem beszéli, munkavállalási jogaival és kötelezettségeivel nincs tisztában – mégis önként jött, mert szüleit és börtönben ülő testvérének gyermekeit el kell tartania. „Dolgoztam én ám máshol is” – mondja és csak egy sokat sejtető gesztussal utal arra, hogy szebb időket is megélt már. Fokozottan hátrányos helyzetű családja a gyermekpénzen és soványka rokkantnyugdíjon kívül semmilyen támogatásra nem számíthat a román állam részéről, szakképzetlensége miatt pedig gyakorlatilag semmi esélye sincs elhelyezkedni szülőhazájában. Kezelőorvosa, a

Belgium nyitott

Az elvándorlást jelentősen ösztönzik a külföldi állásajánlatok, melyek alternatívát nyújtanak a méltó keresetre vágyó romániai munkásoknak. Idén a hivatalosan bejegyzett ügynökségek mintegy kétszázhetvenezer határon túli állást kínáltak, ez a szám félmillióra duplázódik 2010-ben – közölte a *Tjobs.ro*. Az ajánlatok gyarapodása azzal is összefügg, hogy januártól megszűnnek a munkapiaci korlátozások az Európai Unió államai közül néhányban, melyek eddig zárva voltak a román munkavállalók előtt: így jövőre Belgium, Hollandia, Írország, Dánia ajánlataival gyarapodik a célországok palettája.

Elmaradt adóbevételek

Az állástalanok jelenlegi aránya már 2009-ben megközelítőleg két és fél milliárd lejjel „rövidíti meg” az államot a *Capital* számításai szerint, melyek adók és illetékek formájában folytak volna be az államkasszába. A legveszélyesebb azonban az ördögi kör, melyet a háztartások csökkenő vagy kimaradó bevételei okoznak a nemzetgazdaságnak. Ha az aktív lakosság más országban keresi meg jövedelmét, rövid távon tehermentesítheti a hazai munkapiacot, a gazdaság azonban hosszú távon jelentős összegektől esik el, nem beszélve a demográfiai károkról.

teszik ki) 2008 hasonló időszakához viszonyítva majdnem huszonöt százalékos visszaesést szenvedett el az

tézményi szinten kapcsolat kellene teremteni a migráció és a regionális fejlesztés között.

Miért térnék haza?

A kivándorlás igen népszerű célpontja az Egyesült Államok is. A neve elhallgatását kérő egykori csikszeredai lakos hét éve diákvízummal utazott az USA-ba, öt hónapos munkavállalásra. Miután megtalálta a kiskapukat a törvényes maradásra, kétkezi munkával gyűjtött össze anynyi pénzt, amellyel otthonmaradt családja máig sikeresen működő kisvállalkozást alapíthatott.

„Őszintén, miért térnék haza? Itt kéthavi fizetésemből vásároltam egy autót, úgy, hogy közben nem kellett lemondanom semmiről. Bármilyen jól kerestem otthon, ezt azt életszínvonalat sose engedhettem volna meg magamnak. Mikor fog Románia ott tartani, hogy az emberek megvalósíthatják álmait?” – taglalja a szintén Amerikába vándorolt menedzser, aki romániai vezető pozícióját adta fel egy élhetőbb élet reményében, és szakképzetlen munkásként helyezkedett el.

„A romániai magyarok (akiknek elsődleges célpontja még mindig Magyarország – a szerkesztő megj.), akárcsak más népcsoportok migrációja gazdaság- és fejlesztéspolitikával befolyásolható. Függetlenül attól, hogy a politikai elit milyen társadalmi projektet készített elő és alkalmaz. Ha ezek csökkentenék a térségek közötti különbségeket, ha például Székelyföldön, mely régió gazdasági szempontból periféria, munkahelyeket teremtenének, akkor megállítható lenne a kivándorlás” – magyarázta korábban a *Manna.ro*-nak Kiss Tamás szociológus. Dumitru Sandu szerint amennyiben Románia továbbra is elhanyagolja a kivándorlás problémáját, tíz éven belül bevándorlóországgá válik, mely a maga során újabb kihívásokat jelent.

Vendégmunkások hazája. Kávészünetben naponta megy az sms Németországból Romániába a családnak

A szerző félvétele

nökséget megkerülő) esetekben nagy meglepetések érhetik az álláshirdetésben szereplő információkhoz képest a jelentkezőt.

A felmérések szerint a külföldön való elhelyezkedésben Németország bizonyult a legvonzóbbnak, amelyet Olasz-

delemadót, illetve biztosításokat egyik országban sem fizetnek.

Az ősi mestersegűek

„Muszáj volt kiutalásomat kérnem a kórházból, mert ha nem dolgozom, éhen hal a

bolgár doktornő nem kommentálja az ügyet, csak szükségességéből lehet következtetni arra, hogy mit gondol a kelet-európai munkamigrációról – ő, akinek temérdek vizsgát kellett letennie, hogy egyetemi oklevelét elfogadják és szakmájában elhelyezkedhessen Németországban. Sok felsőfokú végzettségűtől eltérően mégis szerencsésnek mondhatja magát, mivel az orvoshiánynak köszönhetően nemrég megnyitott a nyugat-európai egészségügy kapui. Orvosok iránt ugyanis akkorát nőtt idén a kereslet, hogy 2010-ben az egészségügyi alkalmazottak tömeges kivándorlásával számolt Călin Ștefănescu, a *Tjobs.ro* igazgatója.

Ötmilliárd a családnak

A külföldről Romániába utalt pénzmennyiség (melynek oroszlánrészét a családjukról gondoskodó román vendégmunkások csekkjei

Tavaszig csúszhat a hitel

Demeter Attila volt gazdasági államtitkár szerint a megfontolatlan gazdasági döntéseknek isszuk a levét

Nem tragédia, ha a következő kormány átmenetileg megemeli a forgalmi adót, hiszen nagy szüksége van az államháztartásnak a bevételekre – mondta lapunknak Demeter Attila volt gazdasági államtitkár. A lényeg az, hogy okosan, munkahelyteremtésre használja az ország a befolyó pénzt, és ami még ennél is fontosabb, hogy minél hamarabb megalakuljon a kormány. A szakember nem lát esélyt arra, hogy a valutaalapi hitel következő részlete március előtt beérkezzen.

Totka László

► Mekkora a jelentősége az elnökválasztásoknak a gazdaság szempontjából? Most már minden bizonyosan Traian Băsescu győzött. Hogyan ítéli ezt meg a vállalkozók, befektetők szemüvegén keresztül?

– A vállalkozók, a befektetők elsősorban a stabilitást keresik, az ország kiszámíthatósága a fő szempont. Számukra talán nem is annyira fontos, hogy ki nyerte a választásokat, hanem, hogy a voksolások lezárulásával legyen egy megfelelő támogatottsággal bíró kormány, előrelátó politika, valamint következetesség jellemezze a törvényhozást. Az üzletemberek számára, nincs akkora nagy különbség a két államelnökjelölt között.

► Mikorra állhat össze Ön özerint a kabinet? Mi felelne meg a gazdaságnak?

– Nem hiszem, hogy jövő hétnél hamarabb lenne végleges eredményhirdetés, a fellebbezésekkel, újraszámításokkal sok idő megy el, de remélem, hogy a következő hét végére már körülbelül tudni fogjuk a miniszterelnök személyét. A két ünnep között tisztázni kellene az erővonalakat, hogy milyen lesz a kabinet. Az is igen fontos tényező, hogy ki lesz a pénzügyminiszter, és bizonyos fontos pozíciókban mennyire ülnek majd szakemberek, hiszen ez is komolyan befolyásolja a gazdaságot.

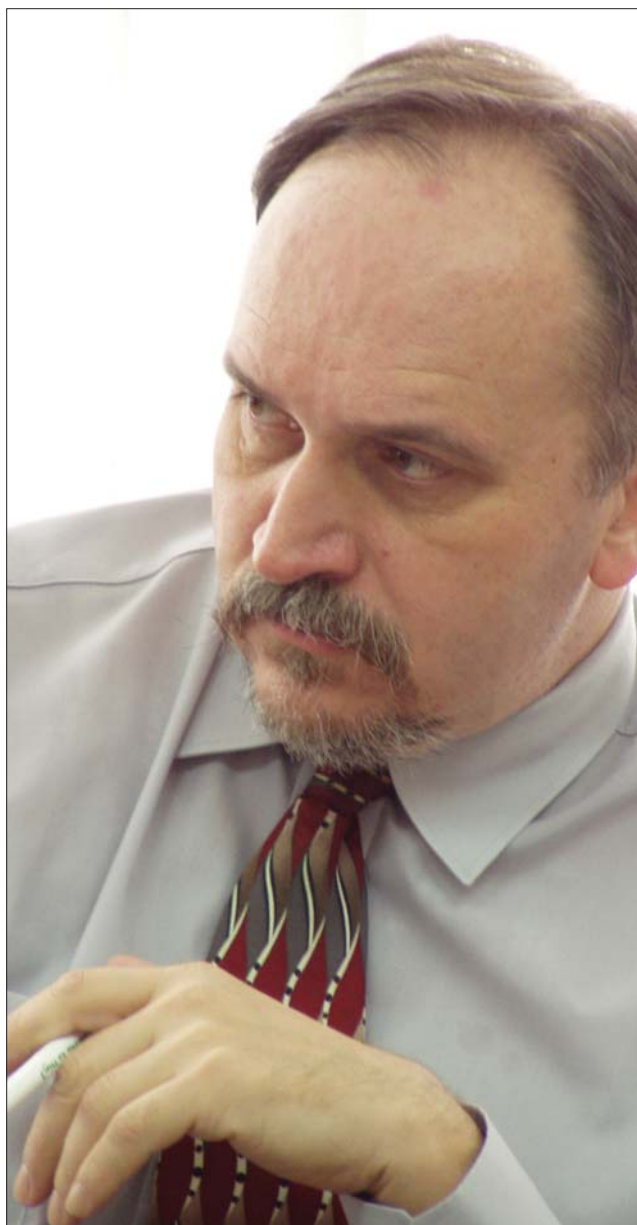
► Lát-e esélyt a költségvetés idei elfogadására, és arra, hogy a Nemzetközi

Valutaalap utalja még idén a következő hitelrészletet? És ha nem decemberben, akkor mikor van esély a pénz beérkezésére?

– A költségvetés idei elfogadása szerintem lehetetlen. Ha meg is alakul a kormány, megtörténhet, hogy idén a parlament adja áldását rá, szóval sok a bizonytalansági tényező. Az országgyűlés jóváhagyását követően még néhány hétre szükség van a költségvetés összeállításához, amit aztán még a parlamentben is meg kell tárgyalni, így legjobban esetben is csak január végére lesz meg a dokumentum. Ez nem lenne olyan nagy gond, de probléma olyan szempontból, hogy a Valutaalap e nélkül nem utalja a soron következő hitelrészletet. Nem hinném, hogy március előtt lesz ebből valami.

► Az egész világra kiterjedő válság vagy inkább az elhibázott gazdaságpolitika vezetett oda, hogy hét százalék felett van már a GDP-csökkenés?

– Romániában sajnos inkább egy elhibázott gazdaságpolitikáról van szó. A külföldi befektetőktől folyamatosan azt lehet hallani, hogy mindegy hány

Fotó: Mihály László

százalék az adó, hús vagy harminc, a lényeg a stabilitás, hogy tíz évre előre számolhassanak, láthassák a befektetések megtérülését hosszú távon. Az a gond, hogy az adókulcsok és számos egyéb tényező igen sűrűn változik Romániában, ami miatt inkább „bizniszkedni”, ügyeskedni lehetett, ezt mutatja például a telekspekulációk

esete és így tovább. Ennek a hiányosságnak „isszuk most a levét”.

► Băsescu kilátásba helyezte az áfaemelés, amennyiben „a körülménynek indokolják”. Mennyire lenne káros ez a gazdaságnak? Egyáltalán ő dönt efelől?

– Hogy a gazdaság számára az áfaemelés mennyire ká-

ros, az attól függ, hogy mivel kompenzáljuk. Elég sok ország nyúlt a forgalmi adó emelésének módszeréhez, például Magyarország is. Ez inkább az inflációra van hatással, így mindenkinek meg kell húznia a nadrágszíjat.

► Hogyan lehet mérsékelni az adókulcs emelésének káros következményeit?

– Ha az állami költségvetésbe az emelés által tényleg pénzek jönnek be, amit jól használunk fel beruházások formájában, európai uniós pénzekhez való önrész kiegészítésére, akkor jó irányba haladunk, újabb munkahelyek létesítésére teremtünk lehetőséget. Amennyiben viszont a többletbevételt elherdáljuk, akkor ez nem egy jó módszer. Jelenleg elkerülhetetlen többletpénzeket behozni az államkasszába, megszorító intézkedések által vagy más eszközökkel.

► Lehet-e átmeneti áfaemelésben gondolkodni? Nem keltene ez is újabb bizonytalanságot?

– Persze hogy lehet. E tekintetben is a kiszámíthatóság és a stabilitás lenne a legfontosabb. Ha például előre meghatározott módon egy évre megemelik az adókulcsot, de 2011-ben már visszaállítanák a régi állapotot, az több szempontból is előnyös lenne. Ezt is egy hosszú távú terv részeként kellene kezelni. Maga az áfaemelés anélkül, hogy ismernénk bizonyos következményeit nem helyes, de reméljük, hogy az új kormányban lesznek olyan szakemberek, akik az összefüggések figyelembevételével végig tudják gondolni a gazdaság fellendítését.

HIRDETÉS

Ez az Ön reklámjának a helye

...mert az üzletnek mennie kell...

Reklámajánlatok, személyre szabott hirdetési árak: +40-31-405-4088
e-mail: office@maszol.ro